

Călăuza

BIBLIOTECARULUI

CUPRINSUL

CONCURSUL „IUBIȚI CARTEA”	
CONSTANTIN PRISNEA — Calea cărții	1
PETRE GHEORGHE — Spre un nou avânt al concursului	3
G. IONAȘCU — În sprijinul educării patrulei a tineretului	5
R. LANGMANTEL — Un fișier tematic	6
E. MIRCEA — Intrecerea prietenilor cărții	7
I. POPESCU — În școala noastră. — Primele măsuri și rezultatele lor	9
DIN BIBLIOGRAFIA CONCURSULUI	
Ceea ce trebuie să știm.	13
★	
ȘERBAN CIOCULESCU — La centenarul nasterii lui Barbu Delavrancea	16
DIN ISTORICUL BIBLIOTECILOR NOASTRE	
V. și GR. BOTEZ — Când a fost înființată biblioteca „Mihail Eminescu” a Universității din Iași?	20
★	
D. MUSTER — Ce citește tineretul universitar	22
E. HOLBAN — Contribuția unei biblioteci de învățământ superior în sprijinul procesului de învățământ și de cercetare științifică.	26
★	
T. LUDU — Bibliografia bibliografiilor	29
★	
GEORGETA FANEA — Preocupări bibliografice în activitatea lui A. I. Odobescu	32
BIBLIOTECI SINDICALE	
I. STRAUZER — Consfătuirea bibliotecarilor din cooperăția meșteșugărească	35
Din corespondențele noastre	
Calendarul nostru	40
Cronica bibliologică	42
Materiale de specialitate din străinătate	45
Din presa străină de specialitate	46
Știați că?	
Vă recomandăm	

4

1958

* 5 5 0 0 1 5 4 4 1 *

ȘTIATI CA?

...alfabetele de care se servesc astăzi popoarele, își trag origina din cuneiforme, acestea fiind niște semne geometrice simplificate și mai puțin complicate de cât hieroglifile?

La început, cuneiformele au fost semne izolate care exprimau anumite simboluri fiind cunoscute numai căpeteniilor, iar mai târziu, depășind sfera conducătorilor, au evoluat de-a lungul veacurilor pînă s-au transformat în formele alfabetice de astăzi.

*

...începutul tiparului datează cu mult înainte de marea descoperire a lui Guttenberg, în sensul că știința multiplicării manuscriselor a fost cunoscută și practică de chinezi?

Ei foloseau scîndurile în care gravau semnele scrisului și pe care, ca să le poată reproduce pe hirtie, le ungeau cu tuș și le apăseau cu palma...

Mai târziu au folosit, ca presă tampoane de piele, așezînd între ele clișeu de lemn, astfel că imprimarea se făcea mai bine și mai repede decît prin apăsarea cu mîna.

*

...primul almanah astronomic a fost scos de învățatul Regiomontanus, la Augsburg, în 1473, sub titlul *Calendarium latinum*, deși textul era în limba germană, autorul, pe adevăratul său nume, Jean Müller, de fel din Franconia, fiind de naționalitate germană.

Frunzărind acest almanah și examinînd hărțile întocmite de autor, se constată că, de pildă, Sardinia și Sicilia erau așezate pe același meridian, erori care provin din imperfecția sistemului de a calcula longitudoile...

...trebuie făcută o demarcație categorică între bibliofil și biblioman, deoarece primul este ceea ce se cheamă un priceput îndrăgostit al cărții de valoare, termenul fiind consacrat de către Societatea bibliofililor înființată în Franța la 1820, unde nu erau admiși vînzători de cărți, iar bibliomanul este considerat ca un maniac al bibliofiliei, cu pasiune pentru cărți rare, dar fără pregătirea necesară de a discerne exemplarele cu adevărat valoroase?

Termenul de biblioman a fost consacrat de Th. Dibdin în a sa *Bibliomania*, publicată la Londra în 1811, prin care încearcă să fie un ghid al celor ce se pasionau după cărți de valoare, mai ales în Olanda și Anglia, unde, la începutul secolului trecut, bibliomania făcea adevărate ravagii...

*

...în Europa noțiunea de librărie derivă de la cuvîntul latin *librarius* care la început însemna copist de manuscris?

Această îndeletnicire a fost rezervată multe secole călugărilor din mînăstiri, pînă cînd unii capi ai bisericii au început să comercializeze cărțile și manuscrisele confecționate în mînăstiri, ceea ce a dat naștere comerțului de editură și apoi de librărie...

*

...numele de gazetă se trage de la *gazetta*, mică monedă reprezentînd costul buletinului ce apărea la Veneția la începutul secolului al 17-lea și care a și luat numele de *Gazetta*?

CĂLĂUZA BIBLIOTECARULUI

PUBLICAȚIE A MINISTERULUI ÎNVAȚĂMINTULUI ȘI CULTURII DIN R.P.R.

ANUL XI Nr. 4

APRILIE 1958

Redacția: București, Calea Rahovei Nr. 2 - 4 — tel. 3.94.04

CALEA CĂRȚII...

CONSTANTIN PRISNEA

Un îndemn și o făgăduială mai veche, un angajament de mai de mult și o dorință subită m-au îndemnat să-mi însemn și eu gândurile pentru acest număr al „Călăuzei” noastre, număr închinat concursului „Iubiți Cartea”.

Și totdeauna când pronunț aceste cuvinte împletite din dragoste și înțelepciune nu reușesc să mă smulg din amintirile trecutului, — către care nu știu ce resort lăuntric de atâtea ori mă împinge.

Mi-aduc aminte de vârsta când fără să fi rămas corigent la limba română — din cauză de istorie de literatură română veche (pericolul real a existat) — am luat primul meu premiu pentru literatură scrisă la un concurs inițiat de către „Asociația foștilor elevi ai liceului „Laurian”.

Era vârsta copacilor tineri.

Am în grădina din spatele casei cîțiva copăcei. Nici n-au apucat bine să se-nzdrăvenească și acum doi ani au înflorit. Asta nu mă speriasă, dar au dat și roadă și asta era mai grav. Erau slăbuți, aproape plăpînzi și cu tulpini, picioare de copil slăbănog. Dar erau foarte arțăgoși; purtau fructe. Anul trecut s-au cumințit. Au înflorit, dar s-au mulțumit numai cu bucuria asta. M-a liniștit un grădinar priceput, care m-a asigurat că pomii tineri sint ca și adolescenții; încearcă să dea roade înainte de a se fi înzdrăvenit. Mai apoi se amintesc. Și-și păstrează puterile pentru mai târziu, pentru maturitate. Le-o fi venit anul acesta vremea?!

La concursul acela trebuia să scriu despre „Apă trece, pietrele rămîn”. Ce-am scris nu mai țin minte. Un singur lucru mi-amintesc. Totul era plin de un sentiment de dragoste de țară, de mîndrie pentru trecut. Nu știu ce a fost determinant în balanța care mi-a cîntărit lucrarea. Și era o balanță severă. Pentru că la „clas” nu mă desprindeam de notele mijlocii. În orice caz concursul acesta și rezultatele lui la română, la care luasem premiul trei pe liceu, la științe naturale la care luasem premiul întâi și la muzică unde împărțisem cu un talentat violonist premiul — disputîndu-ne știința despre Anton Pann și ascuțindu-ne urechea la dicteul muzical al profesorului Mihail Poșlușnicul — a fost hotărîtor pentru dezvoltarea mea ulterioară.

Rezultatele lui, la o întrecere în care erau excluse — în cea mai mare parte — orice influențe — într-o trîntă dreaptă, într-o bătălie cinstită, în care nu mai era vorba de bucheală, cîștigasem.

Cîștigasem atîția bani c-am putut să-mi fac un rînd de haine de doc, „drill kaki” cu care m-am mîndrit toată vara care a urmat aceluși sfîrșit de an, care marca și intrarea în ultima clasă de liceu.

În anul următor, alt concurs. Un premiu mare era anunțat pentru cel ce va ști cele mai multe versuri din Eminescu.

„Iar te-ai cufundat în stele
Și în nori și-n ceruri nalte?!”

Și începînd de la Podul de Piatră și terminînd în Bolintineanu — măsuram strada și versurile în pași legănași, în ritm potrivit, după ureche, sculat de la trei sau patru dimineața:

„Și te-ai dus, dulce minune,
Ș-a murit iubirea noastră --
Floare-albastră! floare-albastră!...
Totul este trist în lume!”

Care minune? Care iubire?

Nu știam ce e iubirea.

Floarea încă nu venise,

Vers cu vers, poezie cu poezie, s-adunau. Cu „Glossă” și cu „Dintre sute de catarge”, cu „Somnoroase păsărele” și cu „Mai am un singur dor” se făceau șase sute cinci zeci.

Am ales atunci „Luceafărul. În sfârșit știam și ultima strofă:

„Trăind în cercul vostru strimt
Norocul vă petrece,
Ci eu în lumea mea mă simt
Nemuritor și rece”.

Treceam de mie.

Concursul nu s-a mai ținut. Eu am rămas cu versurile și cu Eminescu drept autor preferat pentru bacalaureatul pe care aveam să-l dau în anul acela.

Gherea în cinci volume pe vremea aceea, avea să-mi deschidă poșta pentru înțelegerea nu numai a unei alte literaturi care avea să urmeze, ci și pentru multe din înțelesurile de azi. Uneori în chip greșit. Dar prin el am ajuns la Marx. Și-acum când răsfoiesc bibliografia concursului de azi nu mă pot stăpâni să nu mă rătăcesc în copilărie, în adolescență. Mă cheamă parcă înapoi și mă duc mereu înainte cu „Amintirile din Copilărie” ale marelui Creangă, cu „Neamul Șoimăreștilor” ale maestrului Sadoveanu, cu „Poeziile” lui Coșbuc. „Pe drumuri de munte”, de mână cu părintele Ghermănușă, „In Munții Neamțului”, sau făcând drumul pe valea Bistriței împreună cu apriga victorie în căutarea lui Nichifor Lipan, pătît cu „Baltagul”.

Și-n fiecare din cărțile înaintașilor, în comora aceasta de neprețuit a literaturii noastre clasice mi-am găsit și eu și mulți alții de seama mea și mai tineri, îndemnuri către literatura de dincolo de hotare, către literatura cu sensuri uneori mai ascuțite, care ne călăuzea pașii, pe cărările înțelegerilor mai largi ale lumii, ale vieții.

Așa am ajuns noi cei care eram tineri între cele două războaie către literatura antifascistă, către literatura speranțelor, a nădejzilor.

Literatură, care se tipărea cu greu, în tipăriște tănuite, din care oamenii nu ieșeau cu săptămînile, pentru a nu fi descoperiți, nici ei nici cărțile.

Literatură care se împrăștia sub ochii speriați ai copoilor Siguranței, folosind ingenioase stratageme pentru derutarea acestora.

Pe calea aceasta a cărții am ajuns în organizațiile antifasciste, democratice, pe calea aceasta a cărții am găsit drumul nostru către Partid.

Odată drumul găsit, nimic nu ne mai putea întoarce. Și mulți au pătimit amar. Mulți au înfruntat gloanțele. Și nu s-au întors niciodată înapoi.

Astăzi veți primi premii. Pentru că ați citit, din Lenin și Eminescu, din Creangă și Caragiale, din Sadoveanu și din Gorki, din Ostrooski și din Tudor Arghezi.

Altădată primeai pentru asta închisoare.

După concurs veți înțelege mai bine cuvintele marelui nostru Mihail Sadoveanu din „Cine-i bătrînul acela?” :

„Cartea, îndeplinește nu numai minunea de a ne pune în contact cu semenii noștri depărtați în timp și spațiu; cartea îndeplinește fapta de mirare de a ne face să trăim în afară de minciună, nedreptate și prejudecăți. În aceste urne sacre, în care poezii și cugetătorii și-au închis inimile, găsim acea putere fără moarte care mișcă umanitatea înainte în progresul ei neconținut. Între calamități și catastrofe, oamenii nobili care nu mai sînt ne dau putere acumulată în operele lor ca să răzvim spre adevăr, justiție socială și pace...”

Spre un nou avânt al Concursului

PETRE GHEORGHE
secretar al C.C. al U.T.M.

Educarea tinerii noastre generații în spiritul dragostei și devotamentului față de patrie, popor și partid, în spiritul patriotismului proletar, formarea în conștiința tineretului a înaltelor calități morale, proprii omului înaintat, preocupă în mod cu totul deosebit Uniunea Tineretului Muncitor.

Un factor important care contribuie la îndeplinirea cu succes a acestui nobil țel, este însușirea de către tineret a unei înalte culturi, care să facă din fiecare tineret un luptător conștient pentru cauza păcii și socialismului. Stimularea la tineret a gustului și interesului pentru citit, îl vor apropia mai mult de carte, din care să-și facă prieten și tovarăș nedespărțit.

În acest scop a fost inițiat acum 3 ani, cu ajutorul partidului, concursul permanent pentru citirea literaturii de către tineret „Iubiți cartea“.

Indemnați de setea de cultură, mii de tineri muncitori, țărani, elevi, studenți au primit cu entuziasm concursul, devenind cititori permanenți. Zi de zi, numărul participanților la concursul „Iubiți cartea“ a crescut. S-au înregistrat peste 500.000 de participanți, dintre care mai mult de 100.000 sînt astăzi purtători ai insignei „Prieten al cărții“. Se evidențiază îndeosebi regiunile: Ploești, Pitești, Baia Mare și orașul București, care au antrenat la concurs numărul cel mai mare de participanți. Acesta este fără îndoială unul din rezultatele cele mai frumoase, obținute în bună parte datorită muncii desfășurate de organizațiile și organele U.T.M.

în colaborare cu instituțiile culturale de stat și cu celelalte organizații de masă.

Un aport însemnat în susținerea concursului prin organizarea acțiunilor de masă cu cartea, l-au adus bibliotecile de toate categoriile; ele au folosit variate și numeroase metode pentru răspîndirea largă a cărților recomandate în concurs prin stimularea și atragerea participanților. Astfel au avut loc seri literare, seri de ghicitori literare, simpozioane, întâlniri între cititori și scriitori, etc. care au contribuit în mare măsură la dezvoltarea interesului tinerilor pentru lectură, la lărgirea și îmbogățirea orizontului lor de cunoștințe.

Concursul a arătat de la început caracterul de masă al acestei acțiuni, care a reușit să apropie și mai mult tineretul de carte, să-i formeze deprinderea de a citi sistematic, să-i dezvolte gustul literar și artistic precum și capacitatea de a analiza cărțile citite, conținutul lor, să sesizeze mesajul lor.

Un aspect cu totul deosebit, este antrenarea în concurs cu ajutorul sindicatelor alături de tineri, a unui număr însemnat de cititori de toate virstele, cu cele mai diferite ocupații.

Analiza muncii desfășurată de organizații concursului în cei aproape 3 ani care au trecut de la inițierea lui, ne arată însă că elanul manifestat în prima perioadă a acestei acțiuni, a scăzut mult. Cauzele care au dus la această stare de lucruri, sînt numeroase. În primul rînd, Comisia centrală, a desfășurat o slabă muncă de control și în-

drumare asupra activității comisiilor pe regiuni, ceea ce a făcut ca entuziasmul de la începutul acestei acțiuni, atât de frumoasă, să slăbească, iar concursul să capete în multe locuri un caracter formal. Multe comisii regionale ca cele din: Iași, Bacău, Craiova, Cluj și altele, au dus o muncă birocratică, mulțumindu-se în mare parte doar cu centralizarea datelor statistice.

Munca propriu-zisă cu cartea, de organizare a diferitelor acțiuni de masă cu tinerii, a fost dusă în foarte multe cazuri, la îndeplinire. Unele organe și organizații U.T.M. care poartă răspunderea principală a bunului mers al concursului, au muncit sporadic și au avut delăsări, care au dus la o rămânere în urmă a concursului și în multe locuri chiar la destrămarea lui. Un fapt care a dăunat mult desfășurării concursului a fost insuficiența înzestrare a bibliotecilor cu cărțile prevăzute de bibliografia concursului. Apoi cărțile obligatorii cit și cele la alegere, nu au corespuns întocmai cerințelor și posibilităților diferitelor categorii de cititori cărora le erau adresate.

Fără îndoială că la rămânerea în urmă a concursului „Iubiți cartea” a contribuit mult și lipsa noastră de experiență în acest domeniu, fiind depășiți de o serie de probleme ivite în desfășurarea concursului și a căror rezolvare nu s-a făcut la momentul respectiv.

Față de cele constatate, pentru ridicarea nivelului desfășurării mai departe a concursului, Comisia centrală a luat o serie de măsuri, menite să asigure bunul mers.

Astfel, pe primul plan a stat revizuirea și îmbogățirea listelor bibliografice. Pentru aceasta s-a ținut seama de nivelul de pregătire, de cultură, de preocupările și specificul muncii celor înscriși la concurs. Din cele 3 liste obligatorii actualmente în vigoare, participanții la concurs trebuie să-și aleagă una singură. Totodată bibliografia cărților la alegere, cuprinde o serie din cele mai valoroase lucrări noi apărute.

În vederea stimulării continue a gustului pentru citit, pentru ridicarea nivelului de cunoștințe a cititorilor, s-a inițiat o fază superioară a concursului, intitulată „Intrecerea prietenilor cărții”, la care pot participa toți acei care au primit dreptul de a purta

insigna „Prieten al cărții”. Noua fază se va desfășura anual în 4 etape, fiind prevăzute cu o serie de premii, pentru participanții clasati pe primele locuri.

De asemenea, se va acorda toată atenția completării fondurilor bibliotecilor cu cărți recomandate de noua bibliografie.

Toate aceste măsuri vor putea prinde viață prin munca fără preget a inițiatorilor concursului și sprijinul activ al organelor de stat și organizațiilor de masă interesate în această acțiune.

Un rol deosebit de important în buna desfășurare a concursului revine și bibliotecilor din tot cuprinsul țării noastre. În jurul bibliotecilor activează colective largi de tineri. Cu entuziasmul lor, aceștia s-au dovedit a fi cei mai buni propagandiști ai cărților, cele mai active ajutoare ale bibliotecarilor.

Folosind o agitație vie și atractivă în munca de răspundere a cărților, vor putea fi antrenați în viitor mii de noi participanți la concurs, care să fie ajutați la însușirea cit mai temeinică a conținutului cărților recomandate.

Pentru buna desfășurare a concursului și a fazei sale superioare — este necesară o preocupare și contribuție mai efectivă atât din partea organelor și organizațiilor U.T.M., care răspund direct de acest concurs, cit și din partea celorlalte instituții și organizații care se ocupă de munca cu cartea. Bibliotecile cu mijloacele de care dispun, cu experiența dobândită de-a lungul anilor vor trebui să devină centre în jurul cărora să se desfășoare întreg concursul. Astfel va trebui să se organizeze cit mai des pe lângă bibliotecă discutarea cărților din concurs, ghicitori literare, întâlniri cu scriitorii, etc. Bibliotecarii nu trebuie să considere aceasta ca o sarcină în plus, ci un ajutor în activitatea lor de zi de zi, pentru atragerea de noi cititori și îndrumarea lor sistematică.

C.C. al U.T.M. face un larg și călduros apel către toți bibliotecarii, tineri și vîrstnici și către colectivele lor, pentru antrenarea maselor largi de tineri, de la orașe și sate, la concursul „Iubiți cartea” și la „Intrecerea prietenilor cărții” pentru atingerea înaltului țel ce ne-am propus.

ÎN SPRIJINUL EDUCĂRII PATRIOTICE A TINERETULUI

GH. IONAȘCU

Bibliotecar șef la biblioteca regională
Suceava

La începutul lunii ianuarie 1958, comitetul orașenesc de partid Suceava a elaborat un plan de măsuri axat pe problema educării patriotice a cetățenilor și îndeosebi a tineretului din orașul nostru. Pentru traducerea în viață a acestui plan, toate instituțiile culturale și de învățământ și-au propus să întreprindă diferite acțiuni cum ar fi popularizarea figurilor luminoase din trecutul patriei, aspecte interesante din regiunea Suceava, realizări ale celor ce muncesc pentru fericirea și bună starea poporului, fapte vitejești ale eroilor clasei muncitoare din lumea întreagă, lupta popoarelor lumii pentru pace și libertate.

Bibliotecii centrale regionale i-a revenit sarcina să contribuie la munca de educare patriotică a tineretului în cadrul acțiunilor de popularizare și susținere a concursului „Iubiți cartea” și prin intensificarea activității cercului literar care funcționează în cadrul bibliotecii regionale.

În ultimul timp concursul „Iubiți cartea” ieșise oarecum din atenția noastră. Acum însă, mai ales în urma apariției noului regulament, interesul cititorilor pentru acest concurs a crescut.

Imediat după apariția noului regulament biblioteca noastră a achiziționat cărți indicate pentru concurs în valoare de peste 5.000 lei, și a început popularizarea conținutului celor mai valoroase lucrări. S-a putut con-

stata astfel, încă din discuțiile finale pe care le-am organizat în zilele de 15.I. și 28.I. cu 23 tineri (elevi ucenici de la școala profesională și artiști dansatori și coriști, salariați ai Ansamblului de stat „Ciprian Porumbescu”) că mulți tineri din orașul nostru au învățat să prețuiască frumusețile și adâncă semnificație a unor opere literare cum sînt: **Mama de Gorki**, **Amintiri din copilărie** de Creangă, **Moromeții** de Marin Preda, **Taras Bulba** de Gogol, **Odiseia** lui Homer ș.a.

Deoarece faza superioară a concursului presupune o cunoaștere mai adîncită a operelor citite, și pentru a contribui în modul cel mai nemijlocit la aceasta, am organizat un ciclu de emisiuni la Centrul de radioficare, pe care l-am intitulat „De vorbă despre cărți și eroi”. Emisiunile acestea au loc în fiecare sîmbătă. Ele cuprind uneori simple lecturi, alteori recomandări bibliografice urmate de lecturi, fragmente, iar de cele mai multe ori facem prezentări în forma unor discuții, pe marginea cărților.

În ziua de 17 ianuarie am organizat, de pildă, o emisiune cu subiectul **Pe urmele Vitoriei Lipan**. Alegerea atentă a fragmentelor și explicațiilor date, au contribuit, pe de o parte, la oglindirea frumuseților și a specificului locurilor din preajma Dornei, iar pe de altă parte la înțelegerea mai profundă a caracterului dîrz al Vitoriei, tipul femeii curajoase și istețe. Rezultatul acestei emisiuni a fost creșterea simțitoare a interesului tineretului pentru opera lui M. Sadoveanu. Numai în decurs de 6 săptămîni fiecare exemplar din volumele operelor lui Sadoveanu a circulat în medie de 3 ori, realizîndu-se în total 155 cărți citite (numai opera lui Sadoveanu). S-au cerut îndeosebi: **Baltagul**, **Nicoară Potcoavă**, **Neamul Șoimăreștilor** și **Frații Jderi**.

O altă emisiune prezentată în ajunul celei de a 40-a aniversări a glorioasei Armate Sovietice, a constat în expunerea unei bibliografii adnotate asupra eroismului ostașului sovietic și asupra tehnicii militare sovietice, oglindite în literatură. A doua zi, a crescut simțitor cererea unor cărți ca: **Insemnările unui ofițer sovietic** de Penejco, **Pămînt de foc**

de Pervenjev, Suflet de marinar de Sobolev, Zile și nopți de K. Simonov, Vasili Tiorkin de Tvardovski și altele.

Alte emisiuni au stimulat interesul pentru lirica noastră nouă, iar altele pentru personalitatea unor conducători ai poporului din trecutul frământat al patriei noastre (T. Vladinurescu ș.a.).

În timpul campaniei electorale am făcut două expuneri pentru tineretul din oraș (una la casa alegătorului și una la clubul fabricii de încălțăminte „Străduința”) pe următoarea temă: Satirizarea alegerilor din trecut în lucrări literare și publicistice ale epocii. Această temă ne-a dat nu numai prilejul să facem o analiză a operei lui Caragiale, ci ne-a permis să popularizăm și activitatea publicistică a unor fruntași ai luptei pentru democrație ca Bacalbașa, N. D. Cocea, ș.a.

Sub îndrumarea noastră, unele biblioteci de casă au organizat interesante manifestări de masă închinare scriitorilor noștri clasici. Astfel, tov. Emilia Niculică, responsabilă bibliotecii de casă din str. M. Sîrbu, a făcut în fața tineretului din cartier expuneri asupra vieții și operei lui Creangă, Eminescu, Caragiale, ș.a, urmate de lecturi fragmentare prezentate artistic de unii cititori din cartier.

Unele acțiuni au fost organizate în colaborare cu S.R.S.C. ca de pildă conferința Alecu Russo, luptător pentru o dezvoltare firească a limbii literare românești, ținută în fața elevilor claselor superioare de la școlile medii.

Cercul literar „A. Toma” care funcționează în cadrul bibliotecii prin activitatea sa creatoare, a adus de asemenea, o contribuție apreciabilă la opera de educare patriotică a tineretului. Schițele și reportajele tov. At. Spetcu, C. Rotaru, M. Jaminschi, Ilie Dan, P. Popovici, Angela Gopșa, M. Murărescu și ale altora, au oglindit oameni și locuri din regiunea noastră.

Pregătind și susținând desfășurarea fazei superioare a concursului „Iubiți cartea”, biblioteca regională și-a îmbunătățit în general formele de popularizare a cărții, și a stimulat gustul cititorilor pentru o literatură de conținut.

UN FIȘIER TEMATIC

LANGMANTEL REBECA
Director al Bibliotecii regionale
Iași

Concursul pentru citirea literaturii „Iubiți cartea” menit să dea un puternic avânt muncii de răspundere a cărții în masele largi ale tineretului a trezit un viu interes atât în rândurile bibliotecarilor cit și în ale cititorilor noștri.

Măsurile luate de Comisia centrală în scopul unei mai bune desfășurări a concursului prin îmbogățirea listelor de cărți, au fost necesare și binevenite. Participanții la concurs își pot alege materialul după pregătirea și specificul activității lor, ceea ce le va da posibilitatea de a lua parte și la faza superioară.

Deși concursul a fost popularizat în permanență prin vitrine cu cărți, prin fotomontaaje, discuții cu cititorii noștri, s-a constatat că e necesar să se intervină și prin alte forme. Îmbogățirea listelor de cărți recomandate pentru concurs, implică o îndrumare mai serioasă din partea bibliotecarilor. Colectivul secției noastre bibliografice ținând seama de acest lucru a trecut la întocmirea unui fișier tematic în ajutorul participanților la concurs.

Aceasta a impus bibliotecii să dispună de un material documentar cât mai complet. Găsirea și cercetarea acestui material a fost o problemă dificilă, deoarece nu posedăm ziare, reviste și chiar cărți apărute înainte de 1950, deși multe din lucrările din concurs au fost recenzate imediat după apariția lor, sau după reeditarea lor. Am recurs deci la bibliotecile mari din orașul nostru unde se putea găsi materialul necesar.

Fișierul pe tema: În ajutorul participanților la concursul „Iubiți cartea”, cuprinde fișe pentru întreaga bibliografie a concursului. Acest lucru este necesar deoarece devine foarte simplu pentru cititor să găsească volumul pe care vrea să-l citească într-un catalog special unde este trecută totodată și cota cărții. În afară de aceasta, fișierul cuprinde materiale ajutătoare. De multe ori, numărul fișelor ajutătoare este foarte mare deoarece în unele din cărțile recomandate se găsesc lucrări din întreaga sau aproape întreaga operă a scriitorului. De exemplu: pentru cartea lui M. Beniuc *Versuri alese* au fost necesare 26 fișe dintre care: 23 fișe cu articole critice din reviste și ziare, 1 fișă cu recenziia volumului *Versuri alese* și 2

ÎNTECEREA PRIETENILOR CĂRȚII

EUG. MIRCEA

bibliotecar șef la biblioteca raională Roman

Vorbind despre educația tineretului și oamenilor muncii în spiritul patriotismului socialist, al moralei comuniste, al internaționalismului proletar și al unei noi atitudini față de muncă, nu este posibil să trecem cu vederea rolul covârșitor al cărții în legătură cu aceste probleme. Despre interesul mereu crescând față de carte, ne vorbesc cifrele cu care crește în fiecare an numărul cititorilor din bibliotecă, numărul cărților citite, sutele de mii de exemplare vândute de librării, participarea entuziastă la diferitele concursuri literare organizate pe plan central și local, precum și cei peste o sută de mii de cititori purtători ai insignei „Prietenii ai cărții”. De aceea măsurile cu privire la îmbunătățirea muncii de organizare și desfășurare a concursului „Iubiți cartea” au fost binevenite.

Luând cunoștință de aceste măsuri, colectivul bibliotecii raionale a trecut imediat la popularizarea lor, atât în rindul cititorilor citiți și în rindul celor chemați să răspundească cartea la saște. Pentru ca noul regulament să se facă cunoscut în oraș, s-au folosit emisiunile săptămânale ale bibliotecii raionale la stația de radioficare. S-au întocmit afișe prin care s-a arătat noua fază superioară a concursului cu cele 4 etape de desfășurare, precum și premiile ce se vor acorda.

Pentru o cit mai largă popularizare a cărților la alegere și obligatorii, biblioteca raională a organizat recenziile cărților Toate pînzele sus de Radu Tudoran, Clocote de A. G. Vaida, Mama de M. Gorki, precum și numeroase prezentări din ambele bibliografii. Ca un rezultat al acestei acțiuni de popularizare, numeroși cititori ca Mitrea Octav, Tudorică Tudor, Muha Florica, Turețchi Eugen și alții, au cerut bibliotecii să le pună la dispoziție materialul necesar în vederea participării la „Intrecerea prietenilor cărții”.

fișe pentru articolele referitoare la Mihai Beniuc publicate în volumele: G. Călinescu: Din literatura noastră nouă și Bratu Savin: Cronici.

Pentru lucrările lui Maiakovski: Poeme alese și Teatru, s-au întocmit 38 fișe: 31 fișe cu articole critice din reviste și ziare, 3 fișe cu lucrări monografice — Maslin, H.: Maiakovski, Perțov, V. O.: Despre conținutul de idei și măiestria creației poetice a lui V. Maiakovski și Timofeev: Literatura sovietică rusă, 2 fișe cu articole publicate în volumele: Novikov, M.: Pentru literatura vieții noi și A. E. Bakonski: Colocviu critic, 3 fișe cu recenzii referitoare la volumul Poeme alese. Dintre acestea, 6 fișe cuprind articole referitoare la teatrul lui Maiakovski.

Pentru lucrarea Scrieri alese a lui N. Bălcescu, s-au întocmit 21 fișe dintre care 11 cu articole critice din reviste și ziare, 2 fișe cu recenzii, 3 fișe cu articole publicate în volumele: Crohmălniceanu, O.: Cronici și articole, Petrescu, Cezar: Despre scris și scriitori și Dumitriu, P.: Despre viața și cărți. Unde prefețele sînt mai complete s-au făcut fișe și pentru acestea: s-au întocmit o fișă pentru prefața la volumul Opere, 1 fișă pentru materialul din Istoria literaturii române, vol. 1 și 3 fișe cu articole critice publicate în: „Ogonok”, Europe și La Roumanie nouvelle.

Pentru Mihail Șolohov s-au întocmit 13 fișe cu articole care tratează în mod special lucrările indicate în bibliografie: Pe Donul liniștit și Pămînt destelenit; 2 fișe cu lucrări monografice: V. V. Gura — Viața și opera lui Mihail Șolohov și I. L. Timofeev — Mihail Șolohov în literatura sovietică rusă.

Pentru Theodor Dreiser s-au întocmit 5 fișe: 4 fișe cu articole din reviste și ziare și 1 fișă cu prefața la romanul O tragedie americană.

Pentru orientarea rapidă a cititorilor, în special la fișele cu material critic, se face o scurtă adnotare. În acest fel materialul se prezintă și sub o formă selectivă.

De asemenea, pentru a veni în sprijinul participanților în ceea ce privește alegerea cărților din bibliografia facultativă, se vor face scurte adnotări și la aceste fișe. Nu facem același lucru și pentru listele obligatorii, căci cititorii alegîndu-și una din liste vor fi nevoiți să le parcurgă în întregime. Lista cu cărțile de popularizare a științei, va fi complet adnotată. Ne vom servi în limita posibilităților și de dubletele fișelor tipărite, ele fiind adnotate.

Fișele cu materialul critic le așezăm imediat după fișa cărții respective în ordinea alfabetică a numelui autorilor sau a titlurilor. Nu facem un dosar special pentru ca cititorul să găsească la un loc tot materialul de care are nevoie.

Dorind să venim în ajutorul candidaților din cadrul clubului fabricii de zahăr, s-a trimis aici o bibliotecă mobilă compusă din circa 60 de exemplare cu cărți din cele 3 bibliografii obligatorii și din listele la alegere. Până acum s-au înscris la concursul „Iubiți cartea” 48 de muncitori de la fabrica de zahăr Roman, iar pentru „Intrecerea prietenilor cărții” remarcăm pe tinerii Boroda Gheorghe, Jan Gheorghe, Fineru Maxim și alții.

La I.M.S. Roman, 23 de cititori au participat la discuțiile finale după noul regulament, iar dintre cei 153 purtători de insignă, numeroși se pregătesc pentru faza superioară.

Pentru ca noul regulament să se facă cunoscut la sate, colectivul bibliotecii raionale a căutat să profite de toate ședințele și seminariile ce s-au desfășurat la reședința de raion. Astfel, noul regulament s-a prelucrat la seminarul raional cu directorii și bibliotecarii căminelor culturale, la ședința cu directorii de școli, și încă odată, separat, cu bibliotecarii sătești.

La rândul său comitetul raional U.T.M. a prelucrat regulamentul cu secretarii organizațiilor de bază.

În scopul de a asigura reușita acțiunii de popularizare a noului regulament de concurs la sate, comisia raională a fost reorganizată, lărgindu-se prin cooptarea a 2 bibliotecari sătești și câteva cadre didactice din raion. Raionul a fost împărțit în sectoare, fiecare membru al comisiei raionale răspunzând de 2, 3 comune, iar cei cu activitate permanentă de teren, urmînd să controleze și să îndrumeze activitatea în unitățile unde se deplasează. După constituirea comisiei, noul regulament a fost prelucrat, insistîndu-se în mod deosebit asupra scopului concursului: educarea patriotică a țărănimii muncitoare, a tineretului sătesc. De asemenea, s-au dat lămuriri cu privire la lărgirea bibliografiei obligatorii la 3 liste care pot satisface orice categorie de cititori și despre lărgirea bibliografiei la alegere prin adăugarea de noi titluri care să contribuie în și mai mare măsură la lămurirea unor probleme ce interesează în mod deosebit masele de cititori. S-a vorbit și despre cele 4 etape ale „Intre-

cerii prietenilor cărții” și s-a insistat în mod special asupra celor 4 grupe în care vor fi încadrați cititorii în raport cu studiile lor. Această măsură a fost foarte bine primită de membrii comisiei raionale.

În mod deosebit s-a atras atenția asupra modului cum vor trebui îndrumate comisiile sătești în special pentru organizarea fazei superioare, avînd în vedere că aici se cere mai multă exigență, cititorul trebuind să fie ajutat în mod deosebit pentru a prezenta în scris povestirea conținutului unei cărți la prima etapă, să participe la o ghicitoare literară în etapa a doua, la „Drumeții veseli” în etapa a treia, la „Cine știe, câștigă” în faza finală. S-a făcut apel la membrii comisiei ca să atragă atenția colectivelor de cadre didactice de pe lângă bibliotecă să sprijine pe candidați prin organizarea cercurilor de prieteni ai cărții, prin consultații, prin organizarea de acțiuni de popularizare a cărților obligatorii și la alegere.

Colectivul bibliotecii raionale Roman a pus la dispoziția unităților din raion un fond mobil cu cărțile din ambele bibliografii. Ea a recomandat să se folosească în cea mai mare măsură schimbul de cărți și împrumutul interbibliotecar; de asemenea a pus la dispoziția bibliotecilor sătești liste bibliografice de recomandare cu cărți din bibliografia concursului legate de educarea patriotică a oamenilor muncii, avînd următoarele teme: **Frumusețile patriei noastre, Figuri luminoase care oglesc istoria patriei noastre, etc.**

O greutate în rapida desfășurare a noii forme de organizare a concursului, a fost la început lipsa de materiale de popularizare, problemă ce s-a rezolvat ulterior prin primirea unui număr suficient de regulamente care au și fost difuzate unităților din raion. Sînt necesare însă liste multiplicatate cu cărțile obligatorii și cele la alegere, precum și extrase din regulament.

Printr-o strînsă colaborare cu organizațiile de U.T.M., printr-o muncă susținută a colectivelor bibliotecilor de la sate cărora li s-a recomandat în mod special să dea o deosebită atenție concursului, avem convingerea că numărul purtătorilor de insignă și al candidaților la „Intrecerea prietenilor cărții” va crește.

În școala noastră

Prof. I. POPESCU

Dir. adj. Școala medie 22 „Gh. Lazăr”
București

Concursurile de muzică, de creație literară, de artă dramatică, de sport etc., au scos la iveală talente care fac cinste literaturii, artei și sportului.

Concursul „Iubiți cartea”, inițiat cu trei ani în urmă, a luat adevărate proporții de masă, trezind interes în rândurile tineretului de toate categoriile: muncitori, țărani, tehnicieni, elevi și studenți.

Elevii au participat cu multă însuflețire în număr foarte mare la acest concurs, care conferă insigna „Prieten al cărții”, o adevărată carte de vizită pe care oricine o poate purta cu mândrie.

Fără să facă parte din procesul de învățămînt, concursul „Iubiți cartea” aduce un aport deosebit în munca de educare și de instruire a tineretului. Dirijînd lectura tineretului prin indicarea unui minimum de bibliografie, acest concurs contribuie la educarea patriotică a elevilor, cărora le trezește interesul pentru unele dintre cele mai frumoase și mai instructive creații ale literaturii române și universale, le dezvoltă sentimentul dragostei de patrie și de popor, le face cunoscută lupta poporului pentru libertate și independență, le cultivă spiritul de sacrificiu.

Citind operele cuprinse într-una dintre listele obligatorii și un anumit număr de scrieri dintre cele facultative, elevul capătă gustul pentru lectură, i se trezește curiozitatea de a afla despre ce este vorba și în alte cărți cuprinse în bogatele liste propuse pentru concurs. Curiozitatea tinărului crește pe măsură ce citește și, adesea întîlnim elevi care nu se opresc pînă nu epuizează tot ce găsesc în bibliotecile școlilor din numărul mare al listelor de cărți propuse. Mulți continuă să se călăuzească în lecturile lor de aceste liste chiar după ce și-au luat insigna de „Prieten al cărții”.

Printre unele din operele recomandate, mai ales prin cele cu subiecte istorice sau cu

teme științifice, se lărgeste latura educativă, făcîndu-se chiar operă de instruire. Pentru elevii școlilor medii acțiunea de instruire este și mai pronunțată, întrucît aceștia citează, în timpul vacanțelor, multe din scrierile pe care le discută la orele de istoria literaturii sau unele dintre acelea care se amintesc numai în cadrul acestor ore.

Un nou avînt a luat concursul „Iubiți cartea” după apariția în luna decembrie 1957 a noilor condiții de organizare. Propunîndu-se trei liste de cărți obligatorii, din care concurenții își pot alege una, s-a înlesnit participarea la concurs a unui număr și mai mare de tineri. Aceste liste sînt astfel întocmite, încît pot interesa pe tinerii din diferite sectoare de activitate datorită problemelor speciale pe care le abordează scrierile recomandate. Astfel, lista B, în care găsim, între altele: George Coșbuc: *Poezii*, M. Sadoveanu: *Mitrea Cocor*, M. Șolohov: *Pămînt deștelenit*, Z. Staneu: *Descult*, I. Creangă: *Amintiri din copilărie*, *Povestiri și povești* se potrivesc foarte bine pentru tineretul din mediul rural, prin problemele pe care le prezintă autorii respectivi. Celelalte liste pot trezi interes deosebit în rândurile altor categorii de tineri.

Bibliografia nouă propusă de Comisia centrală a concursului se mai remarcă și prin faptul că listele, nu numai cele de cărți obligatorii, ci și cele de cărți la alegere, sînt completate cu multe volume apărute în ultimii ani. În felul acesta tineretul este ținut la curent cu multe dintre ultimele cărți literare sau de popularizare a științei și culturii.

Pentru a extinde concursul și mai mult, dîndu-i un nou impuls, Comisia centrală a organizat și o nouă fază a acestuia, faza superioară, numită „Intrecerea prietenilor cărții”, la care pot participa purtătorii insignei „Prieten al cărții”. Prin organizarea acestei faze s-a asigurat citirea unui număr mai mare de cărți, stimulînd mai departe la lectură pe acei care au obținut deja insigna. În felul acesta, se continuă îndrumarea lecturii tinerilor, care de multe ori sînt tentați să-și irosească vremea cu lecturi necorespunzătoare sau cu unele pe care nu le înțeleg suficient la o anumită vîrstă. Deși literatura otrăvitoare a romanelor polițiste din trecut nu mai prezintă pericole prea mari pentru tineret, în urma încetării apariției lor, totuși, puținele care au mai rămas pe ici pe colo, pot încă să ispitească pe unii tineri mai puțin orientați. De aceea, continuarea concursului este binevenită.

În urma inițierii fazei „Intrecerea prietenilor cărții” cred că era bine dacă se întoc-

meu două categorii de liste: una pentru prima fază a concursului și altele pentru faza superioară. Procedându-se astfel, s-ar fi realizat o îndrumare mai bună a lecturii. În listele din prima categorie s-ar fi putut însera opere mai ușor accesibile pentru tinerii cu posibilități limitate. În cele din categoria a doua ar fi putut figura acele scrieri care se pot adresa tinerilor presupuși că au trecut deja prin anumite lecturi. Astfel, în bibliografia pentru concursul „Iubiți cartea” s-ar fi putut recomanda poeziile lui G. Coșbuc și V. Alecsandri, iar poeziile lui M. Eminescu s-ar fi putut lăsa pentru „Intrecerea prietenilor cărții”.

În ceea ce privește proza, o gradare a lecturii este tot atât de necesară. De aceea în listele pentru concursul „Iubiți cartea” s-ar putea recomanda din M. Sadoveanu mai mult volume de povestiri și eventual Baltagul, iar pentru „Intrecerea prietenilor cărții” s-ar putea rezerva romanele. Pentru această din urmă fază, cred că ar fi necesar să se recomande în listele obligatorii și romanul Frații Jderi, care n-ar fi trebuit să fie omis cel puțin din listele de cărți la alegere. Chiar dacă propunerea noastră de a se întocmi liste separate pentru cele două faze ale concursului nu va avea nici un ecou, propunem ca cel puțin în listele actuale să se facă unele modificări. De exemplu, în lista B s-ar putea trece un volum din poeziile lui G. Coșbuc, în care ar fi grupate poeziile alese din toată creația marelui poet. Această înlocuire este necesară și pentru faptul că volumul recomandat s-a epuizat de mult. Chiar unele biblioteci școlare mai mici nu și l-au putut procura.

În ceea ce privește Liviu Rebreanu, cred că era mai bine dacă se recomanda Răscoala, în locul romanului Ion. Este adevărat că Ion înfățișează multe aspecte din viața satelor, dar problemele analizate în romanul Răscoala sînt mult mai interesante, nu numai pentru tineretul de la sate, ci pentru toți tinerii.

Organizarea concursului „Iubiți cartea” în școli nu este totdeauna ușoară. Elevii citesc cărți de literatură în timpul orelor de limba română. Profesorii și diriginții le recomandă lecturi suplimentare, iar ei citesc adesea cu nesăf. Din cauza aceasta, unii cred că nu mai au nevoie să se înscrie la concurs, socotindu-se destul de informați și găsind inutil să mai recitească anumite cărți. Sînt însă și foarte mulți elevi care nu și-au dezvoltat încă gustul pentru lectură. Din cauza aceasta munca de organizare a concursului necesită răbdare, perseverență, și, mai ales, o strînsă colaborare între toți factorii care răspund de educația tineretului: conducerea școlilor, cadrele didactice și organizațiile de

tineret. Rolul cel mai important îi revine organizației U.T.M., care are datoria să mobilizeze pe toți elevii. La rîndul ei această organizație are nevoie de sprijinul tuturor profesorilor, al diriginților și al directorilor de școli.

La școala noastră, organizarea concursului s-a făcut printr-o colaborare perfectă a tuturor factorilor de răspundere. Mai întîi comitetul U.T.M. pe școală a dezbătut într-o ședință noile directive privitoare la îmbunătățirea muncii de organizare și desfășurare a concursului. La această ședință a fost invitată și conducerea școlii. După aceea, în consiliul pedagogic din luna decembrie 1957 s-au prelucrat aceste directive și s-a făcut apel la toate cadrele didactice să sprijine munca organizației U.T.M. Imediat după aceea s-a reorganizat comisia din școală, încredințându-se răspunderea unui profesor tînăr și entuziast — prof. Daisa Emil.

S-a trecut în scurtă vreme la discutarea în plenary cu utemiștii și cu ceilalți elevi, a directivelor, s-au afișat acestea și s-a făcut o susținută agitație vizuală și una de la om la om. Diriginții și profesorii de limba română au vorbit elevilor despre importanța concursului și despre noua fază a lui.

În munca de organizare a concursului a fost antrenată și biblioteca școlii, care, la început, a expus în sala de lectură a bibliotecii, o vitrină cu coperte ale cărților recomandate, afișînd în același timp și listele de cărți. După un timp a organizat în sala de lectură un colț „Iubiți cartea”, unde au fost grupate, după listele propuse, toate cărțile obligatorii și foarte multe dintre cele la alegere.

Organizat cu atîta grijă și entuziasm, concursul „Iubiți cartea” în școala noastră avea toate șansele să ia proporții mari, întrucît elevii sînt foarte dornici de lectură. Imbolnăvirea neașteptată a bibliotecarei, care a lipsit toată luna ianuarie și jumătate din luna februarie a contribuit ca pregătirea elevilor să nu se facă în condițiuni optime. Unii dintre ei au împrumutat cărțile de la bibliotecile publice, alții le-au avut în bibliotecile personale, dar foarte mulți au citit alte cărți decît cele prevăzute în listele pentru concurs.

Ne-am dat seama atunci ce important este rolul bibliotecarului în organizarea concursului și în asigurarea bunei pregătiri a elevilor. Un bibliotecar trebuie să fie cel mai bun prieten și sfătuitor al tinerilor. În anul școlar 1955—1956 am făcut parte dintr-o comisie de examinare la una din școlile Ministerului Energiei Electrice. Școala dispune de o bibliotecă mare și bine dotată, dar, pe lîngă acestea mai avea și o bibliotecă destoinică și îndrăgostită de munca ei. Este

greu de spus de cât folos ne-a fost această bibliotecă și cât de recunoscători îi erau elevii pentru sollicitudinea cu care îi îndruma și le pune la dispoziție cărțile necesare.

Personal păstrează o frumoașă amintire bibliotecarei noastre pentru sprijinul pe care l-a dat participanților la concurs. Deși în școala noastră pregătirea s-a făcut cu unele greutăți din cauza că biblioteca a stat atîta vreme închisă, rezultatele concursului sînt totuși mai mult decît satisfăcătoare. Este suficient să amintesc aici că, pînă la sfîrșitul lunii martie, sperăm să prezentăm numai la faza superioară „Intrecerea prietenilor cărții” pe raion, cel puțin 100 de elevi și eleve foarte bine pregătiți.

După încheierea etapei din școală a fazei superioare a concursului, munca va continua cu cei care concurează pentru insigna „Prieten al cărții”. Pentru aceștia vom folosi și mici premii în cărți. De asemenea, reflectăm la crearea unui colț frumos și permanent al concursului, unde să se facă și examinarea concurenților. În primăvara anului 1956 funcționînd la o școală a Ministerului Energiei Electrice am organizat desfășurarea concursului în curtea școlii. Există în această curte un colț verde: flori, arbuști, cițiva pomi etc. Am dus acolo cîteva bănci, apoi am început examinarea. Era o după-amiază caldă, roasă de sfîrșit de mai. Zeci de elevi se jucau prin curte. După începerea concursului, am observat că, din grupurile celor care se jucau, au început să se desprindă elevi care s-au apropiat de noi cu oarecare sfială, privind de la distanță. Văzînd că nu sînt alungați, s-au apropiat încet, de grupul nostru, curioși să afle ce discutăm. În scurtă vreme, se grupaseră în jurul nostru nu mai puțin de 100 de elevi, iar după terminarea examinării mulți dintre ei și-au exprimat dorința să participe la concurs. Distribuirea insignelor am făcut-o la cîteva vreme după aceea, în același loc, invitîndu-i și pe cei care asistaseră în ziua examinării. În ziua aceea am avut noi înscriși la concurs. Repelînd astfel examinările, am reușit nu numai să atragem la concurs un mare număr de elevi, dar mai ales să trezim interesul lor pentru cărțile pe care le discutaserăm.

În săptămînile următoare, mergînd des pe la biblioteca școlii, am fost foarte plăcut surprins să aflu de la bibliotecară că nu reușea să satisfacă cererile repetate ale elevilor, care doreau să citească și ei cărțile recomandate pentru concurs și discutate de noi cu prilejul examinărilor din luna aceea.

Iată de ce consider că tot secretul reușitei în munca de organizare și desfășurare a concursului „Iubiți cartea” constă în folosirea celor mai variate mijloace prin care să stîrnim curiozitatea și interesul tinerilor pentru lectură.

PRIMELE MĂSURI ȘI REZULTATELE LOR

A apariția noilor măsuri inițiate de Comisia centrală a concursului „Iubiți cartea” a constituit obiectul unei atenții deosebite din partea bibliotecii școlii profesionale de ucenici „Ernst Thälmann” din Orașul Stalin.

Apreciînd importanța acestor măsuri noi în stimularea interesului tinerilor elevi de a se antrena în concurs, bibliotecara Maria Aldea, s-a îngrijit îndeaproape de lărga lor popularizare, astfel ca să fie cunoscute de toți

elevii școlii. În acest scop, bibliotecara a luat inițiativa de a multiplica instrucțiunile și noile liste bibliografice care au fost afișate în locurile cele mai frecventate. Totodată, cu sprijinul unor membri ai colectivului voluntar, muncitori în uzinele de tractoare, au fost confecționate o serie de lozinci mobiliza-

toare; acestea au fost așezate atât în bibliotecă cit și în incinta școlii. Un frumos afiș cuprinzând cele trei liste bibliografice obligatorii ale concursului precum și lămuririle necesare, a fost așezat în fața ghișei de deservire a cititorilor.

Dar înafara agitației vizuale, bibliotecara, cu ajutorul prof. Gheorghe Maleș, și a organizației U.T.M. din școală, a început să desfășoare o susținută muncă de la om la om pentru lămurirea elevilor asupra noilor măsuri ale concursului „Iubiți cartea” și pentru a le atrage atenția asupra lui. În cadrul acestor acțiuni au fost organizate discuții colective, folosindu-se orele de lectură ca și adunările organizației U.T.M.

În același timp, biblioteca a inițiat manifestări de masă cu scopul de a populariza lucrările din bibliografia concursului. În cadrul fiecărei „joi a tineretului” ce se ține în școală, biblioteca organizează recenzii de cărți, alegând de obicei pe acelea care au o circulație mai intensă în rândul elevilor. Recenzii ale cărților „Pe Donul liniștit de Mihail Solohov, Eroica de Laurențiu Fulga, Scrieri alese de Pavel Dan, ș.a., au fost înute de membrii corpului didactic; ele s-au bucurat de o masivă participare a tinerilor. Tot pentru atragerea elevilor în concurs, la sugestia bibliotecii, clasele XI și XII din anul II, sub conducerea profesorilor diriginți, au inițiat un concurs „Drumeții veseli” pe tema: Amintiri din copilărie de I. Creangă, operă care figurează în bibliografia obligatorie (Lista A. și B.).

Cîva timp după luarea acestor măsuri, rezultatele au și început să se vadă.

De unde în anul 1957, biblioteca a înscris pentru concurs numai 42 tineri, în intervalul de la sfîrșitul lui decembrie și în prima jumătate a lunii ianuarie a.c. peste 20 de elevi au făcut cereri de a participa la concurs. La scurt interval șase din aceștia s-au prezentat în fața comisiei primind insigna „Prieten al cărții”. Răspunsurile clare și documentate ale lui Cornel Voinea din anul III, Victor Orza din anul II, Ioan Bucelea din anul I, au dovedit o bună pregătire, bazată pe o lectură temeinică și bine organizată.

Răspunzînd dorinței manifestate de tot mai mulți purtători ai insignei „Prieten al cărții”, și pentru a stimula interesul celorlalți participanți, biblioteca a organizat pe școală, prima etapă a fazei superioare a concursului „Iubiți cartea”, procedînd la alegerea celor ce vor avea dreptul să participe la faza orașenească a „Intrecerii prietenilor cărții”.

Printre elevii ale căror rezumate scrise despre cărți au fost apreciate în mod deose-

bit, amintim pe Horia Vodenevski din anul III, Costică Păunel din anul II, Ioan Tănăsescu din anul II ș.a.

Organizarea primei etape a fazei superioare a concursului „Iubiți cartea” a fost folosită de bibliotecă și ca un prilej binevenit de a intensifica popularizarea concursului. Participanții la faza orașenească au fost invitați să-și citească recenziile în fața colegilor lor, iar aceștia și-au expus părerea asupra lucrărilor întocmite. Această metodă la care mai trebuie să adăugăm afișarea la gazeta de perete a celor mai bune lucrări a contribuit ca rîndurile participanților la concurs să se completeze cu noi înscriși.

Cu greu poți sta de vorbă cu bibliotecara Maria Aldea în timpul orelor de împrumut. Timpul ei este foarte scotit, deoarece e asaltată zilnic de numeroase cereri ale tinerilor înscriși la concurs veniți fie ca să schimbe o carte din bibliografia concursului, fie ca să ceară sfatul bibliotecarei, cei mai mulți avînd nevoie să fie îndrumați pentru înțelegerea mai bună a cărților citite.

Printre cititorii nelipsiți de la bibliotecă se numără și mulți candidați reușiți la prima etapă a fazei superioare a concursului. După terminarea cursurilor și după ce-și prepară lecțiile pentru ziua următoare, ei pot fi văzuți în sala de lectură a bibliotecii aplecați asupra unor lucrări de critică literară, monografiilor de scriitori sau recitînd unele cărți care le-au plăcut mai mult. Ei sînt hotărîți așa cum ne-a mărturisit Gh. Beraru din anul III de a reprezenta școala cu cinstire la „Intrecerea prietenilor cărții”.

„Toate ar merge bine — ne-a declarat bibliotecara — dacă, nu s-ar pune din nou aceeași problemă, ca și în trecut: lipsa cărților”.

Într-adevăr, o scurtă privire aruncată asupra componenței fondului de cărți relevă lipsa din bibliotecă a unor cărți ca *O tragedie americană* de Th. Dreiser, *Pornesc oamenii* de Sută Andras, *Neamul Șoimăreștilor* de Mihail Sadoveanu, ș.a., care figurează în bibliografia obligatorie și facultativă a concursului. Din această cauză unii elevi trebuie să înfîrzie în pregătirea lor de a se prezenta în fața comisiei. Biblioteca nu poate apela la împrumutul interbibliotecar, întrucît în aceeași situație se găsesc și alte biblioteci din Orașul Stalin, cum ar fi biblioteca regională, sau biblioteca centrală a Uzinelor de tractoare „Ernst Thälmann”.

Comisia centrală ar trebui să ia măsuri pentru retipărirea unor cărți înscrise în bibliografia concursului „Iubiți cartea” și a căror lipsă se resimte în multe biblioteci.

CEEA CE TREBUIE SĂ ȘTIM ^{*}

În ce privește imaginea vechii societăți ea poate fi larg completată. Critica ei s-a făcut în nenumărate opere literare aflate azi la îndemîna cititorului.

Unul din cei mai luminați și hotărîți luptători pentru libertatea poporului a fost Nic. Bălcescu. El nu a fost numai un revoluționar consecvent și întreprinzător, suflul revoluției de la 1848, ci și un cărturar cu vaste cunoștințe din cele mai variate domenii. În lucrările *Despre starea socială a muncitorilor plugari în Principatele Române în deosebite timpuri* și *Despre înproprietărea țăranilor* el întreprinde adevărate studii istorice și sociologice, argumentînd cu o logică neabătută, dreptul țăranimii asupra pămîntului pe care-l muncește. În celelalte scrieri ca *Puterea armată și arta militară de la întemeierea principatului Valahiei pînă acum*, *Mersul revoluției în istoria romînilor sau Trecutul și prezentul*, ca și în *Istoria Romînilor sub Mihai-Vodă Viteazul*, marele istoric și cărturar prezintă un tablou zguduitor, bazat pe cifre și documente, a societății romînești pînă la mijlocul veacului al XIX-lea.

Cu alte mijloace și cu alte procedee literare, poetul V. Alecsandri a fost și el unul din cei ce-au contribuit prin scrierile sale în proză la completarea tabloului trecutului. Iași în 1784 și Balta Albă sînt prezentați realiste ale unor stări de lucruri deloc îmbucurătoare. „Iași seamănă foarte mult cu un boier îmbrăcat în haine scumpe și înconjurat de țigani în zdrențe. Centrul său așezat pe zarea unui deal, este compus din case mari și frumoase în care domnește luxul, cînd, dimpotrivă, mahalalele lui împrăștiate pe coastele aceluia deal, sînt alcătuite mai mult din bordeie acoperite cu stuh, unde zace sărăcia. Capul poartă coroană și picioarele

sînt goale.“ Aceeași idee o dezvoltă scriitorul și în *Balta Albă* arătînd în ce mizerie locuiesc țăranii, în comparație cu boierii care vin să se trateze de diferite boli la Balta Albă de lîngă Brăila.

Cel care a surprins însă cu o deosebită măiestrie moravurile societății vremii sale și a satirizat-o cu o forță inegalată, a fost I. L. Caragiale. O scrisoare pierdută a ajuns să fie tradusă în aproape toate limbile importante din lume. Toată țesătura de intrigi și mîșcări care se iscă în jurul unor alegeri parlamentare, dau la iveală corupția și falsitatea sistemului „constituțional“ al democrației burgheze, cu care unii dintre urmașii celor sărăzizați de Caragiale ar vrea să ne fericescă din nou. Pentru tineretul de azi, care de la vîrsta de 18 ani e chemat să-și spună cuvîntul în alegeri cu adevărat libere și democratice, făcute în folosul oamenilor muncii, piesa *O scrisoare pierdută* e plină de învălăminte. Ea demonstrează artistic cum minciuna, afacerismul, șantajul în trecuta administrație nu era un accident, ci însăși modul ei de existență.

Cu schițele și nevelele lui Delavrancea, Odobescu, Slavici și Gîrleanu, proza romînească se îmbogățește pe linia analizei sufletești a celor mulți și amărîți, a muncitorilor pămîntului, a lucrătorilor care suferă din partea stăpînirii. În *Moara cu Noroc* de Ion Slavici, crișmarul Ghiță e distrus de Lică Sămădău, omul boierilor și al groșilor. *Domnul Vucea* din schița cu același titlu de Delavrancea este tipul dascălului lipsit de orice interes și dragoste pentru școală, cum erau atîția în trecut; iar în schița *Inecatul* de Emil Gîrleanu, e arătată mizeria țăranilor săraci. La fel în altă schiță a sa, *Punga*. Culegerile din operele lor sînt lucrări care fără a se fixa asupra unui singur aspect, caută să îmbrățișeze cît mai multe personaje.

* Urmare din nr. 3 / 1958

tipuri de oameni reprezentativi pentru o epocă și o orînduire.

Cei care au luminat pînă în adîncuri legăturile cele mai ascunse și resorturile cele mai întinse ale orînduirii burghezo-moșierești, au fost Liviu Rebreanu și Mihail Sadoveanu. Primul prin ascuțimea și profunzimea observației, al doilea prin căldura și înțelegerea cu care s-a apropiat de oameni.

Romanul Ion de Liviu Rebreanu înfățișează satul ardelenesc în perioada de dinaintea primului război mondial. Prin Ion al Glanetașului, scriitorul a dat glas celei mai arzătoare suferinți a țărănimii: lipsa de pămînt. Chiar dacă Ion Glanetașu, în goana lui după pămînt, nu pășește pe o cale dreaptă, revoluționară, dorința lui este însă atît de aprigă, se manifestă cu atîta putere, încît o simțim ca fiind a întregului sat de țărani lipsiți de ogor. În același timp, prin celelalte personaje, autorul pune în relief și alte probleme arzătoare ale momentului, ca asuprirea națională în statul burghez, lipsa de cultură ș.a. Nuvelele *Ițic Strul dezertor* și *Catastrofa* completează tabloul și demască teroarea antisemită și demagogia patriotică a burgheziei.

Tot viața satului o înfățișează și M. Sadoveanu în romanul *Baltagul*, cea mai iubită carte a sa, după mărturisirea proprie a maestrului. De data aceasta e satul de munte cu problemele specifice lui. Întîmplarea e din domeniul baladei: trei oiieri pornesc cu oile peste munte, la iernat. Doi dintre ei îl omoară pe al treilea și-i iau urma. Nevasta celui ucis, Vitoria Lipan, cu feciorul ei Gheorghieș, pornesc în căutarea dispărutului. Drumul acestei femei aprige formează conținutul romanului, prilej de a zugrăvi nepăsarea autorităților, lăcomia regusturilor precum și omenia celor nevoiași. Autorul povestește odată, nu fără zîmbet, că unii călători prin acele părți ale munților Moldovei unde se petrece acțiunea romanului său, caută să identifice oameni și locuri din carte. Încercare zadarnică, deoarece totul a fost brodat pe fantezia scriitorului, care a lăsat astfel o nouă mărturie despre o societate nedreaptă, care-și întinde pînă în acele depărtări acțiunile ei nefaste.

Cu *Neamul Șoimăreștilor* și *Nicoară Potcoavă* autorul se afundă mai adînc în istoria poporului, reinviind două momente ale luptei pentru libertate. Tudor Șoimaru, luptător nenfricat, va ajunge să priceapă chemarea fraților lui asupriți de boierul Stroie Orheianu și să se pună în fruntea răzvrătiților răzeși care-și apărau libertatea amenințată de neșefiosul moșier. Faptul este istoricește adevă-

rat și este meritul autorului de a-i fi dat viață cu atîta forță evocatoare. În *Nicoară Potcoavă* a reinviat figura altul luptător pentru libertatea poporului: Ion Vodă cel Cumplit. Nicoară, fratele viteazului Ion Vodă, cearcă să ia domnia Moldovei. Poporul e de partea lui, știindu-l vrednic la fapte și dîrz pentru dreptate. Amintirea domnitorului ucis mișește de pașii turci la Cahul îi îndirjește pe toți. Dar lipsit de mijloace, de bani, arme și merinde, poporul este înfrînt de acei ce vin cu ajutor străin. Simpatia și sprijinul pe care frații Potcoavă le găsesc la cazacii de pe Don, nu sînt de ajuns ca să biruie sînețele și săcălușele vînzătorilor. Astfel se stinge și această nădejde a poporului, care nici o clipă de-a lungul veacurilor nu a încetat să lupte pentru libertatea sa.

Cel care însă s-a apropiat direct de clasa muncitoare și a zugrăvit mizeria și lupta ei a fost Al. Sahia. Nuvelele sale relevă cîteva aspecte semnificative din viața muncitorilor. Un accident datorat nepăsării patronilor are ca urmare schilodirea unui lucrător. Dar tovarășii săi nu-l părăsesc cînd patronul vrea să-l dea afară, și fac grevă. Sau, în altă nădejde, scriitorul arată că șomajul lovea deopotrivă pe muncitorii romîni, ca și pe cei evrei, unguri, sau de alte naționalități. Șomajul n-are rasă, și numai patronii ațîță șovinismul pentru a dezbină pe muncitori, e concluzia clară a nuvelei. Scrierile lui Al Sahia se apropie cel mai mult de literatura nouă a realismului socialist prin mesajul lor, prin caracterul lor de chemare la luptă pentru înlăturarea orînduirii bazată pe exploatare.

Frumoasa listă bibliografică la alegere privind literatura clasică romînă a concursului „Iubiți cartea” mai e completată cu alte titluri. Scrierea lui Al. Vlahuță intitulată *Romînia Pitorească* este un minunat jurnal de călătorie de-a lungul și de-a latul țării, prin toate formele de relief și pe la multe monumente istorice sau ale naturii răspîndite pe pămîntul patriei noastre. Autorul nu se mărginește să picteze cu măiestrie, din cuvinte, peisaje și priveliști, el se apropie de oameni, le descrie portul și obiceiurile, bucuriile și necazurile. În șirul cărților de călătorie *Romînia Pitorească* ocupă unul din primele locuri, atît prin mulțimea detaliilor, cît și datorită măiestriei descrierilor.

În aceeași categorie a însemnărilor de călătorie se încadrează și scrierile lui Calistrat Hogăș. Jurnalul acestuia se referă mai ales

la munții Neamțului din Moldova, purtând chiar titlul În munții Neamțului. Cu toate acestea, opera lui Calistrat Hogaș nu este mai puțin însemnată; ea conține amănunte de un pitoresc fermecător, privitor la așezările oamenilor, la viața lor de fiecare zi. Lectura acestor cărți ale scriitorului-călător, poate transporta oricând pe cititor în frumoșii munți din nordul Moldovei, alți de măiestrit este făcută descrierea lor.

Ultimul volum recomandat lecturii cuprinde o parte din mulțimea de texte antimonarhice apărute fie în lucrări separate, fie în ziare și reviste de-a lungul anilor, de la instaurarea monarhiei pînă în 1928, an de întărire a teroarei cenzurii. Nu lipsesc de aici primele proteste din chiar anul înscăunării lui Carol I de Hohenzollern, cum este satira lui Cezar Bolliac despre **Împămintenirea principelui de Hohenzollern**, nici acidele atacuri ale lui N. T. Orășanu, nici demascările alți de fățișe ale odioasei instituții monarhice pe care le făceau poezii Contemporanului, precum nu lipsesc nici extrase din mișcătoarele pamflete ale virulentului gazetar și scriitor N. D. Cocea. Volumul cuprinde și două din poeziile antimonarhice ale maestrului Tudor Arghezi, scrise în 1928 și intitulale **Scrisori de prinți și Povestea prinților sași**.

Mulțimea numelor care semnează articole, schițe, poezii, epigrame, pamflete antimonarhice sînt în măsură să ilustreze lipsa de orice popularitate, dezgustul și chiar ura pe care întreg poporul a nutrit-o întotdeauna pentru această instituție odioasă a regalității și pentru reprezentanții ei.

Cărțile enumerate mai sus constituie un mijloc eficace de cunoaștere a vechii societăți din țara noastră, pe care scriitorii din trecut și cei de azi ni le pun la îndemînă cu dărnicie. E o cunoaștere critică ce ne ajută să ne însușim ceea ce a fost valoros în trecut, și în același timp ne demască mai adînc tot ce a fost suferință, împilare, mizerie. Pe acestea trebuie să le urîm așa cum le-au urît și scriitorii care le-au descris cu alți curaj de-a lungul timpului. Și, urîndu-le, să luptăm ca ele să nu se mai abată niciodată asupra poporului nostru. Să rămînă tot mai în urmă, iar noi să mergem hotărîți înainte, construind lumea nouă, socialistă.

● Cea mai mare bibliotecă de specialitate din întreaga Europă este în prezent biblioteca Academiei de Agricultură a Academiei Republicii Cehoslovice.

În anul 1957 fondul acestei biblioteci a depășit numărul de 600.000 volume. Acest fond este în continuă creștere, îmbogățindu-se în fiecare an cu cîte 15.000 volume.

*

● Vechile legături culturale dintre poporul nostru și cel bulgar au primit o nouă mărturie prin interesantele descoperiri făcute la biblioteca mănăstirii Rila din Bulgaria, care a fost un mare centru cultural din timpul Evului Mediu. Este vorba de cîteva documente scrise în limba slavonă printre care se numără un Evangheliar din anul 1529 copiat într-o mănăstire din Moldova. Manuscrisul îmbrăcat cu scoarțe de lemn bătute cu rame de aur și pietre scumpe, cuprinde frumoase ornamentații colorate.

De asemenea s-a găsit un Evangheliar tipărit în Țara Romînească la 1512, bine conservat.

*

● Presa engleză relevă o măsură ridicolă luată de autoritățile comunale ale localității din Nottingham (Anglia).

Este vorba de felul cum aceste autorități au rezolvat cererea formulată de mai mulți părinți de a se modifica orarul bibliotecii orașului în așa fel ca și copiii de școală să poată avea acces la ea.

Drept răspuns la această solicitare, s-a aprobat ca biblioteca să poată fi frecventată de copii... după ora 9 seara.

*

● Orașul Dubrovnik din Iugoslavia este bogat în biblioteci vechi în care se păstrează numeroase documente de valoare, cum este cea a mănăstirii dominicane unde se află o bogată colecție de scrieri religioase și filozofice.

Biblioteca arhivei de stat care este frecventată de numeroși oameni de știință este situată într-una din aripile fostului palat princiar. Ea păstrează documente extrem de prețioase, din care amintim corespondența negustorilor cu împăratul Petru cel Mare al Rusiei și cu Ecaterina II-a, de pe vremea cînd Dubrovnikul era republică. Corespondența este foarte importantă din punct de vedere istoric.

La centenarul nasterii lui

BARBU DELAVRANCEA

ȘERBAN CIOCULESCU

Personalitatea lui Barbu Delavrancea este prea bogată și felurită ca să încapă într-o formulă. Literatura l-a atras din adolescență și l-a reținut pînă în pragul intrării noastre în războiul cel mare, (vezi clișeuul cu „Vacanție” în ziarul „Epoca”, aprilie 1916) dar nu l-a absorbit niciodată cu exclusivitate. Adolescentul a debutat ca poet și și-a adunat versurile într-o plachetă de mare raritate bibliografică, cu titlul *Poiana-Lungă, Amintiri de Barbu, București, Typographia Alessandru A. Grecescu, 4, Piața Teatrului, 4, 1878*. La izbucnirea războiului nostru pentru independență, își manifestase entuziasmul în „România liberă” de la 9 iunie 1877, cu poemul *Stanțe*, sub aceeași timidă semnătură: Barbu. N. Iorga le judecă cu asprime în *Istoria literaturii românești contemporane* (I, 1934, pag. 339, nr. 4): „versuri slabe despre război”. O anumită elocvență nu îi se poate tăgădui. Oratorul cel mare de mai târziu încercase așadar versul eroic, ca în linie formă de afirmare. Nu mai puțin semnificativă este alegerea subiectului de teză pentru licența în drept. Tema este amplă, din domeniul dreptului penal: *Pedeapsa, natura și însușirile ei*. Lucrarea apare în 1882, la „Typografia Sf. Mihălescu, Strada Covaci 14”. Așadar strălucitul penalist, care avea să răscolească simțirea juriului în numeroase procese, își găsisese calea cu o intuiție fără greș, de la început. Oare își cunoscuse tot atât de bine și natura temperamentului său, înaintea de a debuta în proza literară? Răspunsul este afirmativ și ni-l dă admirabila corespondență de la Paris către mama scriitoarei Margareta Miller-Verghy (vezi I. E. Torouțiu: *Studii și Documente literare*, V, Junimea, București, 1935, pag. 291—404), din martie 1881 în iunie 1883. Este un izvor neprețuit pentru urmărirea procesului de formație a autorului „Sultănicăi”. Și mai este una dintre cele mai frumoase corespondențe din literatura noastră, alături de aceea a lui Duiliu Zamfirescu. Cine era însă tînărul de 24 de ani, trimis la Paris să-și încerce norocul cu un doctorat în drept?

Barbu Delavrancea este fiul unui cărăuș de la bariera Vergului. Tatăl său „mereu pe drumuri pentru pîinea de toate zilele”, cum ni-l înfățișează într-un loc scriitorul, fusese poreclit de către orzarii din Delea Nouă, al căror staroste era, „Ștefan — căruță goală”, deoarece pleca adeseori fără încărcătură, purtînd grija înmagazinării cerealelor, cărate la Oltenița. O frumoasă fotografie a bătrînului, de pe la 1885, apărută în monografia *Delavrancea, om-literat-patriot-avocat, București, Cugetarea, 1940*, semnată Emilia St. Milicescu, ni-l înfățișează în trăsături de bătrîn energic, cu capul ușor înclinat, ca la Alexandru Machedon și cu două cute adînci între sprîncenele stufoase, acoperite de arcade puternice. Locuia într-o casă țărănească în strada Orzari, cu trei cămaruțe și prispă, unde i s-au născut nouă copii, din care au trăit numai cinci, două fete și trei băieți, ajunși tustrei avocați. Soția lui, numită de copii Mama Lana, trăia încă în 1910, cînd umbla sprijinită în toiag, cu un aspect auster de maică stărită. Mama Lana avea darul povestirii. Ea a picurat în sufletul lui Barbu dragostea pentru frumusețile neasemuite ale folclorului nostru, prin basmele povestite în dialectul muntenesc. Barbu ar fi fost un copil întîrziat, care a supt pînă la vîrsta de patru ani. Poate nu era însă decît un truc, ca să sugă mai ales laptele nesecat înțelepciunii și frumuseții, al geniului popular, pe care și l-a asimilat ca puțini dintre scriitorii noștri.

Din informată monografie a Emiliei St. Milicescu culegem numele unuia Burghilea, „vestitul zugrav”, care ar fi fost „primul său profesor de pictură”. Cine să fi fost acest zugrav de biserică, al cărui nume nu ni-l păstrează nici un dicționar, nici chiar *Dicționarul Contemporanilor* de Dim. R. Rosetti (Max), din 1897? Oricine ar fi fost, ne e prețios amănuntul că micul Barbu ținea să-l privească lucrînd. Nu ne poate fi indiferent numele aceluia care a deșteptat în copil simțul pentru forme și culori. Acest simț va fi foarte

POIANA-LUNGĂ

AMINTIRI

DE
BARBU

BUCURESCI

TYPOGRAPHIA ALESSANDRU A. ORECESCU
6. Piața Teatului, 6
1878

TEZA PENTRU LICENȚĂ - FACULTATEA DE DREPT

PEDEPSA

NATURA ȘI INSUȘIRILE EI

DE
BARBU G. STEFANESCU

BUCURESCI

14. TYPOGRAPHIA ST. MIHĂILESCU, STRADA COVACI, 14
1892

Coperta volumului de versuri
a lui Delavrancea (1878)

Teza de licență în drept
a lui Barbu Delavrancea

dezvoltat în scrisul lui Barbu Delavrancea, pe lângă talentul său de desenator cu creionul și cu penița, care l-ar fi impresionat chiar pe marele N. Grigorescu.

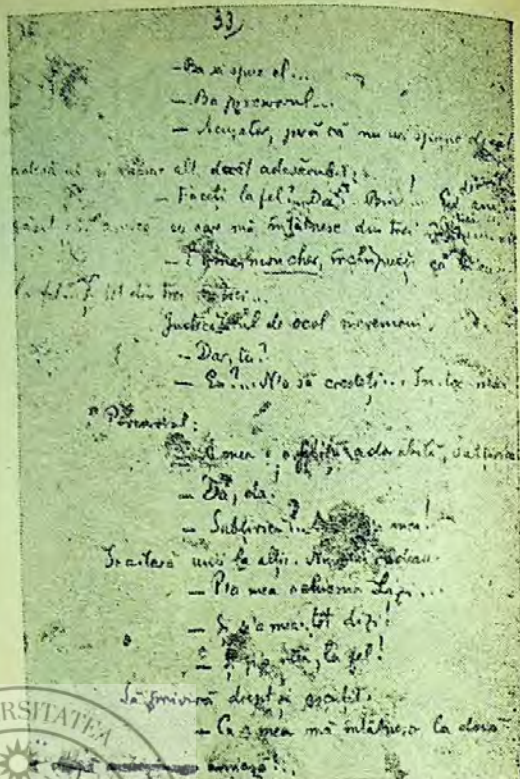
Școala propriu-zisă, cu învățătorul Vuciteșcu, de la școala primară din strada Columbilor, ne-a lăsat memorabilul tip al „Domnului Vucea“, care-și retrograda elevii socotiți necorespunzători. Asupra unor copii cu o înzestrare naturală excepțională și mai ales asupra copiilor iviți în mijlocul naturii sălbatice, cum era periferia bucureșteană de acum o sută de ani, școala vieții e mai hotărâtoare decât zidurile închizătoare de orienturi, ale așezămintelor oficiale. Nici „burșierul“ de la Sfântul Sava n-a fost mai fericit, în cadrul regimului de internat. Barbu e din copilărie un tumultos, un nestăpinit, o putere a naturii. La moartea directorului său, I. C. Massim, colaboratorul lui A. T. Laurian la dicționarul latinist al Academiei Române, elevul din clasa a VII-a a vorbit la biserica Sfântul Gheorghe, revelându-și înția data talentul de vorbitor. Era la începutul lunii iunie 1877. Peste patruzeci de ani, în parlamentul de la Iași, când își va rosti ultimul mare discurs „pentru pământ și drep-

țuri“, avea să disocieze între votanții la rece ai reformelor democratice și el, fiu al poporului, care iubea poporul „fatal“, prin alte cuvinte organic.

Barbu Delavrancea debutase literar cu succes abia după întoarcerea sa de la Paris, unde nu-și trecu doctoratul, simțindu-se dezrădăcinat. Ar fi vrut, pe lângă drept, să mai învețe științele naturale, anatomia și fiziologia comparată. Se vede că tot instinctul scriitoricesc, irezistibil, îl îndemna către aceste discipline, care interesau pe scriitorii de formație realistă. Patriotul care va însuflă pe omul public, se deslușește în același moment: „Spuneți lui Tătuca că în cea mai cumplită îndoială atunci când ca mulțumire curat egoistă și subiectivă m-aș simți nimicit, totuși idealul de țară, de colectivitate, de năzuință socială, de luptă pentru binele comun, de mândrie națională, acest ideal îl simt cum mă deșteaptă, mă ațită, mă aprinde, mă scoate din toate nevoile și dezgustul ce-mi prilejuiește viața individuală. Aș vrea să-l ascult, să-l văd încă cu fața care exprimă vecinic bunătatea aprinzându-se de mînie cînd ar auzi de cosmopolitism“. (scris la 27 martie 1882, către Elena

Miller-Verghy, mamașica). Intreg Delavrancea de mai tirziu și de totdeauna e în aceste cuvinte energice, care ni-l arată antiindividualist, anticospopolit și cucerit de idealurile colectivității. Omul naturii, pe de altă parte, se opune sistemului de viață pe care i-l oferă societatea și pe care-l judecă „fals, viclean, păcătos” (tot de la Paris, la 15 mai 1882). „Nu e decât natura sălbatecă pe care o admir. Mușcelele încărcate de finețe și bălării dintre Curtea de Argeș și Cimpulung e un ideal pentru mine” (ibid). Cu umor, constata că se bucura „de multe prinoase ale naturii: niște dinți frumoși făcuți pentru a mușca — o obrăznicie naivă, o sinceritate crudă, o violență de grindină, o needucație de multă valoare, o doză de prostie demnă de toată invidia; toate acestea sunt calități morale și materiale, socotesc, cari-mi dau drept de a da cu coatele printre canalii și a rupe și junghe-tura gîlului celui care mi-ar contesta dreptul” (Paris, 28 iunie 1882). Deși corespondența îl arată uneori și în momente depressive, un citat ca acesta e grăitor asupra energiei morale a viitorului luptător. El recomanda mamei și fetelor să fugă de mihnire în care vedea plastic „bălăria, pălămida ce crește în inima omenească udată necontenit de lacrimi”. Preconiza ca o terapeutică morală fără greș deșteptarea la ora trei dimineața și contemplarea răsăritului, pînă la ora șapte: „...luași aminte culorile extraordinare ale aurorii; mai întii vești găsi la orizont culori neholărite dar imposibil de reprodus prin pensulă și condei; e și smarald și violet, și portocaliu — și un alb de argint se întinde de la două sulii în sus de orizont; pe la patru, patru și jumătate un foc imens și depărtat se vestejește, fășii slabe de lumină roșietică se respiră și nu știi unde sîrșește, încîndu-se pe nesimțite în albastrul cerului ce devine mai pronunțat; stelele s-au stîns mai toate, abia două trei, ca niște boabe albe de diamant, mai scilipesec cercind a muri ca niște lămpi obosite...” (scris 18 iulie 1882, Paris).

Un asemenea scriitor cu penelul e un pictor care nu se cunoaște, este ca Théophile Gautier, „un om pentru care lumea din afară există”. În Sultănica va îmbina dragostea pentru natură cu simpatia față de suferințele fetei înșelate și va coborî pentru înfrîna oară la noi în adîncimile sufletesti ale oamenilor simpli. Părăsită de iubitul ei, care o cucerise în urma unei prinsori cinice între bărbați, Sultănica piere, iar consumpția ei fizică e asemuită de poetul naturii cosmice cu fenomenul de vestejire ale mestecenilor: „Așa se văd, în codrii mușcelor, mestecăni bălai, cu frunzișul mărunț, prin care tremură cerul vioriu, și deodată, ca arși de var la rădă-

O pagină din „Vacanție” publicată în folietonul ziarului „Epoca” în aprilie 1916

cină, se scutură de frunză, se cojese de teaca lustruită, se-novoiaie, se usucă și pier pe nesimțite”.

Coloristul își scutură paleta bogată, în paginile pe care le consacră cu mihnire, după întoarcerea de la Paris, locurilor copilăriei, în Odinioară: „În via părăginită iarbă grasă acoperă răzoarele cu o pînză zmăltuită cu flori. Parc-ar fi scuturat cineva bidinele muiete în roșu, galben și albastru pe d-asupra cîmpii dintre „casele pustii” și „gropile de nisip”. Cum de a putut numi N. Iorga activitatea literară a lui Delavrancea, în prima ei fază: Capriciul estetic? Viitorul istoric scria pe atunci, — era după 1890, — poczii și se încercase și într-un roman cu un subiect din viața botoșeneană, roman pe care-l puse pe foc fiindcă nu-i plăcuse lui Caragiale, unul dintre ascultători, alături de Vla-huță și Delavrancea.

Delavrancea n-a fost un estel, nici un capricios, ci un mare temperament în veșnic clocot, tot alit de revoltat împotriva convențiilor „retorice” literare ca și în contra convențiilor sociale, mai în genere. Literatura lui aduce o notă nouă de realism psihologic, cu un pronunțat caracter social, care predo-mină în istorisiri scurte ca *Zobie*, *Milogul* și *Răzmirița*, sau în necruțătorul tablou din

Iancu Moroi, cu o lume bucureșteană privită fără iluzie. Delavrancea demască în această năvălă viața burgheză de familie în care soții nu se potrivește și corupția moravurilor, în lumea funcționărească superioară. Poezia e chemată în amintirile de **Odinioară**, din mahalaua Orzarilor, unde mai trăiesc bătrâni centenari, ca Doroftei, Tămăduianu, care povestește pășaniile poporului de jos: „noi sârmanii, topor de oase, vite de belic, tobi de bușchi, creștini de jumulit“. E o bogăție verbală, o pleoră de epite exprimate, o încărcătură de paletă, care i-a fost pe nedrept imputată lui Delavrancea, mai ales la debut.

Delavrancea nu e însă un scriitor calculat, un artist răbduriu, de tipul lui Caragiale. E un eruptiv, un exploziv, un mare afectiv, al cărui patos verbal corespunde freamătului interior, ca să exprime indignarea, revolta, minia, împotriva nedreptății și îndemnul la luptă, pentru înfrângerea ei. Înaintea juraților, când pledează pentru arhitectul Socolescu, e ca un Cicero mai pasionat decât gloriuosul său înaintaș, care-și rostește de la bară, în altă formă, felul său de a simți „De amicitia“. La fel, când năruie perversa înscenare de plagiat caragialian a lui Caion, urzită de către Macedonski, Delavrancea vorbește în numele prieteniei, pe care o simte clocolind în el ca o lavă și de care trebuie să se elibereze.

Autorul dramatic n-are spirit constructiv, dar izbuteste să dea în Apus de soare o capodoperă de epic al scenei, dacă se poate

spune, sau o epopee realizată prin puterea evocării, iar nu a acțiunii scenice. O asemenea minune nu s-a mai putut realiza în teatrul nostru, iar celelalte două drame, din trilogia rămasă, se resimt de lipsuri, ca și comediile lui, dintre care însă **Hagi Tudose**, în anii din urmă, a înregistrat un adevărat succes.

Delavrancea a scris foarte mult. Ca prim redactor la ziarul „Democrația“, în doi ani, din martie 1888 în martie 1890, a dat circa 365 articole: unul la două zile. Bibliografia lui a fost reconstituită integral de Emilia St. Milicescu, care de peste douăzeci de ani adună neobosit materiale noi, în vederea unei ediții de **Opere**. Operele complete vor apărea la E.S.P.L.A., precedate fiind, cu prilejul centenarului, de un album de o nespusă varietate, datorită aceleiași fervente cercetătoare, care a mers pe urmele înaintașilor marelui scriitor, pe plaiurile vrâncene. Cele câteva clișee cu care am împodobit paginile noastre fac parte din acel tezaur ilustrativ, pe care-l dorim cât mai bogat.

Anul acesta nu se comemorează numai centenarul nașterii. La sfârșitul lui aprilie se împlinesc de asemenea patruzeci de ani de la moartea „trubadurului“, în ajunul nedreptului tratat de la București, din fericire neaplicat, care ne rășluia munții și ne jefuia economia națională în profitul Puterilor Centrale. Marele patriot nu putuse supraviețui înfrângerii.

ȘTIATI CĂ?

...Primul suveran care a lovit în libertatea presei introducând o cenzură severă a fost Ludovic al XIV-lea, căruia, de altfel, măsurile represive contra ziariștilor timpului său nu i-au folosit prea mult, deoarece abuzurile sale au fost denunțate prin foi clandestine, dovadă că au ajuns să fie cunoscute pînă în zilele noastre...

Una din cele mai vestite biblioteci din sec. XVIII-lea din țara noastră a fost cea a lui Nicolae Mavrocordat, principele Munteniei (1709—1730). Acest principe, în pasiunea sa de bibliofil, a adunat tot ce era mai de preț, avînd relații pînă la Teba. „El a cumpărat, spune un contemporan, fără a ține cont de preț, tot ce a găsit mai bun ca manuscrise și cărți în Imperiul Otoman“. Această bibliotecă era adăpostită într-o sală mare a mănăstirii Văcărești.

Spre sfârșitul secolului XVI-lea, exista în Moldova și biblioteca boierului Luca Stroici, din care ne-a parvenit cel mai vechi text românesc al unui **Tatăl nostru** (1593) scris cu litere latine. Această bibliotecă — a cărei catalog se găsește azi la biblioteca din Lemberg, — a fost foarte bogată și aruncă o lumină favorabilă asupra preocupărilor spirituale ale celui mai vechi boier român care ne-a lăsat o bibliotecă. Spre sfârșitul vieții sale el a donat biblioteca mănăstirii Dragomirna.

DIN ISTORICUL BIBLIOTECILOR NOASTRE

CIND A FOST INFIINȚATĂ BIBLIOTECA „MIHAIL EMINESCU” A UNIVERSITĂȚII DIN IAȘI ?

V. și GR. BOTEZ

02 (091)

A supra anului cînd a fost fondată Biblioteca Universității din Iași, cea mai veche bibliotecă publică din Principate, au existat mai multe versiuni. Cea oficială, înfîntată în mai toate rapoartele și publicațiile documentare ale Universității din ultimii 80 de ani, a fost acreditată de istoricul A. D. Xenopol. În studiul său asupra învățămîntului superior din Moldova (vezi: *Serbarea școlară de la Iași, Acte și Documente*, Iași 1885), Xenopol arăta că biblioteca a fost întemeiată virtual la data de 8 noiembrie 1838, cînd, fiind ziua onomastică a domnitorului Mihail Sturza, acesta a dăruit Academiei 600 de „tomuri alese care au a fi începutul pentru înființarea unei biblioteci publice” (op. cit., p. 156). Autorul indica în subsol, ca unic izvor de informație „Albina Românească” din noiembrie 1839.

Nepotrivirea dintre anul cînd s-ar fi făcut donația (1838) și acel al înregistrării evenimentului în „Albina Românească” (1839) nu se poate să nu fi surprins pe unii culegători de date și documente de mai tîrziu. În orice caz, V. A. Urechia, unul dintre aceștia și dintre cei mai puțin scrupuloși, a sezișat această nepotrivire și a rezolvat-o facil fără o verificare prealabilă a documentului. Spre nenorocul lui și al altora care i-au acordat încredere, el a rectificat data corectă — (e vorba de anul indicat de „Albina Românească” drept anul cînd s-a petrecut evenimentul) și a pus-o de acord cu aceea din textul lui Xenopol, greșit transcrisă de autor sau greșit imprimată. (Vezi: V. A. Urechia, *Istoria școalelor de la 1800—1864*, tomul II, Buc., 1892, p. 86).

Cu aceasta se înlătură singura contradicție care ar fi putut determina pe acei ce au avut a se ocupa de istoricul bibliotecii ieșene, să meargă ei singuri la izvoare. Anul 1838 a fost recunoscut oficial ca anul de fundare a acestei instituții, astfel că toți cei ce l-au utilizat au considerat superflua indicația do-

cumentară. Așa a procedat K. K. Klein în studiul *Biblioteca Universității din Iași* (în „Boabe de Grîu”, nr. 5, din 1934, p. 264) și chiar Gr. Botez în *Biblioteca „N. Bălcescu” din Iași*¹⁾ (în „Călăuza bibliotecarului”, nr. 10, octombrie 1955, p. 30).

Au mai existat și alte versiuni, fără circulație însă, asupra datei cînd a fost întemeiată biblioteca ieșeană. Cezar Cătănescu, de pildă, care a fost și directorul bibliotecii în deceniul al 7-lea al veacului trecut, în prefața la *Catalogul [I] general al Bibliotecii Centrale din Iasi* (vezi 1868, p. IV), afirmă că Biblioteca a luat ființă o dată cu Academia Mihăileană, în 1835. E surprinzătoare eroarea lui Cătănescu care a fost mai aproape, în timp, de data creării bibliotecii și a dispus prin profesiunea sa, de multiple mijloace de investigație. Explicațiile nu lipsesc însă. Biblioteca a funcționat la începuturile ei în localul Academiei și a fost în strînsă dependență bugetară și administrativă de aceasta.

În sfîrșit, o altă versiune, desigur și cea mai superficială, e aceea care confundă anul deschiderii bibliotecii (1841) cu acel al fundării ei. (Vezi, N. A. Bogdan *Orașul Iași*, monografie istorică și socială, Iași 1913, p. 269).

Revizuirea tuturor documentelor care ne-au stat la dispoziție și, în primul rînd, a „Albinei Românești” — singurul care nu poate fi pus în discuție — ne îndreptățește să conchidem, că biblioteca din Iași a fost întemeiată în anul 1839. În nr. 89 al „Albinei Românești” din 9 noiembrie 1839, la p. 363 găsim înserată următoarea informație:

„Eri în 8 ale acesteia, fiind serbarea Sf. Arhanghel Mihail, Pre Înălțatul Domn au primit la 11 ciasuri urările înaltului cliros, a dregătorilor statului și a nobleșii... La acest prilej, I. S-a au poroncit a să trimite la Academie 600 tomuri alese care au a fi începutul pentru înființarea unei Biblioteci publice. Comitetul Academic, împreună cu D.

¹⁾ *Titulatura veche a Bibliotecii din Iași. Recent ea a primit numele poetului Mihail Eminescu, care, în două rînduri, a fost bibliotecar la Iași.*

referendarul au avut norocire a depune I. S. rostirea simțirilor de recunoștință pentru acest nou semn a Înaltei Sale protecții”.

Epitropia școalelor, al cărui referendar era pe atunci Gh. Asachi, primește însărcinarea de a redacta regulamentul bibliotecii. Ea se achită de această obligație și, în cursul anului 1840, este tipărit „Reglementul atîngător despre organizația unei Biblioteci publice, de ținerea și condițiile intrării în sala cetirei”. Regulamentul prevedea că biblioteca va fi deschisă publicului la data de 1 mai 1841.

În preajma acestei date tot „Albina Romînească” (nr. 29 din 13 aprilie 1841, p. 111) comunică următoarele: „Din partea Cinstitei Epitropii a învățăturilor se face cunoscut că, nesosînd încă transportul cărților pentru bibliotecă care de curînd s-au cumpărat la Paris, apoi deschiderea salei de cetit nu se va pute face la termenul însemnat. Îndată însă ce se vor isprăvi pregătirile cuvenite la bibliotecă se va face publicului cunoscut”.

Publicul este informat din nou că deschiderea bibliotecii va avea loc la data de 1 septembrie 1841 (vezi „Albina Romînească”, nr. 58 din 24 iulie 1841, p. 137). A. D. Xenopol (op. cit. p. 157), pe temeiul acestei înștiințări, se grăbește să conchidă că biblioteca s-a și deschis la această dată. Karl Kurt Klein (în op. cit., p. 264), face și el aceeași afirmație. Am dat aceste două exemple — numărul acelor care au împărțit această părere e mult mai mare — numai pentru a arăta că și în jurul datei cînd s-a deschis biblioteca s-a creat un mit care își are originile tot în lucrarea lui Xenopol.

În realitate biblioteca este deschisă publicului la data de 23 noiembrie 1841. Solemnitatea a avut loc la Academie, unde se afla și sediul bibliotecii, în prezența membrilor comitetului academic, a referendarului școalelor și a elevilor. După ce Gh. Asachi a arătat scopul întrunirii, G. Săulescu, directorul Academiei, a rostit o cuvîntare, care este poate primul document, înainte de proiectul de reorganizare a bibliotecii întocmit de B. P. Hașdeu în 1859, în care se schițează rolul și atribuțiile bibliotecii publice.

Pentru acest considerent, cît și pentru faptul că el nu a fost utilizat încă în istoria biblioteconomiei romînești, cităm mai jos fragmentul cel mai ilustrativ „Supt auspiciu Prea Înălțatului Domn, Epitropia învățăturilor, întru înțeleptele chibzuri țîntătoare cătră înaintarea ramului învățăturilor publice în patrie,

spre răspîndirea științelor folositoare și îmbunătățirea stărei fizice și morale a tinerimei; n-au scăpat din vedere, ca, după pilda staturilor în care înflorește civilizația, să înființeze și o bibliotecă publică împreună cu un cabinet de cetire, spre îndeminarea și acelor iubitori de știință carii au neputînd umbla la paradosele doresc a se adăpa din scripturi au acelora carii întru îndeletnicirile lor literare ar ave trebuință de clasicii autori, dară nu se înlesnesc a și-i pute capata, seau a-și înforma biblioteci, au spre îndesularea a singuri iubitorilor de cetire. Spre a se răspunde dorinței unor asemenea filomatși, în urmarea dispoziției cinstitei Epitropii, hotărîndu-se un capitol inadins în bugetul casei școalelor pentru a se cumpăra pe tot anul un anlog de cărți, spre informarea bibliotecii, numărul tomurilor acestei de nou informate se suie acum la 1981, iară numărul uvrajelor la 583. Astăzi, dară, după încuviințarea cinstitei Epitropii se deschide publicului nostru cel întai cabinet de lectură. Deci se poflesc doritorii a se împărțasi de harul binefăcătoriu al acestui așezămînt, să binevoiască a-l vizita însă, totodată, este de știut că au a se povătu de regulele prescise pentru asemenea scop, carele se cuprind în statutele tipărite spre știință la începutul fiecărui telrad al catalogului cărților”. („Albina Romînească” nr. 94 din 27 noiembrie 1841, p. 378—379).

Din toate cele arătate mai sus credem că se impun aceste două rectificări: Biblioteca Universității din Iași a fost întemeiată nu la data de 8 noiembrie 1838, ci un an mai firziu, iar cabinetul de lectură nu s-a deschis la 1 septembrie 1841, ci la 23 noiembrie a aceluiași an. Anul 1840 a fost consacrat redactării regulamentului de funcționare a bibliotecii și lucrărilor pregătitoare. O singură întrebare rămîne încă fără răspuns. K. K. Klein, în studiul citat, afirmă că a existat un act de fundare a bibliotecii din 1838. Cel mai elementar raționament respinge existența unui asemenea act în 1838. De altfel, cercetările noastre de pînă acum în această direcție, s-au și dovedit infructoase. Inolinăm să credem mai curînd — Klein fiind singurul istoric al bibliotecii care pomenește de existența lui — că prin „actul de fondare” a bibliotecii se înțelege pur și simplu actul donației lui Mihail Sturza.

Ce citește **TINERETUL** **UNIVERSITAR**

DUMITRU MUSTER

S-a mai arătat că biblioteca este o instituție vie, care trebuie studiată în organizarea și funcționarea ei, spre a fi pusă în cele mai bune condițiuni de existență.

Printre altele, masa cititorilor săi e necesar să fie cercetată. În fond, biblioteca funcționează având în vedere două obiective: pe de o parte sarcinile trasate de autoritatea care o tutelază; pe de altă parte, cititorii săi. Așa cum trebuie să fie cunoscute sarcinile, tot astfel trebuie să fie studiați și cititorii.

Dar aici nu ne referim la cercetarea intereselor exprimate câteodată de cîte un cititor, în convorbiri întâmplătoare cu bibliotecarii sau prin însemnări ocazionale în registrul de sugestii și reclamații. Ci ne gândim la o metodă de consultare sistematică a între-

gii mase de cititori. Punem, astfel, în atenția bibliotecarilor metoda anchetelor cu cititorii bibliotecii.

Ca o exemplificare a metodei, dar și pentru interesul ei în sine, prezentăm ancheta întreprinsă în cadrul Bibliotecii Universității din București, în decembrie 1957, cu tema Ce citește tineretul universitar?

*

O impresie pe care și-o formează bibliotecarii care lucrează în sălile de lectură ale bibliotecilor universitare este că studenții citesc mai ales ceea ce li se recomandă. Aceleași titluri se cer de către studenții unui an întreg sau de către o grupă întreagă; puțini sînt cei care întîrzie la cataloage — căutînd ceva deosebit, puțini sînt cei care solicită o informație bibliografică, puțini sînt cei care cer o carte în afară de cele de circulație curentă. Aceasta e o impresie unanimă a bibliotecarilor, dar nu e o constatare precisă — care să arate proporții și să adîncească informațiile.

Arhivele bibliotecilor ne pun la dispoziție un material statistic care poate fi luat în considerație pentru problema noastră: sînt datele privind repartizarea pe specialități a volumelor consultate. Am studiat, astfel, statistica sălilor de lectură pe anul 1956. Cifrele sînt elocvente. La toate bibliotecile de facultate se citește în profilul facultății (specialitate și disciplinele ideologice și de cultură generală din programă) peste 90% din volumele consultate. Literatura (pentru facultățile științifice) și generalitățile ocupă procente neînsemnate. Iată-le:

Biblioteca Facultății	Literatură	Generalități
Științe naturale	1,3%	0,2%
Matematici-Fizică	0,6	0,3
Chimie	0,4	0
Geologie-Geografie	0	0
Istorie	2,4	0,6
Științe juridice	1,2	18% ¹⁾
Filologie	(în profil)	2
Filozofie	(în profil)	6 ¹⁾

Pentru un răspuns mai precis, mai adînc, am întreprins o anchetă printre cititorii dintr-o anumită zi (vineri, 13 decembrie 1957)²⁾

¹⁾ Procente ridicate, fiindcă sînt consemnate aici și ziarele — citite în număr mare.

²⁾ Mi-au înlesnit munca, ajutîndu-mă la strîngerea materialului anchetei, Direcția B.C.U. și colegii responsabili de bibliotecă de facultate și sălile de lectură, — pentru care le mulțumesc și pe această cale.

ai bibliotecilor din cadrul Universității din București²⁾.

S-a înmînat cititorilor, o dată cu buletinul de cerere, formularul de anchetă; aceasta se completa în timp ce se căutau cărțile cerute și se preda bibliotecarului la primirea cărților. (Formularul, de la pag. 24).

Cum se vede, formularul cuprinde 3 grupe de întrebări.

Prima grupă urmărește să descopere dacă lectura din ziua respectivă se face din interes:

școlar, dacă e vorba de cărți recomandate în bibliografie sau dacă e vorba de lectură pentru cultură generală și amuzament.

A doua grupă se interesează de lectura extrașcolară.

Cea de-a treia grupă vrea să prindă importanța lecturii extrașcolare printr-o altă formă de ocupare a timpului liber.

Ce se citește într-o zi în bibliotecile universitare³⁾.

Am repartizat volumele consultate în 3 grupe: cuprinse în bibliografie; alese de cititor, dar în profilul facultății al cărei student este⁴⁾; cărți citite pentru cultura generală (în afară de profilul studiilor). Urmează tabelul cu datele culese (tabel 1).

Tabel 1.

REPARTIZAREA CĂRȚILOR CITITE ÎN ZIUA DE 13 DECEMBRIE 1957

Biblioteca Facultății de	Total răs- punsuri	V O L U M E C O N S U L T A T E		
		din bi- bliogra- fie	Liberă alegere	
			Profil	Informație personală
Filologie	327	295	30	2 (1 sport; 1 muzică)
Istorie	87	64	8	15 (1 filozofie; 14 literat.)
St. Juridice	84	66	3	15 (13 literat.; 1 istorie, 1 sport)
Biologie	59	52	3	4 (toți literatură)
Geo-geografie	45	38	3	4 (literatură)
Fizică-Matematică	196	171	21	4 (literatură)
Chimie	48	39	6	6 (literatură)
Filozofie	145	94	20	31 (26 literat. studenți filozofie; 1 filozofie — student ziaristică; 3 ziare; 1 sport)
B.C.U.	154	117	16	21 (16 literatură; 1 geografie — student mecanică; 1 tehnică — student filologie; 3 artă)
Total	1.145	936	107	102
In procente	100	81,7	9,4	8,8

Datele sînt mai corecte dacă le considerăm fără cele din unitatea centrală universitară (B.C.U.) — unde se pot face erori de raportare, fiind o bibliotecă enciclopedică și cu studenți de pretutindeni — și de la Facultatea de Filozofie — cu un profil amplu.

În acest caz, din totalul rămas de 846 studenți, au citit la liberă alegere și în afară profilul studiilor 50 studenți, adică 5,9%. Deci, 94,1% dintre studenți au citit numai în interes școlar (85,7% chiar numai din bibliografie).

Este interesant să totalizăm repartizarea pe specialități a lecturii celor 102 studenți care și-au ales cărțile din interes personal, pentru cultură generală.

Literatură citesc 87 studenți; adică 85%.

Sport, Artă, Ziare au citit cîte 3 (fiecare are cîte 3%).

Filozofia a găsit 2 cititori (2%).

Muzică, Istorie, Geografie, Tehnică au cîte 1 cititor (fiecare 1%). Cum se vede, literatura este de departe prima între lecturile de interes personal.

Dar cum stăm cu lectura extrașcolară pentru întregul colectiv anchetat — nu numai pentru cei 102 cititori surprinși în ziua anchetei cu această preocupare?

Urmează tabelul care concentrează răspunsurile la grupa a II-a de întrebări a formularului de anchetă (tabelul 2).

O primă concluzie, destul de îmbucurătoare, este că 97% dintre studenți citesc și în afară de bibliografia recomandată și 59% chiar pentru cultura lor generală, în afară de specialitate. Aci, însă, avem de împăcat această constatare cu aceea precedentă că — în ziua anchetei, ca și în alte zile, desigur — în bibliotecile universitare se citește de către 94,1% numai în profilul studiilor. Dar situația descrisă anterior se referă la

³⁾ Literatura, la facultatea de filologie intră în eliminat pe cele cîteva cu răspunsuri nesterioase („mă interesează să citesc cartea de telefon“) sau neclare.

⁴⁾ Literatura, la facultatea de filologie, intră în profil; și la facultatea de filozofie — pentru studenții secției de ziaristică.

LECTURA EXTRAȘCOLARĂ A STUDENȚILOR

Biblioteca Facultății de	Total răspunsuri	NU citesc	D A	
			dar numai în proflul studiilor	și pentru cultură generală
Filologie	317	6	268	43
Istorie	84	—	9	75
Științe Juridice	79	3	11	65
Biologie	50	1	7	42
Geo-geografie	44	2	10	32
Fizică-Matematici	174	5	42	127
Chimie	48	—	8	40
Filozofie	124	—	11	113
B.C.U.	139	15	36	88
Total	1.059	32	402	625
în procente	100	3	38	59

lectura în bibliotecă și în timpul anului școlar mai ales: lectura extrașcolară se face în timpul liber și în afara Universității.

Cei 3% care declară categoric că nu citesc în afară de obligația lor școlară pot fi încadrați în numărul mai mare — 111 din total, adică 10,5% — al studenților care au finit să menționeze că nu dispun de timp suficient pentru lectura aleasă de ei.

Care este repartizarea pe specialități a lecturii celor 625 de studenți, care afirmă că citesc (nu am întrebat și „cît citesc”) pentru cultura lor generală? Iată-o:

Literatură, 557 studenți, adică 88%⁵⁾, (22, adică 3,5% menționează literatura științifică-fantastică).

Arte, 41, adică 6,5%

Știință, 37, deci 5,9%

Tehnică și Filozofie, cite 20, adică 3,2% pentru fiecare.

Istorie, 15 studenți — 2,4%.

Medicină, 10, adică 1,6%.

Psihologie și Geografie cite 8, deci cite 1,2%.

Inregistrez și pe unicul amator de știință cinematografică. Cum se vede, literatura este incontestabil cea mai căutată lectură. Imbucurător este procentul studenților care au preocupări artistice. Totuși, sectoarele culturale deosebite de literatură sînt slab cercetate!

În legătură strînsă cu lectura extrașcolară este problema utilizării timpului liber. Ce preocupări atrag pe studenți cînd nu au

⁵⁾ Totalul repartizărilor și al procentelor depășește numărul de bază și, respectiv, 100, fiindcă unii studenți s-au declarat cu mai mult de o preferință (literatură și artă; literatură și filozofie; știință și Istorie; etc.).

obligații școlare? Grupa a 3-a a chestionarului ne lămurește. Cei 981 studenți care au răspuns la întrebare se repartizează potrivit totalizărilor din tabelul 3. p. 25. (Și aici numărul de bază și suta procentelor sînt depășite, fiindcă mulți studenți declară că îi interesează cite 2—3, chiar mai multe, forme de folosire a timpului liber).

Tabelul este limpede. Lectura este preocuparea principală a studenților în timpul liber. Ii urmează, cu procent însemnat, spectacolele. O a doua grupă, cu valori 1/3, o re-

Formularul anchetei

Pentru o anchetă privind dotarea bibliotecilor, vă rugăm să răspundeți la întrebările de mai jos și să redați răspunsul bibliotecarului, acum

I. 1 Ce cărți vești să citești azi la bibliotecă (autor, titlu)?

.....

2 Cine vi le-a recomandat?

— sînt indicate în bibliografie? Da, Nu.

— sînt recomandate de alte persoane? (colegi, prieteni etc.).

3 Le citiți

— din interes școlar? Da, Nu.

— pentru plăcerea, cultura dv, (interes extrașcolar)? Da, Nu.

— din alte motive? Care?

II. 1 Citiți cărți în afară de interesul școlar? Da, Nu.

2 Dacă da, ce domenii vă interesează? (literatură-ec sectoare; științe-ec sectoare. Rugăm dați cîteva precizări. Indicați titlurile unor cărți care v-au plăcut.)

.....

3 Dacă nu citiți, de ce? (o-aveți timp, nu vă interesează lectura extrașcolară etc.)

.....

III. Cu ce vă ocupați timpul liber (vacanțele, sărbătorile)? Simple indicații (excursii, sport, spectacole, lectură etc.)

.....

Semnați doar cu indicarea secției și anului de studii

(La nevoie, puteți folosi pentru răspuns și pagina următoare sau hîrtie în plus.)

FACULTATEA	Total răspunsuri	FOLOSESC TIMPUL LIBER PENTRU :							
		Lectură	Spectacole	Excursii	Sport	Expoziții Concerte Muzică	Odihnă	Menaj Muncă plătită	Alte
Filologie	928	273	220	95	75	18	7	9	6
Istorie	72	64	49	28	22	—	1	3	1
Șt. Juridice	72	60	49	30	21	4	4	4	—
Biologie	52	47	38	23	11	1	—	—	1
Geo-geografie	39	32	29	22	17	2	—	1	1
Fizică-Matem.	158	126	101	51	69	9	11	6	2
Chimie	45	41	41	16	17	3	—	2	1
Filozofie	109	91	64	28	29	9	2	5	6
Studentii anchetați la B.C.U.	136	117	87	44	54	4	2	3	3
Total	981	851	678	337	315	50	27	33	21
în procente	100	87	69	34	32	5	3	3	2

prezintă excursiile și sporturile (nu știm dacă sportul declarat este de practicant sau —nefericire! — doar de spectator sau „pronosport“!). Pentru 5% dintre studenți, arta (frecventarea concertelor, expozițiilor, sau chiar cântatul la un instrument muzical sau în cor) este o preocupare. Fac menaj sau muncesc (în gospodăria părinților, sau ca salariați) 3%. Simt nevoia să se odihnească 3%. Preocupări diverse 2% (Cu titlu de curiozitate le transcriu: 6 învață și altceva decât la facultate — limbi străine mai ales; 4 merg la conferințe; 4 scriu, 2 dansează; 2 gîndesc; 1 desenează; 1 organizează spectacole).

Am completat cercetarea noastră și cu o anchetă-interviu printre cîțiva studenți reprezentativi pentru facultăți (citori cunoscuți, studenți buni, căminiști, utemiști; în total 11, repartizați pe toate facultățile).

Am curvat despre lectura lor extrașcolară, legătura ei cu profilul studiilor, felul cum și-o aleg, timpul cînd pot citi.

Bineînțeles, ne-au fost confirmate datele anchetei prin chestionar.

Timpul liber este insuficient pentru lectura extrașcolară. Dar cei pasionați îl găsesc.

Cei mai mulți și cei mai mari își completează cultura profesională, citind și ce nu li se recomandă, dar cred ei că le este util (spre exemplu, studenții de la filologie citesc literatură încă nereconsiderată); știu să găsească ce vor (din bibliotecile particulare, de la colegi). Urmăresc revistele și publicațiile de popularizare, în afară de cele tehnice, de nivel superior. Lucrarea de absolvire îi preocupă intens.

Cît privește amuzamentul, citesc fără plan, cartea care le cade în mînă (o aceeași carte trece pe la toți colegii dintr-o cameră, din-

tr-o grupă), cartea despre care se vorbește mai mult. Intervine însă aci și un factor personal, gustul (unora le place literatura cu subiect istoric, altora cu subiect științific).

*

Concluziile ?

În ce privește scopul anchetei: citește și ce citește tineretul universitar ?

În bibliotecă, în timpul cursurilor, 94,1% citesc în profilul studiilor (87,7% chiar numai din bibliografie). Lectura extrașcolară este o preocupare la 97% dintre studenți, 59% cînd și pentru cultura lor generală, în afară de profilul studiilor. Timpul liber este folosit pentru lectură de 87% dintre studenți. Sînt constatări pozitive !

Lectura de amuzament se face mai ales din literatură (de către 88% dintre studenți), fără plan, de cele mai multe ori din ce se întîmplă să ajungă în mîna cititorilor sau cărțile despre care se vorbește — și care corespund și gustului personal. Pentru dirijaarea lecturii, spre a se atinge un scop educativ, e bine ca autoritatea școlară să „lanseze“ cărți folositoare prin unii studenți (agitatori culturali); sau să organizeze concursuri de felul „Cine știe cîștigă“, „Iubiți cartea“.

Trebuie să se ia act și de plîngerea că studenții nu au suficient timp pentru lectură.

În ce privește ancheta, ca metodă de studiu pentru perfecționarea muncii bibliotecilor, putem conchide că consultarea cititorilor este utilă. Biblioteca trebuie să cunoască, în mod sistematic, ce citesc și ce doresc să citească abonații săi. Cititorii consultă permanent biblioteca; din cînd în cînd, și biblioteca trebuie să-i „consulte“ pe ei, să-i ancheteze, în propriul lor interes. Numai astfel biblioteca poate face față organizat, științific, sarcinilor sale.

CONTRIBUȚIA UNEI BIBLIOTECI DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR ÎN SPRIJINUL PROCESULUI DE ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI DE CERCETARE ȘTIINȚIFICĂ *)

ELISABETA HOLBAN

Șefa serviciului de documentare și bibliografie de la Biblioteca centrală I.M.F. — București.

În cadrul revoluției culturale ce se desfășoară în prezent, în țara noastră, asistăm la o dezvoltare deosebită a științei, tehnicii și a culturii în toate ramurile ei. Ritmul revoluționar de dezvoltare a culturii impune și bibliotecilor de toate categoriile o activitate la un nivel corespunzător. În mod special instituțiilor de învățămînt superior le revine sarcina de a pune la dispoziția științei și tehnicii din ce în ce mai avansate, cadre de specialiști care să asigure rezolvarea în mod cât mai satisfăcător a problemelor impuse de construirea socialismului. Bibliotecile de învățămînt superior au rolul de a sprijini în mod efectiv procesul de învățămînt și de cercetare științifică pentru formarea, specializarea și perfecționarea acestor cadre.

În rîndurile următoare vom expune ceea ce s-a realizat în acest domeniu la Biblioteca centrală I. M. F. București și ce șocotim că ar fi să se mai facă pentru a obține rezultate cât mai bune.

Preocuparea de bază a bibliotecii noastre o constituie asigurarea în condiții cât mai

satisfăcătoare a pregătirii profesionale a studenților. În acest scop în cele două săli de lectură ale Bibliotecii centrale, la cele două Facultăți și la cele două cămine studentești, precum și la bibliotecile celor 74 catedre, clinici, laboratoare, se pun la dispoziția studenților manuale și cursuri. Ținînd seama de vastitatea studiului medicinei și de nevoia imperioasă a aprofundării lui zi de zi, în biblioteca noastră s-a pus accentul pe împrumutul cărților la domiciliu, pe termen de un an universitar, creîndu-se pentru aceasta o secție de împrumut cu un fond aparte de peste 50.000 volume: manuale și cursuri. Alcătuirea acestui fond s-a făcut pe baza planului de învățămînt, oglindit în situația acoperirii cu manuale și cursuri a disciplinelor ce se predau în Institutul nostru. De un real folos ne-au fost în această realizare modelul de fișe inițiat de către Direcția bibliotecilor din Ministerul Învățămîntului și Culturii. Iată schema cu datele cuprinse într-o astfel de fișă:

INSTITUTUL MEDICO FARMACEUTIC BUCUREȘTI
BIBLIOTECA CENTRALĂ

Anul școlar 1957-1958

Disciplina: HISTOLOGIE

FACULTATEA	Ani de studii	Nr. studenți pe ani de studii	Nr. exemplare necesare	Observații
1. Med. Generală	II	471	135	
2. Stomatologie	II	66		
		537		

II. MANUALE CURSURI ȘI MATERIAL BIBLIOGRAFIC EXISTENT

Nr. crt.	Autorul tit.	Forma de producție	Editura	Anul	Locul	Exempl. exist.	Necesar 1957/1958	Observații
1.		Curs	IMF	1949/50	Buc.	24	135	
2.		"	"	1949/50	"	23		
3.		Man.	II.V.	1946	Sibiu	6		
4.		"	E.S.	1954	Buc.	94		
5.		Tratat	E.M.	1955	"	v.II-347		
		"	"	1957	"	v.I-370		

*) A se vedea și articolul tov. Ludu Theodor: „Biblioteca în sprijinul planului de învățămînt” în „Călușu bibliotecarului” nr. 6—8/1955.

1. Col. Catedrei — Curs de histologie
2. Drăgoi I. — Elemente de histologie și de tehnică microscopică.
3. Goldștein — Rivenzon — Lucrări practice de histologie
4. Colectiv. — Histologie vol. II
5. Colectiv. — Histologie vol. I.

Pentru fiecare disciplină ce se predă în acest institut se întocmește o asemenea fișă. Fișele tuturor disciplinelor, așezate într-un dosar în ordine alfabetică, constituie așa zisa situație a „acoperirii disciplinelor“ cu manuale și cursuri. La începutul fiecărui an universitar se cere de la secretariatele facultăților numărul studenților și împărțirea lor pe facultăți și ani de studii. În raport cu numărul studenților și pe baza indicației fiecărei catedre, biblioteca procură manualele și cursurile de bază pentru pregătirea studenților, în proporția indicată de Ministerul Învățământului, adică de cel puțin un exemplar la 4 studenți. În felul acesta disciplinele sînt acoperite integral, parțial sau de loc. Notăm această situație pe fiecare fișă, punind în colțul drept de sus, inițialele A — acoperit integral; P — acoperit parțial și N — neacoperit.

Acoperirea disciplinelor depinde, în primul rînd de editarea de către catedre a manualelor și cursurilor în specialitatea fiecăreia. În biblioteca noastră orice comandă de manuale și cursuri se face numai pe baza situației acoperirii disciplinelor. Aceasta a constituit și un îndreptar pentru Litografia Institutului nostru și pentru Editura Medicală care în ultimii doi ani și în 1958 pe baza situației prezentate de noi și-au programat editarea unor manuale și cursuri, în special la disciplinele care nu au acoperire pentru studiu. Datorită acestei preocupări am reușit să ajungem la 31 decembrie 1957, ca din cele 70 de discipline ce se predau în Institutul nostru, să avem 41 acoperite integral, 19 parțial și numai 10 neacoperite.

Urmărirea pentru acoperirea disciplinelor este deosebit de importantă; ea are o influență hotărîtoare asupra procesului de învățămînt, deoarece s-a constatat că materiile la care studenții se prezintă slab la examen sînt tocmai acelea care nu au acoperirea corespunzătoare. Împrumuturile la studenți se fac pe termen de un an, repartizîndu-se proporțional pe grupe. Pentru a ilustra cît de mult sînt sprijiniți azi studenții, este suficient să arătăm că în cursul anului 1957 biblioteca noastră a acordat cu împrumut pe termen de un an, unui număr de 3811 studenți, 35.596 volume: manuale și cursuri, adică în medie peste 9 volume de fiecare student.

Pregătirea ideologică a studenților este asigurată prin biblioteca bine organizată a catedrei de Istoria Mișcării Muncitorești. Aici, în afara fișierelor alfabetice, sistematice și de articole din ziare și reviste, lectura studenților este îndrumată de către Cabinetul acestei catedre printr-o tematică săptămînală însoțită de bibliografia corespunzătoare, pregătită din timp. Altfel în biblioteca catedrei de Istoria Mișcării Muncitorești cît și în cele două biblioteci de cămin, studenții pot citi și cele mai noi cărți de beletristică.

Pentru aprofundarea unei probleme de specialitate și pentru a se familiariza cu cercetarea științifică, studenții sînt antrenați în cursurile științifice. Membrii acestor cercuri sînt sprijiniți în mod special; ei au acces la Biblioteca Documentară și primesc de aici îndrumarea bibliografică de care au nevoie. Preconizăm de asemenea alcătuirea unui fișier bibliografic anual pe tematica cercurilor de cercetare științifică ale studenților. Biblioteca a acordat un sprijin efectiv studenților candidați la concursurile de externat și internat pentru care s-au alcătuit scurte bibliografii legate de tematica concursului.

În planul preocupărilor bibliotecii va trebui să intre și acordarea unor îndrumări privind luarea notelor la cursuri, extragerea tezelor, rezumate din bibliografiile consultate, tehnica studiului individual, extragerea fișelor din materialul studiat și întocmirea unor bibliografii. Acestea ne propunem să le realizăm printr-o serie de articole la gazeta de perete și la Gazeta I.M.F. București. Credem că ar fi nimerit să se inițieze o serie de articole pe aceste teme și la „Viața studențească“.

Sprijinirea activității didactice și științifice constituie altă latură din preocupările bibliotecii noastre.

În primul rînd, fiecare disciplină primește în mod automat materialul de specialitate apărut în țara noastră. Acest lucru îl asigurăm pe baza contractului cu Colectura Bibliotecilor, folosind buletinele de precomenzi ce le primim regulat, dar mai cu seamă, prin multiplicarea și difuzarea la catedrele institutului a planului editorial anual al Editurii Medicale; aceasta permite ca fiecare disciplină să facă precomandă din timp a cărților de specialitate ce vor apare în cursul anului.

Totodată, pentru fiecare catedră se fac abonamente la revistele românești de specialitate. Astfel, numai în cursul anului 1957 s-au pus la dispoziția catedrelor 1028 abonamente la revistele românești de specialitate.

Pentru a ține la curent pe studenți și cadrele didactice cu progresul științei medicale sovietice, li s-au procurat și pus la dispoziție în 1957 în cadrul Bibliotecii Centrale, câte un exemplar din orice traducere făcută de către Institutul de Studii Româno-Sovietic din literatura sovietică de specialitate. De asemenea, în cadrul contractului cu Colectura Bibliotecilor s-a asigurat primirea a câte unui exemplar din orice publicație medicală sovietică, ce apare în mod curent. Mai bine de 600 abonamente din asemenea publicații au fost puse la dispoziția celor interesați. Modul deosebit de amabil și înțelegător în care bibliotecile medicale sovietice au răspuns la propunerile noastre de schimb de publicații, ne asigură primirea unui bogat și valoros material de specialitate.

Nu a lipsit nici posibilitatea de a ține cadrele noastre didactice în curent cu progresele științei medicale din alte țări. În acest sens, în 1957 au fost procurate și puse la dispoziție 220 abonamente la revistele de specialitate din țările de democrație populară. În ce privește materialul occidental s-au procurat și pus la dispoziție prin Biblioteca Centrală 320 volume cărți și 47 abonamente la revistele de specialitate. Cadrelor noastre didactice li s-au creat posibilitatea de a și comanda din occident pe cont propriu, cărți și reviste de specialitate. Astfel în cursul anului 1957, un număr de 79 de cadre didactice s-au abonat individual la 102 reviste occidentale, iar 117 cadre didactice și-au comandat pe cont propriu 167 volume de specialitate din occident.

În baza unor acțiuni susținute de schimb cu instituții și personalități medicale din străinătate am primit în cursul anului 1957 un număr de 1048 publicații străine.

Materialul documentar poate fi consultat de către cadrele noastre didactice și medici, într-o sală specială, cu condiții optime de studiu.

Cercetătorii bibliotecii mai sînt sprijiniți prin informarea bibliografică dată de către serviciul nostru de documentare și bibliografie în toate problemele care constituie subiect de preocupare în cadrul planului de învățămînt și de cercetare științifică. Una din preocupările acestui serviciu o constituie sprijinul efectiv al cercetării științifice din Institutul nostru. Aceasta am început s-o realizăm în felul următor:

S-a primit de la Prorectoratul științific al Institutului planul de lucrări științifice al I.M.F.—București pe anul 1958, care cuprinde 367 de teme la 75 de catedre. Pe baza acestui plan s-a alcătuit un fișier cu fișe divizionare pentru fiecare catedră și pentru fiecare temă. Secția de bibliografie științifică trece în revistă conținutul tuturor publicațiilor ce intră în mod curent în bibliotecă, redactînd câte o fișă în dublu exemplar pentru fiecare articol cu material referitor la una din temele planului de cercetări științifice. Un exemplar din aceste fișe este inclus în fișierul planului din cadrul Bibliotecii Centrale, la tema respectivă, celălalt exemplar se trimite catedrei respective drept indicație bibliografică referitoare la o temă de plan, alcătuiindu-se astfel un fișier tematic al catedrei.

În afară de repartizarea materialului documentar nou intrat pe teme, secția de bibliografie științifică urmărește adunarea de material pentru subiectele temelor din planul de cercetări științifice, recurgînd și la materialele intrate anterior în biblioteca noastră sau existente în alte biblioteci, folosind în acest scop diversele buletine bibliografice editate de către bibliotecile care posedă material medical.

În acțiunea de sprijinire cu bibliografii a planului de cercetare științifică, ne-a ajutat schimbul de publicații cu bibliotecile medicale sovietice și în special cu Biblioteca științifică medicală de Stat din Harcov care ne-a trimis, în cadrul schimbului, un număr de 30 bibliografii medicale recente. Aceste bibliografii, referindu-se la probleme medicale de actualitate, cuprind un extrem de valoros și vast material bibliografic, unele bibliografii, cum este de exemplu cea despre „Reumatism” conținînd un număr de 2247 referințe bibliografice.

Pentru viitor ne propunem ca în locul buletinului bibliografic al publicațiilor noi intrate, care este mai dificil de consultat și mai puțin practic de folosit pentru informarea bibliografică a cadrelor Institutului nostru, să extindem despuierea pe fișe a materialului nou intrat și trimiterea lor pe specialități la catedre. În felul acesta se va ajunge la alcătuirea unui fișier bibliografic la îndemîna fiecărei discipline, mai practic și mai util decît un buletin bibliografic.

Experiența noastră ne-a convins că aplicarea cu consecvență a metodelor amintite mai sus, aduce o reală contribuție în sprijinirea de către bibliotecă a procesului de învățămînt și cercetare științifică.

BIBLIOGRAFIA Bibliografiilor

TH. LUDU

Inventarul general, dar sistematizat, care este bibliografia de bibliografii, de un real folos atunci cînd se tipărește la scurtă distanță în timp, cunoaște puține contribuții între 1944 și 1955.

O piedică a fost orientarea lentă a cadrelor de bibliografi în perioada trecerii de la capitalism la socialism, și formării de noi cercețatori, iar pe de altă parte lipsa unei bibliografii naționale a tiparului curent. Acest neajuns va fi înlăturat odată cu apariția *Buletinului Bibliografic al Camerei Cărții din R.P.R.*, de la 1 mai 1952.

Informarea categoriilor largi de cititori s-a făcut la noi multă vreme prin cataloagele editurilor (P.M.R., C.G.M., Cartea Rusă, I.S.R.S.), prin revistele de cultură generală (*Contemporanul*, *Viața Romînească*) și revistele de specialitate, cum ar fi *Buletinul Institutului de Documentare Tehnică*, din 1949 și deopotrivă prin publicațiile periodice zilnice (*Știința*, etc.). Intilnim în coloanele acestor publicații, spre deosebire de presa trecutului, chiar scurte bibliografii de cărți necesare pentru cunoașterea unor probleme actuale.

Pentru munca documentară bibliotecile au avut un sprijin în revista „Călăuza bibliotecarului” și publicațiile Direcției bibliotecilor din fostul Minister al Culturii, Institutul de Studii Romîno-Sovietic și Institutul de Documentare Tehnică.

Cît privește bibliografia de bibliografii care ocupă paginile 210—217 din *Istoria bibliografiei romîne* de Barbu Theodorescu, din 1945, nu se poate spune că e un pas hotărîtor.

Totuși, lucrarea în ansamblu este încă și astăzi adeseori utilizată, deoarece întregeste și actualizează informația generală cunoscută de la Adamescu la N. Georgescu-Tistu, cuprinzînd deopotrivă și celelalte științe, înafară de atât de des întilnita bibliografie a istoriei și literaturii.

În acest sens este pînă acum singura bibliografie de bibliografii, selecționată, pe care ne sprijinim.

Privită din acest punct de vedere, lucrarea are meritul unui început ferocit fără a fi scutită de unele lipsuri și greșite erarhizări.

Cronologic se poate aminti apoi *Cursul de bibliologie* din 1946, ținut de N. Georgescu-Tistu la Universitatea din București, care de la p. 48—188 se ocupă de istoria bibliografiei. Reținem paginile despre bibliografia din străinătate, scurte note (U.R.S.S. p. 140—141).

Impulsul în acest domeniu a fost însă determinat de hotărîrea Consiliului de Miniștri nr. 1542 din dec. 1951, privind îmbunătățirea muncii bibliotecilor, a bibliografiilor și recenziilor din presă. Pentru încă oară în legislația noastră un întreg articol (al 12-lea) este dedicat bibliografiei, stabilind normele coordonării muncii bibliografice a tuturor bibliotecilor de către Așezămintele culturale, coordonare, care, nici acum nu este eficientă.

Dintre înfăptuirile instituționale sau contribuțiile individuale la bibliografia bibliografiilor generale se pot remarca :

1. Apariția în 1955 a revistei de *Studii și cercetări de bibliologie*, redactată de Biblioteca Academiei R.P.R.

2. Extinderea bibliografiei în revista „Călăuza bibliotecarului” prin înființarea unor rubrici noi: „Materiale de specialitate de peste hotare” și „În atenția bibliotecarilor” (titlu necorespunzător) care însumă și bibliografii romînești.

3. *Anuarul cărții din Republica Populară Romînă*, 1952—1954 (București 1957) — lucrare binevenită, dar prea scumpă (112 lei I), cu 2 capitole documentare: XXXI. Tipar, Istoria și răspîndirea cărții. Presă, Biblioteci. Bibliografie și XXXII: Enciclopedii. Calendare. Culegeri din diferite domenii. Bibliografie de titluri.

4. Th. Ludu: *Contribuții la istoria bibliografiei romîne*. (Călăuza bibliotecarului, 1956 ianuarie, p. 12—15, 26) cu date noi din secolul XVIII și XIX.

Continuare din Nr. 3, 1958

5. Th. Ludu: Izvoare bibliografice necunoscute. („Călăuza bibliotecarului”, 1956 mai, p. 28—31). Materialul privește același răstimp, inclusiv Transilvania.

6. Mircea Tomescu: **Materiale bibliografice apărute în anul 1956.** („Călăuza bibliotecarului”, 1957 aprilie, p. 4—7). Nu cuprinde studiile apărute în periodice. Gruparea deficientă pe instituții editoare. Izvor cert.

7. (...): **Cărțile bibliotecarului. Plan bibliografic pentru studiul individual.** București 1957. (Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. Serviciul metodic). Bibliografie de titluri a literaturii apărute în limba română între anii 1952—1957, de cărți și articole.

S-a greșit omițându-se **Studii și cercetări de bibliologie** (capitolul Activitatea bibliografică) și unele articole de istorie a bibliografiei române.

8. **Indrumar bibliologic I**, București 1957 (Asociația bibliotecarilor din R.P.R.) Volum alcătuit de cabinetul bibliologic al Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R. Schema de clasificare trebuie revizuită („manuale și lucrări teoretice” ? „Bibliografii naționale, bibliografii speciale” ?). Materialul românesc este prea redus și se pierde în ordinea alfabetică a literaturii de peste hotare.

Meritorie este prezentarea largă a cuprinsului. „Indrumarul” leagă firul unei bune tradiții și trebuie continuat, periodic.

* * *

Cît despre **Bibliografia bibliografiilor speciale**, semnalată de Nerva Hodoș în 1903 și dezvoltată treptat în lucrările amintite (I. Crăciun, Gh. Cardaș, N. Georgescu-Tistu, B. Theodorescu) sînt puține cuvinte de spus, alît în ceea ce privește trecutul cît și relativ la timpul nostru.

Primul pas a fost făcut în literatură, pentru care stau la îndemîna cele două lucrări de sinteză: **Bibliografia literară romînă** (N. Georgescu-Tistu, 1932) și actualizarea realizată pînă la 1944 prin **Istoria bibliografiei romîne** (B. Theodorescu, 1945).

Pentru **Geografie studiul cel mai competent este Introducere asupra bibliografiilor geografice romînești pînă în 1936** de Teodor Onișor, apărută în **Bibliografia geografică a Romîniei**, în 1929 și 1930—Cluj 1936, p. 5—36. Unele actualizări au dat V. Tufescu și A. Toșa în **Bibliografia geografică sumară a Romîniei** — București 1947.

De asemenea menționăm **Variațiuni la bibliografia contabilă romînă** (după 1908) — publicate în **Arhiva contabilă**, București 1937 iulie—dec., p. 12—15 — de Theodor Ludu.

Pentru dezvoltarea masivă a informării tehnice I.D.T. (Institutul de Documentare Tehnică) a publicat **Catalogul cercetărilor bibliografice**, 2 volume Buc. 1956; aici lista problemelor teoretice se împletește cu bibliografia cerută de instituții și întreprinderi tehnico-economice.

În domeniul informării generale pentru istorie, a apărut de curînd un studiu împrăpat și îmbogățit de Paul Simionescu: **Contribuții la o bibliografie a bibliografiilor istorice romînești** în „Studii și cercetări de bibliologie” II, 1957, p. 213—229.

Descrierea este corectă. Se remarcă unele lipsuri mai pronunțate în sectorul bibliografiilor tematice (p. 225), de exemplu, pentru problema agrară, la care am adăuga: D. Mitrany: *The land and the peasant in Rumania...* 1917—1926, London 1930; Th. Ludu: *Chestiunea agrară, 1907—1917...* din *Buletinul bibliotecii Academiei comerciale din București*, 1937, nr. 1, p. 71—75; C. Moldoveanu: *Die grosse Agrarreform seit dem Weltkrieg...* București 1939.

Analizînd contribuția tov. Simionescu care a fost o comunicare la **Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare**, din decembrie 1955, organizată de Biblioteca Academiei R.P.R. (vezi volumul apărut în toamna anului 1957) este drept să amintim că această sesiune a scos la iveală bibliologii noi și a deschis drumul unor mai intense activități bibliografice.

Dintre cercetările care au frămîntat, cît de cît bibliografia de bibliografie (vezi volumul sesiunii) sînt de semnalat: C. Bedreag: **Bibliografia fizicii romîne**. Biografii, p. 56, apărută apoi în volum aparte în anul trecut; George Baiculescu: **Despre problemele organizării bibliografiei naționale retrospective romînești**, p. 57—64 și dezvoltat tot în *Studii de bibliologie*, II, 1957; Irina Popovici: **Introducere la Bibliografia artei romînești dela 23 August 1944 la 31 decembrie 1954**, p. 62—72; Th. Ludu a făcut o încercare de bibliografie a bibliografiilor socialiste (vezi articolele din „Călăuza bibliotecarului”) și Natalia Protopopescu: **Bibliografia de recomandare în R.P.R.**, p. 100—108.

* * *

Bibliografia relațiilor dintre popoare pentru istoria dinainte de 23 August 1944, cunoaște trei izvoare mai cuprinzătoare: 1) G. Bengescu continuat de A. și G. Rally pentru bibliografia franco-romînă; 2) A. Veress pentru bibliografia romîno-ungară și Octav Păduraru: *Anglo-rumanian and rumanian — English bibliography*, Buc. 1946. Ultima, vînd să sece toate sursele, cuprinde și material

necorespunzător; p. 12—15 în 108 note de titluri dă lista bibliografiilor. Pentru detalii la tema relațiilor, trimitem încă odată la lucrările generale scrise de N. Georgescu-Tistu și B. Theodorescu.

Un bun început este lucrarea intitulată **Despre necesitatea unei bibliografii a relațiilor romino-ruse** de G. Bezviconi, în *Studii — Revistă de istorie*, 1956, nr. 5, p. 143—146.

Nu am amintit studiile tov. academician p. Constantinescu-Iași, G. Haupt, prof. V. Bologa și alții, deoarece am urmărit numai producția bibliografică în sine ca obiect și metodă, deși știm că, adesea, unele cercetări istorice apar înaintea bibliografiei. Într-o bibliografie dezvoltată a problemelor, mai ales când bibliografiile însăși lipsesc, este o obligație ca asemenea studii să fie incluse ca atare. Această formă de bibliografie, privind relațiile dintre noi și alte culturi, este mai activă și obiectiv orientată după 1948. În afara revistelor de istorie sînt de văzut: „Călușa bibliotecarului, Studiile și cercetările de bibliologie și lucrările primei sesiuni de bibliologie, din 1955, ale Academiei R.P.R.

* * *

Bibliografia bio-bibliografiilor, colective sau individuale care ar putea ușura truda și riscurile cercetătorilor sînt răvășite — dacă au fost inventariate — în rubricile revistelor de specialitate, mai ales cele istorice și literare, precum și în capitolele și subcapitolele cataloagelor, revistelor și bibliografiilor mai multor sectoare de cultură. Le găsim sistematizate alfabetic, concentrate la un loc, în enciclopedii, dicționare biografice, istorii literare, anuare și dări de seamă — chiar administrative — ale instituțiilor, precum și în Monitorul Oficial.

O enumerare a lor a fost încercată, fără însă a se fi elucidat problema, în **Bibliografia literară romină — 1932 și în Istoria bibliografiei romine — 1945**.

Un îndrumător în munca documentară este bio-bibliografia succintă, de înalt nivel critic întocmită de V. I. Lenin celuilalt clasic: **Karl Marx**. În traducere se găsește în vol. „Marx-Engels-Marxism” și în V. I. Lenin, *Opere*, vol. 21, Buc. 1956, p. 66—77.

Pentru cărțile și articolele apărute după 1952 ne putem informa prin **Bibliografia Republicii Populare Romine** care apare sub egida Bibliotecii Centrale de Stat.

După mai mult de cinci decenii de încercări de a dezvolta la noi bibliografia de bibliografii, câteva concluzii, care pot fi și un program sînt necesare:

1. Munca aceasta fiind baza activității tuturor cercetătorilor din domeniul muncii intelectuale, trebuie urgentată și făcută accesibilă celor interesați.

2. Să se înceapă cu bibliografia bibliografiilor anului curent, adnotată — critică; sistematizată pe probleme, cu apariții ordonate lunare, după care ar urma culegeri anuale în volum;

3. Să se lucreze concomitent la întregirea informației pentru perioada 23 August 1944—1957, și apoi a anilor din urmă;

4. Să se treacă la coordonarea activității bibliografice pe plan național, pentru a se înlătura risipa de forțe și bani. Este destul să dăm un exemplu: **Istoria bibliografiei romine** este prevăzută la biblioteca Academiei R.P.R. și totodată în planul de perspectivă la Biblioteca Centrală de Stat.

Atunci, vom împlini un gînd mai vechi spre folosul societății noastre.

Ș T I R I

● Secția de teorii și cercetări din cadrul Institutului Central al bibliotecilor (Zentralinstitut für Bibliothekswesen) a creat o comisie care a trasat principiile muncii pe tărîmul istoriei bibliotecilor, schițînd totodată periodizarea istoriei bibliotecilor populare din Germania. Din comisie fac parte lucrători ai bibliotecilor regionale, bibliotecari școlari, precum și redactori ai revistelor „Der Bibliothekar”. S-a hotărît să se deschidă o discuție în revista „Bibliothekar” în vederea activizării și coordonării muncii privitoare la istoria bibliotecilor.

● În Uniunea Sovietică, operele lui Heinrich Heine au apărut în 122 ediții în 17 limbi și într-un tiraj total de 2.500.000 exemplare. În același timp Biblioteca de Stat pentru literatură străină din Moscova a tipărit o bogată lucrare bibliografică intitulată: **Heine în traduceri rusești**. Această lucrare cuprinde și literatura critică a operelor lui Heine.

● Din luna noiembrie 1956 a început să funcționeze la Bruxelles, asociația fără scop lucrativ „Discoteca națională a Belgiei”, al cărei scop imediat este de a închiria publicului, în condiții favorabile, discuri microsilons cu muzică clasică, sau de folclor și cu operele literare.

5. Th. Ludu: Izvoare bibliografice necunoscute. („Călăuza bibliotecarului“, 1956 mai, p. 28—31). Materialul privește același răstimp, inclusiv Transilvania.

6. Mircea Tomescu: **Materiale bibliografice apărute în anul 1956.** („Călăuza bibliotecarului“, 1957 aprilie, p. 4—7). Nu cuprinde studiile apărute în periodice. Gruparea deficietă pe instituții editoare. Izvor cert.

7. (...): **Cărțile bibliotecarului. Plan bibliografic pentru studiul individual.** București 1957. (Biblioteca Centrală de Stat a R.P.R. Serviciul metodic). Bibliografie de titluri a literaturii apărute în limba română între anii 1952—1957, de cărți și articole.

S-a greșit omițându-se **Studii și cercetări de bibliologie** (capitolul Activitatea bibliografică) și unele articole de istorie a bibliografiei române.

8. **Indrumar bibliologic I**, București 1957 (Asociația bibliotecarilor din R.P.R.) Volum alcătuit de cabinetul bibliologic al Bibliotecii Centrale de Stat a R.P.R. Schema de clasificare trebuie revizuită („manuale și lucrări teoretice“? „Bibliografii naționale, bibliografii speciale“?). Materialul românesc este prea redus și se pierde în ordinea alfabetică a literaturii de peste hotare.

Meritorie este prezentarea largă a cuprinsului. „Indrumarul“ leagă firul unei bune tradiții și trebuie continuat, periodic.

* * *

Cît despre **Bibliografia bibliografiilor speciale**, semnalată de Nerva Hodoș în 1903 și dezvoltată treptat în lucrările amintite (I. Crăciun, Gh. Cardaș, N. Georgescu-Tistu, B. Theodorescu) sînt puține cuvinte de spus, alît în ceea ce privește trecutul cît și relativ la timpul nostru.

Primul pas a fost făcut în literatură, pentru care stau la îndemîna cele două lucrări de sinteză: **Bibliografia literară romînă** (N. Georgescu-Tistu, 1932) și actualizarea realizată pînă la 1944 prin **Istoria bibliografiei romîne** (B. Theodorescu, 1945).

Pentru Geografie studiul cel mai competent este **Introducere asupra bibliografiilor geografice romînești pînă în 1936** de Teodor Onișor, apărută în **Bibliografia geografică a Romîniei**, în 1929 și 1930 — Cluj 1936, p. 5—36. Unele actualizări au dat V. Tufescu și A. Toșa în **Bibliografia geografică sumară a Romîniei** — București 1947.

De asemenea menționăm **Variațiuni la bibliografia contabilă romînă** (după 1908) — publicate în **Arhiva contabilă**, București 1937 iulie—dec., p. 12—15 — de Theodor Ludu.

Pentru dezvoltarea masivă a informării tehnice I.D.T. (Institutul de Documentare Tehnică) a publicat **Catalogul cercetărilor bibliografice**, 2 volume Buc. 1956; aici lista problemelor teoretice se împletește cu bibliografia cerută de instituții și întreprinderi tehnico-economice.

În domeniul informării generale pentru istorie, a apărut de curînd un studiu împrăpătat și îngreșat de Paul Simionescu: **Contribuția la o bibliografie a bibliografiilor istorice romînești în „Studii și cercetări de bibliologie“ II**, 1957, p. 213—229.

Descrierea este corectă. Se remarcă unele lipsuri mai pronunțate în sectorul bibliografiilor tematice (p. 225), de exemplu, pentru problema agrară, la care am adăuga: D. Mitrany: *The land and the peasant in Rumania... 1917—1926*, London 1930; Th. Ludu: *Chestiunea agrară, 1907—1917...* din *Buletinul bibliotecii Academiei comerciale din București*, 1937, nr. 1, p. 71—75; C. Moldoveanu: *Die grosse Agrarreform seit dem Weltkrieg...* București 1939.

Analizînd contribuția tov. Simionescu care a fost o comunicare la **Prima sesiune științifică de bibliologie și documentare**, din decembrie 1955, organizată de Biblioteca Academiei R.P.R. (vezi volumul apărut în toamna anului 1957) este drept să amintim că această sesiune a scos la iveală bibliologii noi și a deschis drumul unor mai intense activități bibliografice.

Dintre cercetările care au frămîntat, cît de cît, bibliografia de bibliografie (vezi volumul sesiunii) sînt de semnalat: C. Bedreag: **Bibliografia fizicii romîne**. Biografii, p. 56, apărută apoi în volum aparte în anul trecut; George Baiculescu: **Despre problemele organizării bibliografiei naționale retrospective romînești**, p. 57—64 și dezvoltat tot în *Studii de bibliologie*, II, 1957; Irina Popovici: **Introducere la Bibliografia artei romînești dela 23 August 1944 la 31 decembrie 1954**, p. 62—72; Th. Ludu a făcut o încercare de bibliografie a bibliografiilor socialiste (vezi articolele din „Călăuza bibliotecarului“) și Natalia Protopopescu: **Bibliografia de recomandare în R.P.R.**, p. 100—108.

* * *

Bibliografia relațiilor dintre popoare pentru istoria dinainte de 23 August 1944, cunoaște trei izvoare mai cuprinzătoare: 1) G. Bengescu continuat de A. și G. Rally pentru bibliografia franco-romînă; 2) A. Veress pentru bibliografia romîno-ungară și Octav Păduraru: *Anglo-rumanian and rumanian — english bibliography*, Buc. 1946. Ultima, vînd să sece toate sursele, cuprinde și material

necorespunzător: p. 12—15 în 108 note de titluri și lista bibliografiilor. Pentru detalii la tema relațiilor, trimitem încă odată la lucrările generale scrise de N. Georgescu-Tistu și B. Theodorescu.

Un bun început este lucrarea intitulată **Despre necesitatea unei bibliografii a relațiilor romino-ruse** de G. Bezviconi, în *Studii* — Revistă de istorie, 1956, nr. 5, p. 143—146.

Nu am amintit studiile tov. academician P. Constantinescu-Lași, G. Haupt, prof. V. Bologa și alții, deoarece am urmărit numai producția bibliografică în sine ca obiect și metodă, deși știm că, adesea, unele cercetări istorice apar înaintea bibliografiei. Într-o bibliografie dezvoltată a problemelor, mai ales când bibliografiile însăși lipsesc, este o obligație ca asentenea studii să fie incluse ca atare. Această formă de bibliografie, privind relațiile dintre noi și alte culturi, este mai activă și obiectiv orientată după 1948. În afară de revistele de istorie sînt de văzut: „Călăuza bibliotecarului, Studii și cercetările de bibliologie și lucrările primei sesiuni de bibliologie, din 1955, ale Academiei R.P.R.

* * *

Bibliografia bio-bibliografiilor, colective sau individuale care ar putea ușura și riscurile cercetătorilor sînt răvășite — dacă au fost inventariate — în rubricile revistelor de specialitate, mai ales cele istorice și literare, precum și în capitolele și subcapitolele cataloagelor, revistelor și bibliografiilor mai multor sectoare de cultură. Le găsim sistematizate alfabetic, concentrate la un loc, în enciclopedii, dicționare biografice, istorii literare, anuare și dări de seamă — chiar administrative — ale instituțiilor, precum și în Monitorul Oficial.

O enumerare a lor a fost încercată, fără însă a se fi elucidat problema, în **Bibliografia literară romină — 1932 și în Istoria bibliografiei romine — 1945**.

Un îndrumător în munca documentară este bio-bibliografia succintă, de înalt nivel critic întocmită de V. I. Lenin celuilalt clasic: **Karl Marx**. În traducere se găsește în vol. „Marx-Engels-Marxism” și în V. I. Lenin, *Opere*, vol. 21, Buc. 1956, p. 66—77.

Pentru cărțile și articolele apărute după 1952 ne putem informa prin **Bibliografia Republicii Populare Romine** care apare sub egida Bibliotecii Centrale de Stat.

După mai mult de cinci decenii de încercări de a dezvolta la noi bibliografia de bibliografii, citeva concluzii, care pot fi și un program sînt necesare:

1. Munca aceasta fiind baza activității tuturor cercetătorilor din domeniul muncii intelectuale, trebuie urgentată și făcută accesibilă celor interesați.

2. Să se înceapă cu bibliografia bibliografiilor anului curent, adnotată — critică; sistematizată pe probleme, cu apariții ordonate lunare, după care ar urma culegeri anuale în volum;

3. Să se lucreze concomitent la întregirea informației pentru perioada 23 August 1944—1957, și apoi a anilor din urmă;

4. Să se treacă la coordonarea activității bibliografice pe plan național, pentru a se înlătura risipa de forțe și bani. Este destul să dăm un exemplu: **Istoria bibliografiei romine** este prevăzută la biblioteca Academiei R.P.R. și totodată în planul de perspectivă la Biblioteca Centrală de Stat.

Atunci, vom împlini un gând mai vechi spre folosul societății noastre.

Ș T I R I

● Secția de teorii și cercetări din cadrul Institutului Central al bibliotecilor (Zentralinstitut für Bibliothekswesen) a creat o comisie care a trasat principiile muncii pe tărîmul istoriei bibliotecilor, schișind totodată periodizarea istoriei bibliotecilor populare din Germania. Din comisie fac parte lucrători ai bibliotecilor regionale, bibliotecari școlari, precum și redactorii ai revistelor „Der Bibliothekar”. S-a hotărît să se deschidă o discuție în revista „Bibliothekar” în vederea activizării și coordonării muncii privitoare la istoria bibliotecilor.

● În Uniunea Sovietică, operele lui Heinrich Heine au apărut în 122 ediții în 17 limbi și într-un tiraj total de 2.500.000 exemplare. În același timp Biblioteca de Stat pentru literatură străină din Moscova a tipărit o bogată lucrare bibliografică intitulată: **Heine în traduceri rusești**. Această lucrare cuprinde și literatura critică a operelor lui Heine.

● Din luna noiembrie 1956 a început să funcționeze la Bruxelles, asociația fără scop lucrativ „Discoteca națională a Belgiei”, al cărei scop imediat este de a închiria publicului, în condiții favorabile, discuri microsillon cu muzică clasică, sau de folclor și cu operele literare.

Preocupări bibliografice în activitatea lui A. J. Odobescu

FANEA GEORGETA

B.C.U. Cluj

Personalitatea lui Odobescu este, în general, bine cunoscută. Savant și literat de seamă, erudit și artist, figură luminoasă în istoria culturii și științei române, multilateral și profund, el a contribuit mult pentru ca țara și poporul nostru să facă un pas înainte spre cultură și progres. Se vorbește însă mai puțin despre un alt aspect al preocupărilor și activității lui, și anume, despre interesul deosebit pe care l-a dat ca expresie și stimulent al progresului cultural.

Ideile lui în această privință, fără a fi expuse sistematic, se desprind din activitatea lui, din scrierile lui. Din acestea reiese limpede dragostea, interesul și respectul lui față de carte, scrupulozitatea științifică cu care o folosește, ceea ce face ca și în bibliologie să fie printre înaintași.

În jurul anului 1860, când Odobescu este în plină maturitate, nu existau biblioteci publice corespunzătoare: nenumărate publicații și manuscrise erau răspândite în toată țara, la particulari, instituții de stat și în special prin diferite mănăstiri, păstrate uneori în condiții dezastruoase.

Problema fundamentală care se pune atunci era strângerea la un loc a acestor lucrări, acțiune susținută și realizată în parte de Bălcescu, Cipariu ș.a. Odobescu și-a dat și el seama de aceasta, și o spune clar în lucrarea *Despre unele manuscrise și cărți tipărite aflate în mănăstirea Bistrița*¹⁾ cea mai importantă din acest punct de vedere. Din colecția de circa 300 de volume aflate la Bistrița care au muzeizat și putrezit din cauza umezelii, Odobescu alege câteva mai interesante. Pe acestea le supune unei atențe și serioase examinări, le descrie în amănunt, le interpretează din multiple puncte de vedere, căutând să pătrundă cât mai mult conținutul și să desprindă anumite concluzii în legătură cu diverse aspecte ale vieții culturale, politice etc. din perioada din care datează cărțile respective. Astfel sînt descrise: *Psaltirea comentată de Branco Mladenovici, 1346, Manuscrisul dela Chilindar, 1808, Cărțile Banului Preda Basarab, 1519—1521,*

Trel Tetravangelii, Psaltirea lui Coresi, o Psaltire cu text slavon și traducere românească din 1697.

El face mai întii descrierea lor bibliografică, indicînd formatul în cm., numărul foilor, felul hîrtiei, starea volumului, legătura, precum și alte amănunte (pagini lipsă, completarea lor cu litere de mînă etc.). Sînt menționate titlul, autorul, locul și anul de apariție; se reproduc pasaje din text, uneori cu transcrierea în litere latine, frontispiciile, inițialele, prefețele și epilogurile, clișee cu explicații care pot prezenta interes: unde se găsesc cărțile amintite, cine s-a mai ocupat de ele etc.

În afară de aceasta, Odobescu întreprinde un adevărat studiu asupra împrejurărilor în care au apărut operele respective și asupra importanței lor. De pildă, în descrierea *Psaltirii lui Coresi*, face o dizertație despre tipograful discută anul tipăririi, emite ipoteza că această psaltire este „poate cea dintîi operă tipărită în limba romînă“, discută locul apariției, proveniența caracterelor, felul tiparului, valoarea traducerii; de asemenea vorbește despre influența dialectelor slavone în țările unde s-a vorbit și se vorbește romînește.

Se pot menționa și alte lucrări de-ale lui Odobescu în care el arată un interes deosebit pentru descrierea de publicații. Enumerăm cîteva din ele: *Foletul novel și Kalendarul lui Constantin Vodă Brancoveanu* Cîteva ore la Snagov, Note inedite culese în mănăstirea Caluului din jud. Romanai. Documente inedite ale mănăstirii Caluului servind la elucidarea istoricului familiei Buzzeștilor ș.a.

Odobescu nu se mărginește însă la a descrie și studia materialul găsit, ci trece la acțiune, obținînd ca un număr destul de mare din volumele răspîndite pe la mănăstiri să fie transportate la București, formînd una din pietrele de temelie ale viitoarei Biblioteci a Academiei.

În materie de bibliografie, cea mai vastă lucrare a lui Odobescu este: *Bibliographia Daciei. Indice de scrieri attingătoare, directu seu indirectu, de vechii locuitori ai Daciei.*

¹⁾ Odobescu, A. J.: *Scrieri literare și istorice.* Buc., 1887, p. 337—339.

apărute în 1872 în Columna lui Traian, cînd i s-au adus unele completări de către Haşdeu, apoi în broşură separată, tot în 1872, cu ocazia unui concurs înstituit de Odobescu în cadrul Academiei Romîne. Bibliografia era destinată participanţilor la concurs, avînd ca scop uşurarea muncii lor de cercetare. Este vorba deci de o bibliografie cu caracter informativ, specială, servind o anumită temă.

Descrierea publicaţiilor cuprinde: numele autorului, titlul în limba în care e scrisă cartea, uneori în traducere romînească, locul şi data apariţiei, formatul, numărul volumelor, ediţia, paginaţia, numele prefatatorului, culegătorului sau redactorului. Publicaţiile sînt aranjate în ordine alfabetică, din dorinţa de obiectivitate a autorului care nu intenţionează să influenţeze cu nimic pe concurenţi. Din acelaşi motiv nu face niciun fel de apreciere critică asupra lucrărilor, nici un fel de recomandare. Este o bibliografie tematică-informativă.

Bibliografia conţine 318 titluri (cărţi, reviste, planşe), apărute între anii 1573—1872, data publicării bibliografiei, în cele mai diferite oraşe: Viena, Lipsca, Paris, Iaşi, Roman, Dresda, Bucureşti, Halle, Odesa, Moscova, Blaj, Weimar, Budapesta, Berlin etc. în limbile latină (99), germană (96), franceză (50), romînă (45), rusă (7), polonă (9), maghiară (5), italiană (4), engleză (3).

În ceea ce priveşte conţinutul constatăm că mai mult de jumătate din lucrările descrise au un caracter general şi numai aproximativ 128 se referă direct la subiect. Majoritatea se ocupă cu chestiuni generale şi speciale de istorie, arheologie şi etnografie, puţine cu probleme de geografie, de limbă şi literatură, de religie, de drept. Se citează câteva opere beletristice şi două în care este vorba de condiţiile mediului extern: /1) Hippocratis: *Traité des airs, des eaux et des lieux*. [1800]; 2) Marsigli: *Descriptio du Danube*].

După cum am spus, descrierea este simplă, fără adnotări. Notele bibliografice din josul paginilor sau din parantezele din cadrul descrierii, sînt singurele elemente care dezvăluie ceva din conţinutul operelor, în afară de faptul că indică „izvoare” suplimentare în legătură cu subiectul respectiv, sau dau informaţii complementare în legătură cu ediţiile operei, cu articolele mai importante dintr-un periodic citat etc. Aceste notiţe, schiţe de adnotări, sînt destul de rare şi de sumare, caracterizate prin aceeaşi obiectivitate. Ex.: „V. Alessandri. Poesii populare ale Românilor, adunate şi întocmite; Bucuresci 1866, în 8°. În notă: Unele ballade, bună-oră Erculeanu, potu fi considerate ca fontane pentru istoria colonisăriei romane în Dacia.”

Oricum, prin aceste notiţe, bibliografia prinde viaţă; ele aruncă o lumină fie cît de mică, asupra conţinutului publicaţiilor, utilă mai ales cînd titlul e prea vag sau prea general.

Ca o continuare şi completare a bibliografiei lui Odobescu cităm: A. Papadopol-Calimah: „Despre scrierile vechi pierdute, atingătoare de Dacia, o listă de 150 de autori vechi care — în mod neîndoios — au scris despre Dacia, dar ale căror opere s-au pierdut”, listă publicată în Columna lui Traian, nr. 28—138.

G. G. Tocilescu, în studiul: „Dacia înainte de Romani, operă premiată de Soc. Acad. Rom. la 1877 din fondul Odobescu”, foloseşte o bibliografie mult lărgită faţă de aceea dată de Odobescu.

C. Daicovici şi M. Macrea: „Contribuţii la bibliografia Daciei Romane”, lucrare apărută în 1936. În introducere se arată necesitatea unei bibliografii generale a Daciei şi se citează alte două lucrări în această direcţie: C. Torma: „Repertorium ad literaturam Daciae Archaeologicam et epigraphicam”. Budapest, 1890.

I. Martian: „Repertoriu arheologic pentru Ardeal, Bistriţa, 1920.

În afară de Bibliografia Daciei, mai trebuie menţionat, ca muncă bibliografică propriuzisă, şi un *Bulletin Bibliografic*, nesemnat, apărut în *Revista Romînă*, 1863, după pag. 200, pe 2 file nenumerotate. Îl considerăm opera lui Odobescu fiindcă îl găsim citat ca atare de B. Theodorescu şi de Georgescu-Tistiu. Mîrmaţia se întemeiază probabil pe faptul că *Rev. Rom.* apărea sub direcţiunea lui, iar descrierea bibliografică urmează aceeaşi metodă ca în Bibliografia Daciei. Este un gen de bibliografie curentă de 70—76 titluri de cărţi şi periodice apărute între anii 1861—1863, nearanjate după nici un criteriu, în limbile romînă şi franceză, din diferite domenii: literatură (romînă şi străină), aceasta din urmă mai mult în traduceri), istorie, gramatică, lucrări de mitologie, muzică, monilor medical, carte de maniere etc.

Nu numai problema adunării lucrărilor şi a bibliografierii lor, ci şi problema organizării în bibliotecă, l-a preocupat pe Odobescu. Colecţia de publicaţii şi manuscrise adunată de ei din mănăstiri a constituit în parte bazele Bibliotecii Academiei, fondată în 1867, la un an după înfiinţarea Societăţii Academice Romîne. Această societate avea ca scop tocmai constituirea, organizarea şi punerea în valoare a fondului naţional de manuscrise şi tipărituri romîneşti, a tot ce s-a imprimat în România sau în străinătate de către romîni sau de către străini, în legătură cu istoria şi viaţa poporului nostru. De aci, ideea unei biblioteci care să adăpostească materialul

imens care urma să se adune. Biblioteca Academiei s-a constituit din contopirea mai multor biblioteci, îmbogățindu-se apoi cu donații și colecții de altă natură.

Alături de bibliotecile particulare donate Academiei de Cipariu, Eminescu, Coșbuc și alții, face parte și biblioteca lui Odobescu, despre care se știe cîte ceva din catalogul întocmit de el însuși, cu multă grijă, și care este păstrat la Biblioteca Academiei Romine București, ms. 4364. Acest catalog se prezintă sub forma unui caiet de 86 foi, redactat în limba franceză. Pe cotor, cu litere de aur se găsește inscripția „Catalogue des livres” și inițialele A.O. Este un catalog alfabetic și pe materii. El cuprinde opere de literatură clasică veche și modernă, de istorie, arheologie etc. La sfîrșitul caietului menținea: „1548 vol. en Mars 1858”. Descrierea cărților se face pe 6 coloane care cuprind: nr. duia-pului, nr. de ordine, autorul, titlul și ediția, locul și anul apariției, nr. volumelor și, în sfîrșit, formatul.

Odobescu își dădea seama că nu se pot întreprinde lucrări de cercetare fără biblioteci mari și metodic organizate; el aprecia importanța cataloagelor în general, iar spiritul lui de ordine și sistematizarea este evident în lucrările lui din acest domeniu.

Activitatea bibliografică a lui Odobescu se completează cu studiul asupra istoriei tipografiei. Într-un fragment din lucrarea amintită „Despre unele manuscrise și cărți tipărite aflate în Mănăstirea Bistrița”, intitulat: *Prima tipografie din Țara Românească*, el se oprește îndelung asupra importanței deosebite pe care a avut-o Veneția ca centru cultural-tipografic, începînd din secolul XV și influența pe care a exercitat-o asupra diferitelor țări cu care a avut relații, dîndu-le avînt în activitatea lor tipografică.

Pornind de la presupunerea unor învățați ruși (Sopikoff, Dobrowsky, Schaffarik ș.a.) că locul de tipărire a cărții „Tetravangilia slavonă” tipărită în 4... la anul 1512, din porunca lui Ion Bassarab marele Voivod al Ungrovlachiei, de hieromonahul Macarie” ar fi undeva în Ungrovlachia, Odobescu întreprinde o serie de cercetări minuțioase și ajunge la concluzia că: între anii 1507—1514, exista în Țara Românească o frumoasă tipografie adusă din Veneția, care funcționa în vreo mănăstire, unde tipărea cărți liturgice în limba slavonă, înainte de Serbia și Rusia sub conducerea lui Macarie, venit la noi de la Cetlinie, unde și-a început activitatea de tipograf pentru prințul George Cernoievici ajungînd pînă în cele din urmă la rangul de arhiepiscop al Ungrovlachiei.

Încercarea de față de a prezenta unele aspecte ale activității și concepției bibliologice a lui Alexandru Odobescu nu epuizează, bineînțeles subiectul. Ea nu are altă pretenție decît de a aduce un modest omagiu marelui cărturar și de a semnala unele probleme, cîmpul rămînînd deschis pentru cercetări mai aprofundate.

ȘTIRI

● Truștul Național de cărți din India a fost înființat în anul 1956 și este condus de un consiliu compus din 15 membri și un președinte. Acest consiliu are sarcina de a încuraja publicarea de lucrări literare valoroase care să fie vîndute la prețuri modeste.

Truștul cărții este un organ autonom, creat și finanțat de guvern. El publică: opere literare clasice indiene, traduceri ale operelor clasice dintr-o limbă indiană în alta, traduceri ale capodoperelor literaturii străine, reproduceri de picturi, sculpturi și a altor opere despre educație, știință, artă, precum și operele scriitorilor contemporani.

● În Grecia primul decret privind bibliotecile a fost promulgat în 1834; el prevedea crearea unei biblioteci centrale și publice care a devenit mai tîrziu Biblioteca Națională a Greciei. Mulțumită donațiilor primite și depozitului legal instituit după 1835, această bibliotecă posedă la începutul sec. XX aproape 250.000 volume și documente. Colecțiile sale cuprind astăzi în jurul a 800.000 volume, 3500 manuscrise, 300 incunabule, 20.000 lucrări rare și 100.000 documente istorice.

● În august 1953 a fost inaugurată o bibliotecă sovieto-japoneză accesibilă tuturor cetățenilor din Tokio. Biblioteca își propune să contribuie la întărirea și lărgirea legăturilor culturale și științifice dintre cele 2 țări și la cunoașterea succeselor Uniunii Sovietice în domeniul culturii, științei și tehnicii.

Datorită folosirii diverselor izvoare de completare, fondurile bibliotecii au ajuns la 20.000 dintre care 14.000 în limba rusă, 3000 în limba japoneză, 1000 în limba chineză și aproape 2000 în alte limbi.

Biblioteca, împreună cu comitetul pentru ajutorarea editării cărților sovietice în Japonia, editează un buletin care folosește mult cercetătorilor și traducătorilor.

BIBLIOTECI SINDICALE

Consfătuirea bibliotecarilor din cooperația meșteșugărească

I. STRAUSER

La mijlocul lunii martie 1958 a fost organizată în București o consfătuire pe țară a bibliotecarilor din rețeaua cooperației meșteșugărești, cu participarea șefilor serviciilor organizatoric-culturale din uniunile regionale și de ramură. Consfătuirea a avut rolul unui larg schimb de experiență între cele 50 de biblioteci pe localități sau ramuri de producție înființate în ultimii doi ani.

Până către sfârșitul anului 1955, fiecare cooperativă își avusese biblioteca sa proprie, de care răspundea un bibliotecar voluntar, deservind și bibliotecile mobile din secțiile sau atelierele mai mari ale cooperativei. Acest sistem, aplicat timp de 5-6 ani a adus reale foloase în activitatea de cultură-lizare a cadrelor cooperatiste. De la un timp, însă, numărul cititorilor a încetat să mai crească, iar în unele locuri s-a observat chiar începutul unei scăderi.

Au devenit din ce în ce mai evidente lacunele sistemului; el nu mai corespundea exigențelor cititorilor, al căror nivel cultural a crescut între timp. Un neajuns verificat a fost acela că fiecare din cele 6-700 de cooperative se aprovizionau cu cărți în mod separat; întrucât posibilitățile materiale erau relativ limitate, iar cumpărăturile se făceau la intervale mari și de către oameni nu totdeauna competenți, fondurile respective au rămas foarte reduse. Pe de altă parte, schimbarea deasă a bibliotecarilor voluntari și lipsa unei evidențe sistematice, clare, a dus la risipirea unor fonduri importante de cărți, sărăcindu-se bibliotecile de titlurile — de obicei cele mai căutate.

De aceea, conducerea UCCECOM, a hotărât să treacă la o nouă formă de organizare, înființând biblioteci ale cooperativei meșteșugărești pe localități sau — în București — pe ramuri de producție.

Încadrate cu personal de specialitate salariat, aceste biblioteci au centralizat fondurile

de cărți de la toate cooperativele din localitate sau ramura respectivă, au asigurat o aprovizionare ritmică cu cărți potrivite cerințelor și necesităților, precum și o evidență clară a întregii activități desfășurate.

Bină organizate, bibliotecile pe localități sau ramuri de producție asigură difuzarea cărții la locul de muncă al cooperativitorilor prin bibliotecile mobile pe care le înființează în toate secțiile și atelierele, cu mai mult de 8-10 cooperatori.

Actualmente, cele 50 de biblioteci centralizate, asigură printr-o rețea cu peste 2.500 biblioteci mobile — deservirea a 107.000 cooperatori din cei 150.000 existenți în țară.

Participanții la recenta consfătuire au fost unanimi în a recunoaște avantajele vădite ale noului sistem de difuzare a cărții. Ei au arătat că în ultimii 3 ani procentul mediu de cititori a crescut de la 15% la 50%, iar numărul cărților citite pe cap de cititor, de la 2,2 la 4.

Fără ca aceste cifre să fie mulțumitoare, ele arată totuși o creștere apreciabilă și continuă, ceea ce îngăduie să se prevadă rezultate din ce în ce mai bune în anii ce urmează.

Date fiind succesele obținute în orașele unde se găsesc biblioteci centralizate, unii participanți din regiunile Ploiești, Suceava, ș. a. au propus să se înființeze asemenea unități și în localități cu mai puțin de 500 cooperatori, cerind ca regulamentul de organizare și funcționare a bibliotecilor noastre să fie modificat în acest sens.

De asemenea, întrucât regulamentul prevede organizarea de biblioteci mobile în secțiile cu mai mult de 8 cooperatori, numeroși bibliotecari s-au arătat preocupați de modalitatea atragerii cooperativitorilor din secțiile cu un număr mai mic de membri. În această direcție, s-au obținut rezultate bune prin afilierea acestor secții la cea mai apropiată

bibliotecă mobilă a unei secții mai mari, sau — așa cum a procedat tovarășa Rădulet din Orașul Stalin — împrumutând cărți direct de la biblioteca pe localitate unuia dintre cititorii buni din secțiile mici. Această metodă, a „cărții la cel mai bun cititor“ ni se pare a fi cea mai potrivită și lesne de aplicat.

O altă problemă dezbătută a fost aceea a dificultăților întâmpinate în aprovizionarea unor biblioteci, îndeosebi a celor din centrele raionale unde nu există colecții. De aceea, măsura luată de conducerea UCECOM, de acord cu Direcția Difuzării Cărții, ca pe viitor toate bibliotecile din rețeaua cooperăției meșteșugărești să contracteze direct cu colecțiile regionale, a fost bine primită de consfătuire.

În cea de a doua zi a consfăturii au fost prezentate și supuse discuțiilor trei referate. Primul, care trata despre Metode și procedee în muncă pentru atragerea cititorilor a fost susținut de tov. A. Sireteanu — Arad.

Folosind gama variată a mijloacelor de atragere a cititorilor — panouri cu coperte false, discuții cu cititorii, cercuri de lectură, vitrine, expoziții de cărți (s-au organizat 78 asemenea expoziții), consfătuiri cu bibliotecarii voluntari, liste de recomandare, popularizarea bibliotecarilor voluntari și a celor mai buni cititori prin gazetele de perete și presa locală, etc. — biblioteca din Arad a izbutit să facă cititori aproape 58% din numărul cooperativelor.

Un stimulent remarcabil l-a constituit întrecerea organizată pentru „cea mai bună bibliotecă mobilă pe cooperativă“. În această întrecere s-au relevat numeroși bibliotecarii voluntari dintre meșteșugarii cooperativi, care au izbutit să atragă 80—90% dintre membrii secțiilor respective.

Discuții animate a stîrnit referatul despre Organizarea manifestărilor culturale de masă prezentat de tov. Valentina Albu, bibliotecară șefă la biblioteca cooperativelor din ramura Textile-Confecții-București. Această bibliotecă, aprovizionează și îndrumă peste 260 de biblioteci mobile, și se numără printre cele mai bune, atît în ce privește numărul cititorilor cît și al cărților citite. Ea a obținut rezultate frumoase mai cu seamă datorită organizării unor manifestări culturale numeroase, variate și atrăgătoare.

Biblioteca a inițiat la începutul activității sale forme mai simple ale muncii culturale de masă, cum ar fi cercurile de lectură, recenzii, prezentări de cărți, etc.; mai tîrziu — avînd sprijinul conducerilor și comisiilor culturale din multe cooperative — a fost posibil ca organizarea unor asemenea manifestări să se facă de bibliotecile mobile, biblioteca cen-

trală îndrumînd bine înțeles această activitate.

Atrăgînd în jurul său un activ entuziast format din bibliotecarii voluntari și cititorii cei mai ridicați, biblioteca a trecut apoi la organizarea unor manifestări mai pretențioase cum ar fi seriile literare, concursuri-ghicitoare, întîlniri cu scriitorii, concursuri de genul „Cine știe cîștigă“ sau „Drumeții vechi“, procese literare, etc.

Discuțiile au scos la iveală că în problema manifestărilor de masă există, înafara bibliotecilor din Capitală și a cîteva centre mai importante, o serioasă rămînire în urmă.

Mulți vorbitori au susținut că posibilitățile existente în centrele mai mici nu permit organizarea unor astfel de manifestări și au cerut să se arate ce metode ar putea fi folosite pe măsura unor biblioteci modeste.

Răspunzînd întrebărilor, tov. Albu Valentina a arătat că de cele mai multe ori manifestările au fost organizate cu cheltuieli minime și a scos în evidență sprijinul pe care l-a obținut din partea editurilor, a teatrelor ca și a formațiilor artistice din cooperative. Tovarășa Paula Croitorescu din Constanța a arătat că și ea a izbutit cu mijloace relativ reduse, să organizeze manifestări reușite.

Intrucît la consfătuire nu s-a arătat amănunțit felul cum se pot organiza diferitele forme ale activității de masă, participanții au cerut ca UCECOM să continue trimiterea de materiale metodice care să lămurească aceste probleme.

În aceeași zi tov. Monica Hoancă, bibliotecar șef la Uniunea Metal-Chimie a susținut referatul Biblioteca în sprijinul producției. Tovarășa a adus un material informaliv foarte bogat, dînd numeroase exemple din care reeșea cum au izbutit cooperativii să realizeze raționalizări, mici mecanizări, economii sau chiar inovații, în urma consultării cărților tehnice din bibliotecă. Au fost arătate cu acest prilej și unele metode prin care biblioteca a popularizat cartea tehnică în rîndul membrilor cooperativelor pe care le deservește. În acest scop biblioteca a organizat, în cîteva cooperative, proiectarea de diapozitive cu teme tehnice și consfătuiri cu tehnicienii și mîștrii legate de anumite cărți de specialitate necesare în producție.

Referatul a mai scos în evidență importanța cărților de literatură beletristică și politică în educarea dragostei de patrie, a griiei pentru avutul obștesc, rolul lor în sprijinul activității de producție.

O lipsă a bibliotecii Uniunii Metal-Chimie a fost aceea că nu a folosit toate mijloacele de aprovizionare ce-i erau la îndemînă, așa

cum de altfel a arătat și tov. Krainic, care a reprezentat I.D.T.-ul în consfătuire.

În ultima zi a consfătuirii au fost prezentate alte două referate. Primul, despre **Organizarea și activitatea bibliotecilor mobile** (tov. Z. Gheorghiu-Iași), care a arătat metodele de selectare, instruire și îndrumare a bibliotecarilor voluntari ca și felul în care biblioteca din Iași controlează bibliotecile mobile și păstrează evidența activității lor.

Din realizările și lipsurile acestei biblioteci orășenești a reieșit limpede necesitatea de a se respecta întocmai prevederile regulamentului ca 3—4 ore zilnic să fie folosite pentru controlul pe teren al bibliotecilor mobile. De asemenea, în discuții s-a insistat asupra importanței citorva probleme cum ar fi: consfătuirile trimestriale cu bibliotecarii voluntari, preschimbarea periodică regulată (la cel mult 6 săptămâni) a stocurilor de cărți din bibliotecile mobile, necesitatea ținerii unei evidențe clare și la zi, atât a acestor schimburi cât și a vizitelor pe care personalul bibliotecii pe localitate le fac în secțiile și atelierelor unde se găsește bibliotecile mobile.

Ultimul referat, susținut de tev. Marieta Tănăsescu, bibliotecară șef la biblioteca din Craiova, a tratat despre **Sprrijinul acordat de uniune și cooperative activității bibliotecilor.**

Atât referența dar mai ales participanții la discuții au arătat lipsa de înțelegere cu care multe conduceri de cooperative tratează problemele activității culturale pe care o subapreciază și a cărei legătură strânsă cu producția nu pare să le fie îndeajuns de evidentă. A reieșit, de asemenea, carența conducerilor de uniuni, care — deși prețuiesc în mod just activitatea cu cartea și o sprijină — nu întreprind nimic pentru a determina și din partea organelor de conducere a cooperativelor o atitudine corespunzătoare sarcinilor pe care de fapt acestea le au.

*
*
*

În afară de discutarea problemelor prezentate în referate, participanților la consfătuire li s-a oferit și ocazia unui schimb de experiență cu bibliotecile din Capitală. Ei au vizitat bibliotecile uniunilor Textila-Confecții și Metal-Chimie unde au discutat cu colegii lor diferite probleme ale activității practice.

După cum era și de așteptat, din acest schimb de experiență au avut de învățat și gazdele, cărora oaspeții — cu toată politețea cuvenită — le-au arătat unele greșeli în sistemul de predare-preluare a cărților (biblioteca Metal-Chimie) sau lipsuri în evidența activității bibliotecilor mobile (la biblioteca uniunii Textile-Confecții).

De asemenea, în fiecare din cele trei după-amiezi ale consfătuirii, participanții au vizionat manifestări organizate de bibliotecile din București. Ei au asistat astfel la procesul literar Ivan Ivanovici la o conferință-spectacol pe tema romanului **Primele bucurii** de K. Fedin și la un concurs „Drumeții veseli” cu subiectul **Coșbuc — Omul și opera**. Toate aceste manifestări, foarte reușite, au fost urmărite cu mult interes și au prilejuit discuții rodnice.

În încheierea consfătuirii concluziile au fost trase de tov. Ady Ladislau, directorul Direcției Organizării și Culturalizării din UCECOM.

Vorbitorul a subliniat că rezultatele nu pot fi considerate ca mulțumitoare decât dacă le comparăm cu situația de acum câțiva ani, dar că față de sarcinile și posibilitățile existente, ele nu pot fi socotite pe deplin satisfăcătoare.

În acest fel, circulația fondului de cărți este încă prea înceată, există o diferență prea mare între rezultatele obținute în Capitală sau alte câteva centre și restul localităților; mai sînt orașe cu un număr destul de mare de cooperatori și în care nu s-au organizat încă biblioteci centralizate; cadrele de bibliotecari nu au fost selecționate cu grija cuvenită; controlul și îndrumarea lasă încă de dorit.

Dacă în ultimul an s-a pus accentul cu deosebire pe latura tehnic-organizatorică a muncii, dublîndu-se rețeaua bibliotecilor existente, în perioada ce urmează eforturile vor trebui îndreptate către consolidarea activității culturale de masă, pentru îmbunătățirea continuă a conținutului muncii cu cartea.

În acest sens, tov. Ady Ladislau și-a exprimat convingerea că lucrările consfătuirii vor constitui punctul de plecare pentru un nou avînt în munca de educare a muncitorilor din cooperația meșteșugărească.

LA ROȘIORII DE VEDE „DE ZIUA BIBLIOTECARULUI“

ION STOICA

bibliotecar șef la biblioteca raională „N. BALCESCU“

Împlinind un obicei bun, stabilit încă din anul trecut, bibliotecarii din raionul Roșiori s-au întâlnit la 8 februarie spre a sărbători pentru a doua oară „ziua bibliotecarului“, prilej minunat de a-și împărtăși experiența anului trecut și de a trece în revistă cele mai însemnate realizări în munca pentru răspândirea cărții. În acest scop, biblioteca centrală raională, secția de învățământ și cultură și secretarul comitetului raional P.M.R., au făcut pregătirile necesare, întocmind grafice, dări de seamă, expoziții de cărți, ocupându-se totodată de primirea și găzduirea în cele mai bune condiții a cel puțin 100 bibliotecari.

În afara bibliotecarilor, au fost invitați la consfătuire și unul sau doi din cititorii frunțași ai fiecărei biblioteci din raion. Prezența lor a orientat discuțiile spre ceea ce constituie esențialul în munca cu cartea, analizându-se procesul de deservire a cititorilor cu cărțile cele mai bune, punându-se accentul pe deservirea diferențiată și metodică. Desfășurată sub lozincă concursului dintre biblioteci „Nici o casă de țaran muncitor fără cititor“, consfătuirea a supus discuțiilor dările de seamă pe anul 1957; acestea au fost susținute de tov. Pătrașcu Dan, bibliotecar șef la biblioteca raională, tov. Staicu Ilie, bibliotecar la biblioteca satească Peretu și tov. Calotă Ecaterina de la biblioteca țesătoriei Teleorman.

Din consfătuire a reieșit că în cursul anului 1957 bibliotecile de masă din raionul Roșiori de Vede au fost frecventate de tot mai mulți oameni ai muncii. S-a îmbunătățit simțitor compoziția fondurilor bibliotecilor iar față de anul precedent au fost difuzate mai multe cărți de agrotehnică, ideologie, beletristică, etc. Numai la biblioteca satească Peretu s-au înscris în anul trecut 1.068 de cititori din care 945 sînt adulți iar 890 provin din rîndurile țărănimii muncitoare. Ceea ce constituie o realizare de seamă a bibliotecii satești din această comună, este faptul că o bună parte din cititorii frunțași n-au rămas numai cititori, ci au devenit propagandiști activi ai cărții și colaboratori permanenți ai

bibliotecarului. Printre aceștia se numără și tov. Pețcana Marin, președintele unei întovărășiri agricole în casa căruia funcționează și un cerc de citit.

Cea mai interesantă și mai mobilizatoare parte a consfătuirii au fost discuțiile. Bibliotecari și cititori au vorbit despre munca și dorințele lor.

Cristea Marin, cititor din comuna Belitori, unul dintre fondatorii G.A.C. din comună, povestește entuziasmat cît de folositoare au fost cărțile pentru dînsul cît și pentru alți țărani muncitori. În 1957 erau înscrise în G.A.C. numai 74 de familii. Astăzi sînt 400 de familii. Această creștere este o urmare — între altele — și a intensificării difuzării cărții și a organizării unui număr mare de manifestări culturale și întâlniri cu cititorii.

Teodorăscu Ana, bibliotecară la biblioteca satească din comuna Dobrotești, o bibliotecă de curînd înființată și cu o activitate mai puțin susținută, luînd ca pildă realizările tovarășilor ei bibliotecari, a venit cu o propunere mobilizatoare și eficace: lansarea „ștafetei bibliotecarului“. Propunerea a fost adoptată și încă din ziua de 9 februarie „ștafa bibliotecarului“ circulînd sub lozincă „Cea mai bună lună de activitate“ și-a început călătoria prin bibliotecile raionului.

În încheiere, steagul de „bibliotecă satească frunțasă pe regiune“ a fost înmînat bibliotecii satești din comuna Peretu. Pentru stimulare au fost împărțite celor mai activi bibliotecari din raion premii în bani în valoare de 800 lei și premii în cărți, din mijloace locale. Seara, a urmat un bogat program artistic.

Consfătuirea bibliotecarilor din raionul Roșiori de Vede a scos în evidență marea importanță pe care a cîștigat-o cartea în acest raion. Îndrumate de biblioteca regională, de biblioteca raională, de activiștii secțiunii de învățământ și cultură, precum și de activiștii comitetului raional P.M.R., bibliotecile din raion au devenit centre active în răspîndirea cărții.

DIN EXPERIENȚA MUNCII DE EVIDENȚĂ ȘI CATALOGARE POPESCU HILDEGARD

O preocupare de seamă a secției noastre de evidență și catalogare a fost de a găsi cele mai potrivite metode menite să grăbească prelucrarea cărților pentru a le putea pune cât mai repede la îndemina cititorilor.

La secția noastră lucrează doi tovarăși. Ca și la alte biblioteci și la noi, la intrarea unui stoc de cărți în bibliotecă, facem mai întâi operațiunea de verificare a specificațiilor, prin confruntarea lor cu cărțile. Pentru a scurta timpul acestei operațiuni la un stoc mai mare de cărți, concomitent cu verificarea ce se face prin luarea în mână a fiecărei cărți, trecem în registrul de mișcare pe specificație, la titlul respectiv și clasificarea, pe urmă le adunăm pe grupe pentru registrul de mișcare.

În biblioteca noastră intră cărți în diferite limbi. De aceea, pentru a ușura trecerea în registrul de mișcare am convenit cu colectura de a grupa cărțile pe specificații după limbi. Urmează apoi inventarierea cărților.

În scopul de a avea un control din care să rezulte că toate cărțile intrate în bibliotecă au fost inventariate, în timpul verificării cărții așezăm cărțile în ordinea de pe specificație, iar la inventarierea lor trecem pe specificație, înaintea fiecărui titlu, numărul de inventar.

Pe lângă o bună evidență, clasificare și catalogare, noi urmărim ca prin metodele de muncă folosite, cărțile să ajungă cât mai repede la îndemina cititorilor. În acest caz, după verificare, reținem numai un exemplar din fiecare titlu, în care introducem o fișă de catalog, cuprinzând numerele de inventar pe verso. Aceasta este pusă pe un raft, pentru catalogare; restul cărților sînt ștampilate, etichetate, primesc fișa cărții și sînt puse imediat în circulație.

În ultimul timp a fost introdus la noi trecerea numărului de inventar și în interiorul

cărții, la o pagină convențională, stabilită. Am găsit necesar acest lucru, deoarece s-a întîmplat în multe cazuri, la cărți delerionate, să se piardă foaia de titlu și să nu se mai poată determina numărul de inventar.

Catalogarea cărților se face paralel cu inventarierea lor. Din 1952, fișele de catalog sînt bătute la mașină, astfel că întocmirea se realizează mult mai rapid.

Stabilirea cotei cărții se face la inventarierea lor, iar clasificarea în amănunțime la întocmirea fișelor de catalog.

Cilind articolul din „Călușa bibliotecarului” nr. 10, referitor la sugestii pentru introducerea unei unități în clasificarea cărților, avem și noi o propunere de făcut:

Fiecare bibliotecă să întocmească un regulament interior pentru secția evidență și catalogare, de comun acord cu colectivul; pentru aceasta se va ține cont de specificul local pentru a stabili rubricile care vor fi folosite la aranjarea sistematică a cărților în raft și la stabilirea rubricilor pentru catalogul sistematic. Tot în acest regulament să fie cuprinse și celelalte probleme în legătură cu clasificarea zecimală.

De exemplu, un punct din regulament să fie: Operele literare care conțin material în legătură cu diferite probleme, pe lângă clasificarea principală, să fie clasificate și la problema respectivă. Astfel, cărțile literare care tratează transformarea socialistă a agriculturii să fie clasificate și la grupa respectivă adică la 333 (R); cărțile literare care vorbesc despre Marele Război pentru Apărarea Patriei vor fi clasificate și la rubrica 377 (S), etc.

Părerea noastră este că și după apariția noului manual de clasificare zecimală nu ar fi rău să existe la bibliotecă un asemenea regulament local.

ȘTIATI CĂ?

În țara noastră prima tipografie a luat ființă în anul 1508. Dintre provinciile românești, Muntenia a avut prima tipografie, care a fost adusă din Veneția, de călugărul Macarie care a devenit mai târziu Mitropolitul acestei provincii. În Transilvania, primele tipografii s-au înființat la Sibiu în 1529, la Brașov în 1533 și la Cluj în 1550, apoi la Alba-Iulia, Sebeș, Oradea, Orăștie, etc. În Moldova ele au fost înființate după un secol, sub Vasile Lupu (1634—1653); Despot Vodă încercase să creeze o tipografie la Cotnar în 1562, însă aceasta nu a rămas decît un proiect.

Al șaptelea incunabul cunoscut în țara noastră sub numele de Apostol, apărut în 1547, sub îngrijirea lui Dumitru Liubavici, nepotul celebrului tipograf din Veneția Bojidar Vucovici, relevă câteva detalii importante asupra trecutului cărții românești. Este pentru prima oară cînd o carte apare sub egida unei femei, tînăra prințesă Chiajna, fiica lui Petru Rareș și soția lui Mircea Ciobanu, voievodul Munteniei.

Calendarul nostru

2 mai 1928. Moare umoristul George Ranetti. Născut la 10 octombrie 1875 la Mizil, el urmează școala la Ploești, apoi vine în Capitală, unde se remarcă de la început activității sale literare printr-o fecunditate aproape miraculoasă. Prima sa broșură de versuri intitulată **Dom Palada**, apărută în 1899, care este o virulentă satiră la adresa politicianismului burghez, a cunoscut o mare răspândire. Când apare primul număr al publicației „Furnica” — revistă care va rămâne legată de numele umoristului — George Ranetti, deși încă tânăr, avea îndărătul lui o bogată activitate publicistică. Prin versurile publicate în „Furnica” George Ranetti rîde de reprezentanții legalității oligarhice. În anul 1907 publică volumul de **Fabule** care se bucură de o bună apreciere din partea publicului cititor. În timpul războiului din 1916—18 Ranetti se refugiază la Iași unde își continuă revista în condiții grele, schimbîndu-i numele în „Greerul”. Ultima lui poezie **1 Mai** publicată cu o săptămîină înainte de moarte, este închinată muncitorilor.

Prin întreaga sa operă, Ranetti se situează alături de A. Mirea și G. Topîrceanu în primele rînduri ale poezilor care și-au găsit adevărata vocație în sectorul atît de dificil al umorului.

De consultat: Demetrius, Lucia: **George Ranetti**. *Gazeta literară*, 23.II.56, p. 4; Dragomir, Mihai: **George Ranetti**. *Un umorist uitat pe nedrept*. *Contemporanul*, 3.VIII.56, p. 3; Ranetti, George: **Versuri**. Ediție îngrijită și prefață de Mihai Dragomir. Buc., E.S.P.L.A., 1956, 239 p. ([Introducere] **George Ranetti** de Mihai Dragomir p. 3—19). (Biblioteca pentru toți).

7 mai. Se împlinesc 20 de ani de la moartea poetului Octavian Goga. Născut în comuna Rășinari, Goga, după debuturi la alte publicații, colaborează la revista „Luceafărul” de la Budapesta, ca poet național al romînilor ardeleni. În această epocă, ideile sale naționale nu sînt înguste, șovine, ci se ridică pînă la revoltă socială, în numele celor umiliți. Primul său volum **Poezii**, apărut în 1905 îl consacră ca poet de mare înută artistică, cu o atitudine și o concepție socială bine definită. Volumele următoare **Ne cheamă pămîntul**, **Din umbra zidurilor**, **Cîntec fără țară**, **Din larg**, dovedesc oboseala, desrădăcinarea, epuizarea, dorința nerealizată de a fi „modern” urmată de o decepție ce sporește în versurile sale. Elementul greu al poeziei lui Goga, răzvrătirea socială, cade la fund și iese la suprafață tot mai mult aspectul ei naționalist, îngustîndu-i dimensiunile umanitare. Vîrtejul politic îl absoarbe din ce în ce, iar după război Goga devine o personalitate politică, în detrimentul valorii lui ca poet.

În spiritul valorificării continue a moștenirii literare din țara noastră, cercetătorii noștri literari au început munca de scoatere la lumină a tot ceea ce scriitorul a lăsat valabil. În această direcție a apărut la sfîrșitul anului trecut un volum de **Versuri** ale poetului Octavian Goga.

De consultat: Bălan, I. D.: **Pe marginea poeziei lui Octavian Goga**. *Viața romînească* 1957, nr. 5, p. 151—169; Beniuc Mihai: **Octavian Goga**, poetul. I—II. *Gazeta literară*, 28.II.57, p. 1, 4 și 10 și 7.III.57, p. 1 și 4; Bulgăr, Gh.: **Limba poetică a lui Octavian Goga**. *Limba romînă*, 1957, nr. 3, p. 22—37; Drumaru, Dumitru: **Poezia lui Octavian Goga**. *Steaua*, 1957, nr. 1, p. 78—88 și continuare în nr. 2, p. 61—83; Goga, Octavian: **Versuri**. Buc., E.S.P.L.A., 1957, 291 p. ([Introducere]. **Octavian Goga**, poetul, de Mihai Beniuc, p. 5—21); Pop, Augustin Z. N.: **Goga despre el însuși**. *Tribuna*, 17.III.57, p. 8; Roman, Ion: **Aur și zgură**. Pe marginea reconsiderării operei unor scriitori. [Octavian Goga și Panait Istrati]. *Gazeta literară*, 1.V.57, p. 1 și 4.

mai 1918. Moare G. Coșbuc. Născut la 8 septembrie 1866, în satul Hodorou, din apropierea orașului Năsăud, Coșbuc, după terminarea liceului pe care-l urmează la Năsăud, se înscrie la facultatea de filozofie din Cluj pe care nu o termină din pricina lipsurilor materiale. În anul 1886 începe să colaboreze la ziarul "Tribuna" condus de I. Slavici. Venit în București, publică volumele *Balade și Idile* și *Fire de tort*. În anul 1901, scoate împreună cu Vlahuță revista "Semănătorul", a cărei conducere ambii scriitori o părădesc, după alunecarea revistei pe panta unui naționalism de paradă. În perioada războaielor țărănești din anul 1907, poetul scrie poeziile *Hora*, *Tricolorul*, unde exprimă mânia clocotitoare a poporului împotriva nedreptului regim burghezo-moșieresc. În preajma primului război imperialist accentele critice din poezia lui Coșbuc se adâncesc, poetul creînd satire viguroase la adresa burgheziei, monarhiei și a regimului de exploatare. În timpul ocupației germane Coșbuc nu părăsește București. Deși bătrîn și bolnav, el publică în februarie 1918 poemul *Vulturul* unde își arată față dezaprobarea față de război și cîntă suferința poporului îngenunchiat de invadatori.

Întreaga poezie a lui George Coșbuc pe care cititorii din țara noastră au prilejul să o cunoască în întregime abia după 23 August 1944, se caracterizează printr-o profundă dragoste de patrie și popor și ură neîmpăcată împotriva dușmanilor acestuia.

De consultat: Breazu, Ion: *Coșbuc și Longfellow*. *Tribuna*, 28.III.57, p. 4; Cioculescu, Șerban: *În amintirea lui George Coșbuc*. *Gazeta literară*, 19.VIII.57, p. 2; Eftimiu, Victor: *George Coșbuc*. In vol.: Victor Eftimiu: *Akademoss*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1955, p. 103—106 (Studii literare); Galaction, Gala: *Coșbuc doarme*. In vol.: Gala Galaction: *Oameni și gânduri din veacul meu*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1955, p. 83—86; Gherea, C. Dobrogeanu: *Poetul fărâșimii*. In vol.: C. Dobrogeanu-Gherea: *Studii critice*. Ediție îngrijită și prefatăată de Horia Bratu. Buc., Editura tineretului, 1957, p. 176—291 (Biblioteca școlară); Ibrăileanu, G.: *G. Coșbuc, (Vara)*. In vol.: G. Ibrăileanu: *Studii literare*. Ediție îngrijită și prefatăată de Savin Bratu. [Buc.], Editura tineretului, 1957, p. 138—146 (Biblioteca școlară); Istrati, G.: *Numele mic al poetului Coșbuc*. *Studii și cercetări lingvistice*, 1957, nr. 1—2, p. 93—95; Micu, Dumitru: *Chipul omului din popor în poezia lui Coșbuc*. In vol.: *Literatură noastră clasică* [Vol.] I. Buc., E.S.P.L.A., 1953, p. 101—130 (Studii literare); Micu, D.: *Coșbuc firicul*. 90 de ani de la nașterea lui George Coșbuc. *Gazeta literară*, 6.IX.56, p. 5; Negoescu Ion: *Un poem inedit al lui Coșbuc*. *Limbă și literatură*, [Buc.], 1955, p. 225—230; Oarcășu, Ion: *Despre începuturile poetice ale lui Coșbuc*. *Tribuna*, 17.II.57, p. 7; Popper I.: *George Coșbuc* [Buc.], E.S.P.L.A., 1957, 580 p. cu ilustr. + erate; Popper I.: *Beofeanul "Coșbuc*. *Îașul literar*, 1956, nr. 9, p. 56—73; Popper, I.: *Un mare poet contemporan: George Coșbuc*. *Contemporanul*, 9.IX.56, p. 3; Sadoveanu, Mihail: *Amintiri*. 90 de ani de la nașterea lui Gh. Coșbuc. *Gazeta literară*, 6.IX.56, p. 5; Scridon, Gavril: *Pagini despre Coșbuc*. Contribuții la cunoașterea vieții și operei poetului. Buc., Societatea de științe istorice și filologice, 1957, 233 p. cu ilustr.; Scridon, Gavril: *Cea dintîi "școală literară" a lui Coșbuc*. 90 de ani de la nașterea lui Gh. Coșbuc. *Gazeta literară*, 6.IX.56, p. 5; Scridon, Gavril: *Coșbuc și Dante*. *Scrisul bănățean*, 1956, nr. 9, p. 43—49.

*

mai. Se împlinesc 25 de ani de la moartea scriitorului Jean Bart. (Eugen Botez). Născut la Burdujeni în anul 1874 în familia căpitanului Panait Botez care a luat parte la războiul pentru independență din 1877, Bart urmează școala primară la Iași unde l-a avut dascăl pe marele povestitor Ion Creangă. După terminarea liceului, tatăl său, acum general, căutînd să înfrîneze colaborarea fiului său la presa muncitorească a timpului, îl trimite la școala militară. Aci însă tînrul Eugen Botez continuă să fie preocupat de cunoașterea vieții celor mulți și obidiți. Atras de literatură, Botez a depus o rodnică activitate literară pînă în ultima clipă a vieții sale. Dintre cele mai de seamă volume ale scriitorului amintim: *Jurnal de bord*, *Schițe marine din lumea porturilor*, *Europolis*, *Datorii uitate*, etc. Scriitorul a fost și un colaborator asidu la publicațiile muncitorești "Munca", "Lumea nouă", precum și la revistele "Viața romînească" și "Însemnări literare".

De consultat: Constantinescu, Pompiliu: *Jean Bart (Europolis)*. In vol.: Pompiliu Constantinescu: *Scrieri alese*, Ediție îngrijită și prefatăată de L. Voica. [Buc.], E.S.P.L.A., 1957, p. 72—77; Dunăreanu, N.: *Amintiri*. Jean Bart. (Eugen Botez). Steaua, 1957, nr. 7, p. 40—45; Galaction, Gala: *Jean Bart*. In vol.: Gala Galaction: *Oameni și gânduri din veacul meu*. [Buc.], E.S.P.L.A., 1955, p. 126—229; Ibrăileanu, G.: *Jean Bart "Datorii uitate"*. In vol.: G. Ibrăileanu, *Studii literare*. Ediție îngrijită și prefatăată de Savin Bratu. [Buc.], Editura tineretului, 1957, p. 217—222 (Biblioteca școlară).

Cronica BIBLIOLOGICĂ

Publicăm în numărul de față bibliografia principalelor materiale de bibliologie intrate în depozitul legal la sfârșitul lunii ianuarie și în luna februarie a. c. Schema folosită pentru clasificarea materialului este următoarea: 1. Bibliologie. 2. Istoricul cărții și al tiparului. 3. Bibliografie. 4. Biblioteconomie. 5. Editură. Industrie poligrafică. Difuzarea cărții. 6. Organizarea muncii intelectuale.

1. Bibliologie

11. Periodice

1. Studii și cercetări de bibliologie [II], 1956, 466 p. (Biblioteca Academiei R.P.R.).
Cel de-al doilea număr al publicației Bibliotecii Academiei R.P.R. conține un bogat material al cărui studiu îl recomandăm tuturor lucrătorilor pe tărful muncii cu cartea.

2. Istoria cărții și a tiparului

2. Manuscrise slavo-române descoperite în R.P. Bulgaria. România liberă, I.11.58, p. 1.

Scurtă informație privind descoperirea unor manuscrise slavo-române în țara vecină cu ocazia vizitei de schimb de experiență făcută de un grup de studenți ai secției de bibliotecari de la Facultatea de Filologie a Universității „C. I. Parhon” din București.

Vezi și nr. 1 și 31.

3. Bibliografie

33. Bibliografii generale

3. Editura Academiei R.P.R. Publicații. Catalogul pe 1958 [Buc.], Editura Academiei R.P.R., 1958, 32 p.

34. Bio-bibliografii

342. Individuale

4. PERPESSICIUS: Corespondența lui V. Alecsandri. Tribuna, 8.III.58, p. 1 și 8.

Reflecții pe marginea volumului Corespondența lui V. Alecsandri de V. Anineanu tipărit de Biblioteca Academiei R.P.R.

5. SBIRCEA, GEORGE: Bibliografia operelor lui Tiberiu Brediceanu. Scrieri despre

personalitatea și Opera lui Tiberiu Brediceanu. In vol.: George Sbircea: Tiberiu Brediceanu în slujba muzicii românești. Cluj, I.e. 1957, p. 73—95.

O bună sursă de informare privind viața și opera cunoscutului compozitor.

6. SIMONESCU, DAN: Bibliografia principalelor publicații scrise de C. Rădulescu Codin. Revista de folclor, 1957, nr. 4, p. 116—120.

Cuprinde o listă bibliografică selectivă a operelor folcloristului C. Rădulescu Codin publicate în volume și broșuri, precum și studii și lucrări despre viața și opera lui.

35. Bibliografii speciale

351. Social-politice și economice

7. HUTIRA, MARGARETA: Scurtă privire asupra realizărilor istoriografiei marxiste din R.P. Chineză. Istoriografie. Studii. Revistă de istorie. 1957, nr. 6, p. 149—169.

Articol informativ cuprinzând o scurtă caracterizare a științei istoriei din R.P. Chineză, principalele probleme cercetate de către istoricii marxști chinezi precum și relații asupra activității instituțiilor de istorie și a principalelor reviste de istorie existente în perioada actuală.

Vezi și nr. 1 și 16.

353. Tehnică. Industrie

8. Bibliografie pe tema: a) Defectosopia metalelor prin metode magnetice, electrice, chimice, prin fluorescență, capilaritate, etc. Metalurgia și construcția de mașini, 1957, nr. 12, p. 94.

Bibliografia cuprinde un număr de 13 titluri de cărți și articole din reviste.

9. Cărți apărute de la 1 ianuarie 1956 la 31 decembrie 1957 [în] Editura tehnică. [Buc.], Editura tehnică, 1958, 116 p.

354. Agricultură. Silvicultură. Zootehnie. Piscicultură

10. Lista periodicelor străine aflate în Biblioteca Institutului de cercetări piscicole. Buletinul Institutului de cercetări piscicole, 1957, nr. 4, p. 69—80.

11. Literatura agricolă românească între anii 1950—1957. Bibliografie. Probleme agricole, 1957, nr. 12, p. 104—106.

Bibliografia este sistematizată pe probleme: Agrofitehnică, Agrobiologie, Ameliorații agrosilvice și Legumicultură, Pomicultură și Viticultură.

Vezi și nr. 9 și 16.

356. Medicină

12. Lucrări românești în domeniul culturii fizice și sportului. 1830—1955. Editat de Societatea științelor medicale din R.P.R. Secția medicinei, culturii fizice și sportului, 1957, 443 p. lito.

357. Lingvistică

13. MACREA, D.: Activitatea lingvistică românească în ultimii zece ani. Studii și cercetări lingvistice, 1957, nr. 6, p. 401—405.

Articolul conține informații în legătură cu activitatea lingvistică desfășurată în țara noastră în anii regimului democratic precum și spicuiuri din planurile de perspectivă ale institutelor de lingvistică.

358. Artă. Jocuri. Sport

14. Index alfabetic pe nume de autor al sumarelor revistei *Arta plastică* din 1954, 1955, 1956, 1957. Anexă la nr. 6 (1957) al revistei *Arta plastică*, 7 p.

Vezi și nr. 1, 5 și 12.

36. Literatură. Folclor

15. MUȘLEA, ION: Bibliografia folclorului românesc pe anii 1951—1955. *Revista de folclor*, 1957, nr. 4, p. 152—167.

Continuând bibliografia folclorului românesc între anii 1944—1950, publicată de același autor în *Revista de folclor*, 1956, nr. 1, bogata bibliografie de față, sistematizată pe probleme, constituie un bun exemplu ce poate fi urmat și în alte domenii.

Vezi și nr. 6.

37. Bibliografie de recomandare

16. *Cartea izvor de cunoștințe*. Bibliografie de recomandare. Buc., 1958 (Biblioteca centrală de stat a R.P.R. Serviciul metodic).

Cuprinde o serie de liste de recomandare pe următoarele teme: Lupta clasei muncitoare pentru fericirea poporului. Pagini de literatură; Pe drumul belșugului; Pagini de literatură despre viața nouă a țăranimii noastre muncitoare; Noi victorii în lupta pentru pacea lumii; Ieri, fără sărac, azi colectivist bogat; Să cunoaștem fenomenele naturii așa cum sint; Cartea agrotehnică, prieten și sfătuitor al țăranului muncitor; Pomicultori și viticultori! Prietenii voștri cărțile, vă ajută să obțineți recolte sporite!; Legume mai multe și mai frumoase, venituri mai mari; Folosește sfatul cărții în creșterea animalelor.

4. Biblioteconomie

43. Organizarea și activitatea bibliotecilor

17. BANCILA, CORNELIU: Citiți cărți tehnice. O nouă inițiativă a utemiștilor. *Știința tineretului*, 13.II.58, p. 1.

Este vorba de inițiativa utemiștilor de la Uzinele „Republica” din București pentru antrenarea unui număr cât mai mare de tineri în lectură a cărților tehnice.

18. BENEĂ, A.: Cartea, prieten drag. Viața cooperatiei meșteșugărești 8.II.58, p. 2.

Articolul înfățișează activitatea bibliotecii Uniunii Piele-Încălțăminte din București.

19. Centru de documentare pentru constructori. *Știința*, 8.II.58, p. 1.

Scuța notă privind înființarea centrului de documentare al Ministerului Construcțiilor și Materialelor de Construcții, înzestrat cu o bibliotecă bine dotată.

20. CIUCHI, ION: Activitatea culturală printre constructori. *Știința*, 7.II.58, p. 2.

Prezintă activitatea culturală desfășurată în rândul muncitorilor constructori, articolul înfățișează și unele realizări și lipsuri din activitatea bibliotecilor din acest sector.

21. Concursul pentru citirea literaturii „Iubiți cartea”. „Intrecerea prietenilor cărții”. [Buc.], 1958, 32 p. (Comisia centrală de organizare a concursului).

Cuprinde noile măsuri luate de Comisia centrală a concursului „Iubiți cartea” pentru învierea acestuia.

22. CROITORU, A.: Biblioteca candidat. Albina, 5.II.58, p. 4.

Se înfățișează portretul Elisabetei Socolescu, biblioteca bibliotecii satești din comuna Budești, regiunea București, propusă candidată în alegerile de la 2 martie a. c.

23. LICA, MARIA: Insemnări din regiunea Pitești. Albina, 19.II.58, p. 2.

Printre altele, articolul descrie experiența bibliotecii satești din comuna Coleanca, raionul Slatina, în organizarea „Balului cărții”.

24. **Lumini și umbre în activitatea culturală.** Contemporanul, 28.II.58, p. 1 și 4.
Rezultatele unui raid-anchetă întreprins de redacția revistei „Contemporanul” în regiunea Ploești, în cadrul căruia se analizează și unele aspecte ale muncii cu cartea în diferite comune.

25. **Microfilme, diafilme, bibliografii.** Știința, 7.II.58, p. 2.

Cîteva date în legătură cu schimbul de material științific și documentar efectuat de Biblioteca Academiei R.P.R.

26. **Munca cu cartea.** Din experiența organizației sindicale de la întreprinderea de ciorapi „Adesgo”, din Capitală. Munca, 11.II.58, p. 2.

Făcînd parte dintr-un material mai amplu care descrie activitatea culturală în întreprinderea „Adesgo”, articolul redă pe scurt cîteva aspecte ale muncii de răspîndire a cărții.

27. **NEUMANN, CAROL: Material statistic și documentar privind dezvoltarea literaturii tehnice în R.P.R.** Buc., Editura tehnică, 1957, 416 p. cu ilustr. și diagr.

O lucrare bine documentată înfățișînd situația din trecut și astăzi în domeniul tipăririi cărților tehnice în țara noastră.

28. **SUVAILA, ROVIN: Concursul „Iubiți cartea” în regiunea București.** Știința tineretului, 19.II.58, p. 2.

Primele rezultate obținute în urma aplicării noilor măsuri luate de comisia centrală a concursului și sarcinile de viitor ce revin tuturor celor ce lucrează pentru extinderea cît mai largă a acestei acțiuni.

44. **Evidența și organizarea fondului de cărți și a cataloagelor**

29. **Clasificarea sistematică a conținutului revistei „Industria lemnului”** Industria lemnului, 1958, nr. 1, p. 25—27.

Referindu-se la inițiativa redacției ca începînd din acest număr să indexeze în întregime materialul publicat, articolul conține informații sumare privind clasificarea zecimală, aplicată în mod special la sectorul industriei lemnului.

Vezi și nr. 1.

47. **Biblioteci de peste hotare**

451. **Uniunea Sovietică și țările de democrație populară**

30. **TUPA, R.: În împărăția cărților.** Tineretul lumii, 1958, nr. 1, p. 14—15.

Se dau date asupra istoricului Bibliotecii de Stat „V. I. Lenin” din Moscova ca și asu-

pra activității desfășurate în prezent de această bibliotecă.

Vezi și nr. 1.

5. **Editură. Industrie Poligrafică, Difuzarea cărții**

31. **Cărți rare. Secolul XX.** Caiet de literatură universală, 1958, nr. 2, p. 288—290.

Se semnaleză unele izvoare pentru depistarea cărților rare, tipărite în China pînă la introducerea și folosirea procedeelor moderne de editură, precum și munca rodnică desfășurată de lucrătorii din comerțul cu cartea pentru identificarea unor asemenea cărți.

32. **Cerințe mari în fața editurilor.** Știința, 1.II.58, p. 3 și 4.

După ce subliniază succesele dobîndite de edituri, articolul se oprește asupra unor lip-suri ce mai există în activitatea acestora, subliniind necesitatea îmbunătățirii muncii în domeniul tipăririi cărților, acordîndu-se locul cuvenit literaturii pe teme actuale.

33. **DUMITRESCU, B.: Expoziția „Cartea în R.D. Germană”.** Știința tineretului, 15.II.1958, p. 2.

Scurtă prezentare a expoziției cărții germane organizată în București de reprezentanța comercială a R.D. Germane.

34. **LEAHU, I.: Expoziția cărții germane.** Contemporanul, 28.II.58, p. 2.

Vezi nr. 35.

35. **Să îmbunătățim activitatea editurilor locale.** Kommunist. Traducere, 1957, nr. 17, (decembrie), p. 69—78.

Se analizează activitatea desfășurată pînă acum de editurile republicane, regionale și de țînut din Uniunea Sovietică, arătîndu-se sarcinile ce stau în fața lor.

Vezi și nr. 1, 17, 27.

6. **Organizarea muncii intelectuale**

36. **BERCA, ION: Cum învățăm acasă.** Sfatul profesorilor. Știința tineretului, 13.II.1958, p. 2.

Sfaturi pentru o mai bună organizare a studiului individual.

37. **SEN, A.: Știi să-ți organizezi munca intelectuală?** [Un ciclu de articole pe această temă]. Știința tineretului, 5.II.58, p. 1 și 3; 8.II.58, p. 1 și 3; 18.II.58, p. 1 și 2.

Autorul indică cîteva metode pentru asigurarea succesului în studiul individual.

Materiale de specialitate din străinătate

Etude des bibliographies courantes des publications officielles nationales. Guide sommaire et inventaire. [Studiu asupra bibliografiilor curente de publicații oficiale naționale. Ghid sumar și inventar]. Préparé par le Comité international pour la documentation des sciences sociales. Rédacteur Jean Meyriat. [Paris], Unesco, [1958]. 260 p. (Manuels bibliographiques de l'Unesco, 7).

Principală sursă pentru documentarea social-politică, administrativă, economică, dar adeseori și pentru cercetarea tehnico-științifică, publicațiile oficiale, al căror număr crește continuu odată cu extinderea rolului statului în activitatea editorială în mereu mai multe părți ale lumii, ridică probleme deosebit de dificile celor ce vor să beneficieze sistematic de informațiile pe care le oferă.

Această vastă categorie de publicații, în care al șaptelea manual bibliografic UNESCO a cuprins producția editorială tutelată sau controlată de stat din toate țările independente ale lumii, limitată însă numai la publicațiile administrative (cele științifice intrând în bibliografia generală), suferă, din punct de vedere bibliografic, în mai multe privințe: izvoarele sînt fragmentare și risipite, controlul aparițiilor insuficient, difuzarea publicațiilor anarhică. Incluziunea lor în bibliografiile naționale curente ar reprezenta soluția ideală; dar nu toate țările lumii își publică bibliografia națională curentă. Bibliograful are de desfășurat, astfel, eforturi considerabile pentru a descoperi, inventaria și procura lucrări oficiale, cărți sau periodice.

Interesul publicațiilor oficiale stă în aceea că emanînd de la organele de stat ele cuprind date de evaluare unică în ce privește autenticitatea, actualitatea, integralitatea lor, interesînd astfel lucrările cu caracter științific, documentar, din cele mai variate domenii ale științei sau culturii în general (istorie, economie, politică, drept etc.). Aceste considerente subliniază și mai mult oportunitatea și utilitatea Ghidului publicat de UNESCO.

Lucrarea se compune (în afară de introducere, p. 11—14) dintr-un Ghid sumar (p. 15—48) însoțit de anexe (pagina 53—66) și dintr-un Inventar pe țări (p. 67—259).

Ghidul sumar prezintă problemele bibliografice ale publicațiilor oficiale, în capitole separate: I. Publicațiile oficiale și controlul lor bibliografic; II. Diferite tipuri de publicații oficiale; III. Jurnalul oficial al statului și publicațiile înrudite; IV. Cum să se îmbunătățească metodele de publicare a documentelor administrative; V. Cum să se ușureze identificarea publicațiilor oficiale; VI. Cum să se îmbunătățească controlul bibliografic al publicațiilor oficiale: Anexele cuprind date bibliografice și cîteva titluri de clasificare a publicațiilor administrative (din Canada, Franța, Birmania, S.U.A., Grecia, Finlanda, Suedia, Vatican).

Inventarul descrie situația publicațiilor oficiale în fiecare țară, bibliografiile curente care le consemnează, modalitățile de imprimare și difuzare a lor.

Manualul este întocmit în limbile franceză și engleză, (prima parte) iar capitolele inventarului, alternativ, în una din aceste două limbi.

BUZAS, LADISLAUS. *Der systematische Katalog der Universitätsbibliothek München.* [Catalogul sistematic al Bibliotecii Universitare din München]. 1. Band: *Einführung und Schlüssel. Systematik I—X*; 2. Band: *Systematik XI—XXV.* München, Universitätsbibliothek, 1957. 341 p. (I); 449 p. (II).

Biblioteca Universitară din München a pierdut în cursul celui de-al II-lea război mondial două cataloage a căror întocmire începuse în 1909: Catalogul alfabetic al publicului și catalogul sistematic. După reorganizarea Bibliotecii, în 1954, problema cea mai urgentă a fost deci aceea a refacerii acestui din urmă catalog, considerat drept cel mai util instrument de orientare a cititorilor.

Se cunosc problemele dificile ridicate de cataloagele sistematice din bibliotecile germane, care refuză aplicarea clasificării zecimale pe care o găsesc nepractică sau

nelogică, înlocuind-o cu sisteme de clasificare proprii fiecărei biblioteci (cele mai răspândite sînt cele ale bibliotecilor din Berlin, Marburg, Mainz, și Hamburg). Caracterul lor în bună măsură depășit a determinat pe bibliotecarii din München să încerce un sistem propriu de clasificare, pus în lucru în primăvara anului 1953.

Publicația recenzată prezintă acest sistem, subdiviziunile lui comune și tablele de clasificare. El constă în principal din repartizarea cunoștințelor umane în 24 de grupe, notate în cifre romane și subdivizate cu litere capitale și cifre. Astfel, VII A 98UN însemnează jurnalist (VII = literatură, A = în general, 98 = jurnalism, UN = colaborator permanent, jurnalist).

Indicele 51 într-o cotă de clasificare precede subdiviziunile de timp, iar 52 pe acelea de spațiu. Subdiviziunile geografice sînt notate cu litere capitale iar cele de timp cu litere mici. (Ex. România = MWAK; v = secolul XX; vi = 1951—1955).

De o deosebită utilitate în primul rînd pentru cititorii bibliotecii, sistemul prezentat în manualul de mai sus constituie și o experiență utilă pentru clasificatori în general.

Din presa străină de specialitate

ЦАРЕГРАДСКИЙ, И.: Повысить идейно-воспитательную роль библиотек.
[Să ridicăm rolul educativ și ideologic al bibliotecilor.] Библиотекарь, 1958, nr. 2, p. 2—8.

Autorul acestui articol, care este adjunct al șefului serviciului bibliotecii din Ministerul Culturii al R.S.F.S.R. se referă la Congresul al XX-lea al P.C.U.S. și la cuvîntarea lui N. S. Hrușciiov Pentru o legătură strînsă a literaturii și artei cu viața poporului care, după cum se știe au trasat sarcini importante lucrătorilor din domeniul culturii, inclusiv bibliotecarilor.

Este adevărat — spune el — că bibliotecile sovietice au obținut succese însemnate în ultimul timp. Totuși, multe nu reușesc să fie la înălțimea sarcinilor lor, iar unii bibliotecari fac o muncă mecanică de împrumut. Se observă și cazuri de formalism în muncă, organizîndu-se acțiuni de masă fără să se asigure nivelul ideologic corespunzător. Principala concluzie care reiese din cuvîntările lui N. S. Hrușciiov este aceea că bibliotecile trebuie să satisfacă cerințele cititorilor, ajutîndu-i cu pricepere la alegerea cărților, revistelor și ziarelor. În legătură cu această problemă, Documentele Congresului al XIII-lea arătau că biblioteca trebuie să devină o armă de propagandă a leninismului, să ajute pe cititorii care studiază individual teoria marxist-leninistă, economia concretă, istoria partidului și politica curentă.

Bibliotecile trebuie să difuzeze cărțile lui V. I. Lenin și despre viața lui, ca și cărțile care contribuie la educarea oamenilor muncii în spiritul internaționalismului proletar și al luptei pentru pace.

Este necesar ca fiecare bibliotecă să cunoască problemele locale și să ajute pe muncitori și colhoznicii la rezolvarea sarcinilor cu ajutorul cărților.

Fiecare regiune, fiecare raion, să aleagă împreună cu organele locale cele mai bune cărți despre experiența fruntașă în industrie și agricultură și să le popularizeze în întreprinderi, colhozuri și sovhozuri.

Autorul este de părere să se extindă experiența bibliotecilor regionale care organizează expoziții de cărți tehnice direct în întreprinderi, ca și experiența celor mai bune biblioteci sătești și raionale în popularizarea cărților agricole legate de planurile de producție și de întrecerile socialiste. Trebuie evidențiate și colecțiile de liste bibliografice care conțin cărți pe diferite specialități.

Nu este justă atitudinea unor bibliotecari care susținînd că deoarece cartea de literatură este mult cilită, nu mai e nevoie să fie popularizată. Cititorului trebuie să i se recomande întotdeauna cărțile literare care au un înalt nivel artistic și o tematică revoluționară.

Acordînd o atenție deosebită muncii de masă, unii bibliotecari uită pe cititori, uită că rolul lor este îndrumarea lecturii cititorilor. Cuvîntul viu al bibliotecarului trebuie să fie

completat cu diferite forme de activitate bibliografică, în legătură cu care sînt amintite materialele bibliografice editate de biblioteca „V. I. Lenin” pe teme de actualitate.

Întreaga activitate și asupra căreia a insistat și N. K. Krupskaja, depinde de ridicarea nivelului ideologic al bibliotecarului și de studierea permanentă a cărților. În fiecare ales cu ocazia seminariilor.

Îndrumarea cititorilor reclamă cunoașterea și studierea intereselor cititorilor; de aceea inițiativa bibliotecii centrale orășenești din Leningrad de a face un album cu păreri și propunerile cititorilor ar trebui extinsă.

În legătură cu necesitatea deservirii diferențiate a cititorilor, I. Taregradski observă că uneori nu se dă suficientă atenție cititorilor elevi, lucru care trebuie complet combătut. El concludă că dată fiind caracteristica bibliotecilor sovietice de a sta permanent în slujba educației comuniste strins legată de sarcinile construirii comunismului, ele constituie un ajutor activ al partidului în formarea constructorilor societății comuniste.

ЗДОБНОВ, Н. В.: *Об отношении Ленина к библиографии.* [Atitudinea lui Lenin față de bibliografie.] Советская библиография сборник статей и материалов. 1958 выпуск 49, p. 18 — 31.

La rubrica Din istoria bibliografiei, revista „Sovetskaia Bibliografia” nr. 49/958 publică un articol al cunoscutului bibliograf sovietic N. V. Zdobnov (1888—1942) scris în 1934, precum și o parte a unei lucrări nepublicate a acestuia, intitulată Douăzeci de ani de la apariția decretului lui Lenin despre bibliografie.

În acest articol autorul își propune să dezvolte următoarele probleme: atitudinea lui Lenin față de bibliografie; în ce fel și ce izvoare bibliografice a folosit V. I. Lenin pentru lucrările sale și cum a înțeles el sarcinile bibliografiei.

Așa cum arată N. K. Krupskaja, Lenin s-a folosit mult de bibliotecă; peste tot, în deportare sau în emigrație a fost un cititor pasionat care vizita mult bibliotecile. Pentru lucrarea sa *Dezvoltarea capitalismului în Rusia* el a consultat 583 de lucrări. Referindu-se tot la Krupskaja, Zdobnov arată cum își alegea Lenin cărțile necesare, care „fără cataloagele bibliotecilor nici n-ar fi știut despre existența multora dintre aceste cărți”. Principalele izvoare bibliografice de atunci erau cataloagele. Aceasta se vede și din diversele cereri ale lui Lenin de a-și procura cataloage. Nu se știe ce gen de cataloage a folosit Lenin, însă este sigur că s-a folosit de cataloage tipărite, printre altele de cele ale Societății economice și ale bibliotecii acesteia, dat fiind că multe cărți folosite la lucrarea citată mai sus se găseau la acea bibliotecă.

Lenin pomenște des în scrisori, despre izvoare bibliografice și materiale bibliografice, de unde se vede că el urmărea apariția unor astfel de lucrări bibliografice. Faptul că Lenin cunoștea și folosea literatura bibliografică se poate vedea din *Bibliografia marxismului* publicată în vol. 28 al enciclopediei Granat.

N. V. Zdobnov arată mai departe că un material interesant oferă articolul lui V. D. Bonci-Bruevici *Insemnările lui Lenin pe Letopiseșul cărții din 1917, 1918, 1919* (Buletinul cărții) în care se relevă diversele sublinieri făcute de Lenin pe foarte multe cărți de diferite categorii cum sînt cele politice, de istoria mișcării revoluționare, precum și cele editate de dușmani. În afară de sublinierile pe care le găsea, el înșcria în colțul drept al primei pagini al fiecărui exemplar, titlurile tuturor cărților pe care vroia să le citească.

Deoarece Lenin aprecia mult bibliografia, nu numai că o folosea dar o și recomanda altora. Astfel la prefața cărții lui I. I. Stepanov-Skvorțov, Lenin atrage atenția cititorilor asupra existenței bibliografiei din carte.

Dar cea mai înaltă expresie a atitudinii lui Lenin față de bibliografie este *Decretul Comisariatului Poporului din R.S.F.S.R. din 30 iunie 1920*. Nu se știe dacă Lenin a fost inițiatorul decretului, dar faptul că poartă semnătura lui, este o dovadă că oglindește concepțiile leniniste despre bibliografie. Acesta este un document deosebit de valoros pentru istoria bibliografiei.

Decretul arată noile sarcini politico-sociale care revin bibliografiei de a descoperi, a descrie și de a aduce la cunoștința maselor largi toate învățămintele acumulate de omenire în cărți, în scopul folosirii lor pentru construirea socialismului. Noile sarcini impuneau și necesitatea unor cadre bine pregătite; în acest scop, decretul prevedea organizarea unor cursuri și a unei pregătiri profesionale. Decretul arată că răspunderea bibliografiei o are Comisariatul Poporului pentru învățămînt, ridicînd-o astfel la proporțiile unei probleme de stat. În ce privește bibliografia de înregistrare ea trebuie să fie o bibliografie completă, iar organizarea unor palate ale cărții constituie o dovadă a atenției pe care Lenin o dădea bibliografiei cu caracter național. Decretul mai prevede organizarea exemplarului gratuit (depozit legal) care să ofere posibilitatea de a fi în curent cu tot ce apare în vederea întocmirii unei bibliografii complete.

Pentru studierea metodelor bibliografice folosite de V. I. Lenin, principalul izvor îl constituie Bibliografia marxismului supliment la articolul Karl Marx precum și articolul Despre bolșevism tipărit pentru prima oară în volumul II al lucrării *Printre cărți* de Rubakin. Alte lucrări bibliografice nu are Lenin, afară doar de unele opere care conțin multe însemnări și trimiteri bibliografice care pot servi ca indicații pentru studierea metodelor bibliografice ale lui Lenin.

În primul rînd trebuie cunoscut locul și scopul publicării celor două materiale de mai sus. Amîndouă au avut ca scop popularizarea marxism-leninismului și au fost tipărite în enciclopedii sau materiale pentru studiul individual. În amîndouă cazurile, spațiul acordat a fost foarte mic ceea ce a influențat, de asemenea, asupra metodei de lucru și forma materialului (trecere în revistă; nu indicator sau program de lectură).

Ambele materiale sînt precedate de o expunere asupra subiectului, bibliografia dată fiind legată de istoria ideilor, fără de care Lenin nu concepea o bibliografie pentru bibliotecă și studiu individual.

Materialele sînt foarte minuțios alese (numai cele mai caracteristice) în funcție de sarcini și de spațiu. În Bibliografia marxismului se găsesc atît cărți marxiste, cît și revizioniste, burgheze și narodnice. La cealaltă lucrare se dau numai materialele marxiste deoarece volumul cuprinde destul de amplu celelalte curente. Dar Lenin grupează în așa fel materialul, încît literatura antimarxistă este combătută prin însăși critica marxistă.

Deosebit de interesantă este sistematizarea materialului. În funcție de material și de scop, Lenin combină sistematizarea cronologică, logică și ideologică. Astfel, la bibliografia marxismului se dau la început lucrările lui Marx; în ordinea cronologică a apariției; urmează apoi cărți despre marxism în ordine logică: materiale bibliografice, biografii și amintiri, materiale istorice, filosofice și economice.

Printre metode mai trebuie luate în considerație exactitatea în prezentarea tuturor bibliografiilor și în trimiterile bibliografice. Deși elementele bibliografice diferă, toate lucrările sînt însoțite de scurte caracterizări care formează un tot cu elementele bibliografice.

Bibliografiile lui Lenin sînt partinice, obiective (în sensul marxist) și științifice, avînd ca scop propaganda marxismului. Materialele sînt selecționate și majoritatea însoțite de adnotări critice și descriptive.

Nu găsim la Lenin expuneri directe în ceea ce privește sarcinile bibliografiei ca atare, dar în diverse ocazii și în special în recenzia asupra volumului II al lucrării *Printre cărți* Lenin face o serie de afirmații care ne dau posibilitatea să vedem concepțiile lui cu privire la bibliografie.

O mare parte a articolului este închinată demascării obiectivismului lucrării și demonstrării faptului că ea conține o polemică de unde reiese clar că o trecere în revistă a cărților legată de istoria ideilor nu poate să fie apolitică și neutră.

Din recenzia sus citată, se vede cît de mult aprecia Lenin bibliografia de recomandare a cărților necesare studiului individual și bibliotecilor, iar din alte materiale (recenzie făcută asupra indicatorului lui D. P. Nicolski) se vede că Lenin aprecia mult și bibliografia de înregistrare, absolut necesară unei activități practice.

Lenin acorda o atenție deosebită bibliografiei de recomandare necesară popularizării ideilor, dar în același timp el nu scăpa din vedere rolul științific și practic al bibliografiei, fiind adeptul unei bibliografii complete (în sensul relativ, deoarece nu exista niciodată o bibliografie completă) în dependență de scopul și sarcinile ei.

Din cele expuse mai sus se vede că Lenin concepea bibliografia multilaterală, apreciînd rolul ei în funcție de diferite scopuri, sarcini, metode și forme de bibliografie.

VĂ RECOMANDĂM

SITUAȚIA INTERNAȚIONALĂ

Coroșpondența președintelui Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. cu președinții S.U.A. și cu primii miniștri ai Marii Britanii din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei. Vol. 1—2. Buc., Editura de stat pentru literatură politică, 1958, Volumul 1. Coroșpondența cu W. Churchill și cu C. Atlee. (Iulie 1941—noiembrie 1941), 453 p.; Volumul 2. Coroșpondența cu F. Roosevelt și cu H. Truman. (august 1941—decembrie 1945), 367 p., lei 25.

Culegerea de față cuprinde textele complete ale tuturor documentelor existente în Uniunea Sovietică și care alcătuiesc coroșpondența dintre I. V. Stalin și F. Roosevelt, W. Churchill și C. Atlee în timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei și în lunile ce-au urmat după victorie, pînă la sfîrșitul anului 1945.

În primul volum au fost incluse documentele care fac parte din coroșpondența cu W. Churchill și C. Atlee, iar în al doilea coroșpondența cu F. Roosevelt și H. Truman, deoarece coroșpondența cu conducătorii Statelor Unite ale Americii a început mai tîrziu.

Documentele publicate contribuie la stabilirea adevărului istoric asupra poziției U.R.S.S., atît în timpul războiului cît și în perioada ce a urmat victoriei asupra Germaniei hitleriste.

LITERATURA

ARGHEZI, TUDOR: Lume veche, lume nouă. Coperta și supracoperta de A. Stoicescu. [Buc.], Editura tineretului, 1958, 419 p., lei 11.

Volumul reunește tabletele publicate de scriitor în diverse periodice între anii 1945—1957. În cuprinsul celor 7 cicluri pe care le cuprinde, volumul reînvie sub ochii cititorilor moravuri din vechea societate burghezomoșierească și aspecte din cele mai diverse sectoare ale vieții noi ce se înfiripă astăzi în patria noastră. Multe din tablete, și în special cele din ciclul Cartea și altele zugrăvesc amploarea pe care a luat-o viața culturală în țara noastră.

Un întreg ciclu intitulat **Am intrat într-un vast univers de miracole nebănuite** cuprinde relațiile scriitorului asupra celor văzute în Uniunea Sovietică cu ocazia călătoriei întreprinsă ca membru al delegației guvernamen-

tală romîne, însărcinată să preia tezaurul de artă păstrat în Uniunea Sovietică.

ISTRATI, ION: Din neagra țărănie. Coperta de I. Lessen, [Buc.], Editura tineretului, 1957, 239 p., lei 7,25.

Noua lucrare a scriitorului I. Istrati e o carte de amintiri, care aduce cu amintirile nemuritoare ale lui Ion Creangă. Evocînd epoca posteroară primului război mondial, scriitorul reînvie, reînsuflește satul moldovean din acea perioadă, dînd o atenție deosebită faptelor sociale, mizeriei sătenilor, revoltelor, suferințelor și nădejdelor țărănimii exploatate.

LEU, CORNELIU: Vîrsta de aur. Roman. Coperta de Trofin Bunză. [Buc.], E.S.P.L.A., 1957, 448 p., lei 9.

Romanul este povestea a trei tineri studenți între care se leagă o puternică prietenie pe băncile facultății. Ei visează la traducerea în viață a unui plan de organizare a muncii pe șantierul unde vor pleca împreună. La terminarea facultății însă, drumurile lor se despărț. Unul din ei se hotărăște să rămînă într-un post comod și ajunge să-și pună semnătura împotriva punerii în practică a planului la care lucrase și el și pentru care cei doi foșii prieteni ai lui se luptau cu neîncrederea și înapoierea unor oameni de pe șantier. Din această pricină atunci cînd cei trei prieteni de odinioară se regăsesc, înfîlîrea va fi umbrată de tristețe, simțită de fiecare în parte.

PODIACEV, S.: Nuvele și povestiri. Vol. 1—2. Traducere de Sergiu Dan, Ștefania Velisar-Teodoreanu și Irina Andreescu. [Studiu introductiv] S. P. Podiacev [de] A. Kotov. Coperta de Ion Petrescu. [Buc.], Cartea rusă, 1957, [Vol.] 1, 432 p., [Vol.] 2, 396 p., lei 15.

Fiu de țaran, care și-a trăit mai toată viața în mijlocul satului, N. Podiacev reflectă în nuvelele sale viața cumplită și plină de privațiuni a țaranului sau micului meseriaș, cu variatele ei aspecte, în timpul regimului țarist. În decursul celor două volume, autorul descrie condițiile inumane din „casele de muncă” (Chinurile), viața monotonă lipsită de orizont a celor oropsiți (La Staroveri), demască pe chiaburi, moșieri și negustori (Cariera lui Zahar Fiodirici Drikalin) sau înfățișează procesul de creștere a stării de spirit revoluționar în rîndul țaranilor, datorită pătrunderii în mediul rural a ideilor înaintate ale mișcării muncitorești (Neînțelegere).

PRATOLINI, VASCO: *Metello*. Traducere și cuvînt înainte de Alexandru Balaci. [Buc.], E.S.P.L.A., 1957, 347 p., lei 5,75.

Metello este povestea unui orfan, crescut din greu de o familie săracă de țărani din împrejurimile Florenței. Alras de oraș el vine aci și, fiind nevoit să-și aleagă o meserie, reușește să devină zidar. Descriind viața acestui mic meseriaș, romanul zugrăvește totodată viața tumultuoasă a orașului, creșterea avîntului revoluționar al muncitorilor, culminînd cu marea grevă a zidarilor florentini, din care cei învinși aveau să iasă patronii.

SILANPAA, F. E.: *Sfîntă mizerie*. In romînește de Raul Joil. Cuvînt înainte [de] Titus Priboi. [Buc.], E.S.P.L.A., 1957, 207 p., lei 5.

Viața lui Juha Toivola pe care scriitorul finlandez F. E. Sillanpää o urmărește de-a lungul a 60 de ani, e un fragment impresionant dintr-o frescă de mari proporții: istoria țărănimii finlandeze la sfîșitul veacului trecut și în primii ani ai veacului nostru.

Juha este singur. Întreaga lui familie s-a destrămat. Toți îl scotesc numai un animal bun de muncă, cu mușchii tari, dar fără minte. Existența lui e la fel de tristă ca și a celorlalți semeni ai lui ce muncesc pe întinsele pămînturi ale moșierilor. Sub influența ideilor revoluționare Juha devine un agitator pentru victoria cauzei revoluționare și plătește cu viața încercarea aceasta de a se salva definitiv din mizerie.

STEINBECK, JOHN: *Călușul roib*. In romînește de D. Mazilu. [Buc.], E.S.P.L.A., 1958, 114 p., lei 2,25 (Meridiane).

Nuwelele cuprinse în volum zugrăvesc oameni și întîmplări din ținutul californian Salinas Valley (Valea Salinei). In mijlocul decorului sălăbtec de aci se conturează un om dîrz și aspru ca stînca, sau potolit în mișcări dar jovial, tipul micului fermier din ranchurile risipite pe poalele dealurilor. Viața dintr-o astfel de fermă este privită în nuvelele lui Steinbeck prin prizma micului Jody, un băiat deosebit de sensibil la suferințele fizice și morale pe care le observă în jurul său.

Rectificare: In nr. 2, p. 4, rîndul 7 de jos col. 1 se va citi: aproape 400 de biblioteci și centre de documentare din circa 50 de țări.

ȘTIRI

● Subcomisia Bibliotecii pentru copii a Federației Internaționale a Asociației Bibliotecarilor s-a întrunit la 23 septembrie 1957 sub președinția domnișoarei Johanna R. Wolff (Țările de Jos). Au participat 21 de delegați din diferite țări. Această subcomisie a fost constituită după Congresul internațional al bibliotecarilor întrunit la Bruxelles în 1955. Intre timp s-au cerut liste de cărți pentru copii care ar putea fi traduse; pînă în prezent însă, nu s-au primit decît cîteva asemenea liste.

Subcomisia a recomandat ca fiecare țară să desemneze un bibliotecar care să îndeplinească funcția de corospondent permanent. De asemenea s-a stabilit ca fiecare asociație națională a bibliotecarilor să înființeze cîte o secție a bibliotecilor pentru copii, dacă nu le-au constituit încă, după care vor prezenta cîte o listă cuprinzînd 5—10 titluri de cărți, selectate pentru a putea fi traduse; aceste liste urmează să fie publicate în Buletinul U.N.E.S.C.O. pentru bibliotecii.

Subcomisia a subliniat apoi necesitatea cărților bune și demne de încredere asupra vieții din toate țările.

● In ultimul timp a crescut mult interesul cititorilor din lumea întreagă față de cartea sovietică, ceea ce s-a concretizat prin organizarea de numeroase expoziții de cărți în diferite țări. Astfel, în cursul lunii decembrie 1957, a fost organizată o expoziție a cărții sovietice la Bruxelles la care au fost expuse cărți ale clasicilor ruși și sovietici, în limba rusă și traduceri, și cărți ale clasicilor universali în limba rusă. Expoziția a fost vizitată de multe personalități, membri ai Comitetului Internațional pentru Pace, membri ai Comitetului pentru prietenia sovieto-belgiană, reprezentanți ai intelectualității și studenți.

● La Biblioteca universitară „V. V. Kubișev” din Tomsk, a avut loc o sesiune științifică închinată celei de a 40-a aniversări a Marii Revoluții din Octombrie. La secția de bibliologie au participat lucrătorii bibliotecii universitare, bibliotecarii din învățămîntul superior, de la biblioteca regională și profesorii școlii tehnice de bibliotecari.

Cu această ocazie s-au prezentat referate ca: *Edițiile lui Marx, Engels, Lenin de dinaintea Revoluției aflătoare la Biblioteca universitară din Tomsk; Periodicele din Tomsk din timpul Revoluției și a Războiului civil etc.*